

LIMBURGS TIJDSCHRIFT VOOR GENEALOGIE

JAARGANG 26 - 1998

NUMMER 4

uitgave van de sectie
genealogie van het Limburgs
Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

- 97 Vragen, aankondigingen, ingezonden brieven, boekbesprekingen, enz.
 97 Dagboek van een boer, door Sjeng Schrijvers, Bosschenhuizen 14, 6369 BK Simpelveld.
 98 Leo Horrichs een markante Bergenaar, door Harry Strijkers, Koningsberg 17, 6129 AT Berg aan de Maas.
 100 Voorouders en nakomelingen, door drs. Sef Kicken, St.-Antoniusbank 2A, 6268 NP Bemelen.
 101 Benoeming en beloning schoolmeesters in Obbicht en Papenhoven, door D. Kranen, Molenstraat 73, 6712 CT Ede.
 101 Pieter (Joseph) Hamers, door drs. V.W. Breurkes, Bramenlaan 1, 2116 TR Bentveld.
 106 De chirurgijns-familie Franssen in de landen van Overmaas (1599-±1735) en haar relaties met andere families in dezelfde beroepsgroep, door Frits F.J. Franssen.
 110 Schepenbank Venraij inv.no. 3874, door H.J. Bouten, Dahliastraat 13, 6163 CH Geleen.
 111 Het voormalige kerkhof aan de Ganzenstraat te Venlo (1819- 1909), door M.J.J. Bergevoet, Tegelseweg 208, 5912 BL Venlo (wordt vervolgd).
 114 Landverhuizers uit de voormalige gemeente Limbricht, door Irma Lommen-Salden, Pagestraat 21, 6141 AL Limbricht (wordt vervolgd).
 118 Ahnentafel bzw. Ahnenliste van Well, door Franz Gommans, Retüt 57, 4180 Goch-Hommersum (wordt vervolgd).
 128 De oud-grootmoeder Elisabeth Hamers en haar voorgelacht, door N.A. Hamers, Vogelenzang 4, 6581 CR Malden.

MEDEDELINGEN

KOPIJ

De redactie heeft nog steeds behoefte aan kopij. Op dit moment is er nog kopij in portefeuille. Er zijn nog enige bijdragen binnen gekomen. De hoeveelheid kopij reikt ongeveer voor één nummer van uw LTG.

Zesde Limburgse Genealogische Contactdag

De Sectie Genealogie van het LGOG en de beide Limburgse afdelingen van de NGV organiseren op zaterdag 31 oktober 1998 in De Poort van Limburg, Bassin 5, 6001 GZ te Weert de zesde Limburgse Genealogische Contactdag. Dit tweemaaligs gebeuren vindt op die dag plaats tussen 10.00 en 16.00 uur.

Het is weer de bedoeling van deze dag contacten te bevorderen tussen mensen die genealogisch onderzoek doen in het gebied in en rondom de provincie Limburg. Er zijn weer volop documentatie- en informatiestands aanwezig en parallel zal een tweetal lezingen worden gehouden.

VRAGENRUBRIEK

469. Van Bergen - van de Logt

Wordt gevraagd de geboorte- en of doopdatum van Jacobus of Jaques van Bergen. Hij huwde op 19 april 1807 wettelijk te Haps met Johanna van de Logt, geboren te Haps 13 november 1784. In de onertrouw-akte en in de proclamatie (archiefdienst Land van Cuijk) staat: Jacobus van Bergen, jongman, geboren, en wonende te Cuijk. Getuigen bij het kerkelijk huwelijk te Cuijk waren Adriani van Bergen en Petronella van de Logt. Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren. De vader Jacobus of Jaques overleed vier dagen na de geboorte van zijn zoon op 14 november 1811 op 33-jarige leeftijd. Hij zou dan in 1778 geboren moeten zijn. Waar? Wanneer? Wie waren zijn ouders?

J.J.M. Quaadvlieg, Gerard Jungenstraat 5, 5913 XX Venlo, tel. 077-3518650.

DAGBOEK VAN EEN BOER

Sjeng Schrijvers

In deze welvarende bewogen tijd wordt de boer steeds meer geringeloord door melk, suiker en mestquotums. De verhalen hierover doen zelfs de stamtafels doorbuigen en de agrarische geschiedenis blozen. Steeds meer boeren zouden klem komen te zitten tussen de deur van de boerenleenbank, zo wordt daarbij een beetje cynisch opgemerkt.

Wat mij betreft, mede door mijn hobby, sta ik daar boven. Momenteel heb ik het te pakken als amateur-genealoog. Zelfs mijn geestelijk leven werd naar de tweede plaats verdrongen en dat wil toch wat zeggen.

Tussen haakjes, genealogie- en familiegeschiedenis beoefenen, betekent onze doden laten verrijzen in de familiebijbel. Wee hen, die daaraan laatdunkend voorbij gaan; dat is een indirecte zonde.

Op een zondag in juli 1990 toen wij te Ubachsberg de Krönungsmesse van Mozart mochten zingen bij gelegenheid

van de restauratie van onze kerk kwam die familietraditie naar boven.

In 1842, na de laatste steenlegging van het ingetogen kerkje, viel namelijk een broer van mijn grootvader de eer te beurt om als eersteling te worden gedoopt en wel op 14 november 1842.

Natuurlijk werd hij vernoemd naar de patroonheilige van de kerk. Vandaar de veel voorkomende naam Bernhard, inmiddels gemoderniseerd tot de naam Ben, in onze familie. En dan Nónk Sjeng, de componist die leefde van 1890 tot 1979 en die op de Ubachsberg opgroeide en musiceerde tot in Amsterdam toe.

En dat alles kwam voort uit de stamhoeve "In de Leuf." Tijdens de plechtige misuitvoering doorstroomde mij dit alles, compleet met authentieke jaartallen, waardoor ik zowaar bij een belangrijke kwartet solo vergat in de vallen...

Algemeen

Een van de bekendste persoonlijkheden uit de jaren zestig en zeventig in het kleine, rustige Maasdorp Berg was ongetwijfeld Leo Horrighs. Ook ver buiten Berg aan de Maas werd Leo Horrighs een bekende persoon, door zijn vele verenigingsactiviteiten in de regio en de provincie Limburg. Leo Horrighs met zijn doorgroefd gelaat, zijn herkenbare hese stem met in zijn mond de eeuwige sigaar, was een verenigingsman in optima forma. Ook verbaal was hij uitstekend toegerust. Aan de hand van een paar aantekeningen op een lucifersdoosje kon hij een gloedvolle speech houden, waaraan ogenschijnlijk geen einde kwam.

Kennismaking

Leo (Leonardus Lambertus) Horrighs werd geboren in Holtum-Born op 17 september 1910 als zoon van landbouwer Joseph Horrighs en Maria Wagemans. Na de lagere school volgde de jonge Leo enkele jaren vervolgonderwijs aan het Sittards Bisschoppelijk College. Hij bekwaamde zich verder in de fruitteelt. Hierover had hij ook enkele diploma's.

Op het einde van de jaren dertig leerde hij de Bergse Leonie Alberti kennen, waarmee hij in 1941 een verbond voor het leven sloot.

Het jonge paar woonde in bij oom Driekus Alberti, die in de Julianastraat 46 een boerderij dreef. De ouders van echtgenote Leonie waren reeds overleden.

De boerderij aan de Julianastraat werd voortgezet door Leo en Leonie. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat Leo, hoewel stammend uit een landbouwersfamilie, wel met hart en ziel aan de landbouwstiel verknocht was, maar ook veel interesse had in het maatschappelijke leven, zoals coöperaties en verenigingen. Echtgenote Leonie hield daarentegen de teugels goed in handen. Hierdoor was Leo des te meer in

staat zijn vele sociaal-maatschappelijke functies uit te oefenen.

In de oorlogsjaren vervulde hij een functie als controleur bij de voedselvoorziening.

Tijdens en na de Tweede Wereldoorlog kwam via de boerderij brood op de plank bij het jonge gezin Horrighs-Alberti. In de Nieuwjaarsnacht van 1948 brandde echter hun boerderij aan de Julianastraat af. Het echtpaar bleef niet bij de pakken neerzitten. Op de "huegte", ten oosten van het Julianakanaal werd een nieuwe boerderij gebouwd met als toepasselijk naam "Hoeve Leonie".

Voetbalvereniging IVS

In het seizoen 1946/1947 werd Driek Dohmen, de voorzitter van de Bergse voetbalclub IVS (In Vrienschap Sterk) opgevolgd door Leo Horrighs. Hij was op 3 januari 1946 lid van IVS geworden. In zijn geboorteplaats Holtum had hij eerder de voetbalclub HVV mede opgericht.

Nagenoeg onafgebroken tot aan zijn overlijden in 1978 (hij moest in het seizoen 1955/1956 wegens ziekte tijdelijk de voorzittershamer overdragen aan Sjeng Vaessen) bleef Leo voorzitter van de Bergse voetbalclub.

Vanwege woningbouw op het voetbalterrein, gelegen op de Koningsberg, moest IVS verkassen naar een ander terrein.

De kroon op het werk van velen, maar zeker ook op dat van voorzitter Leo Horrighs was de officiële opening van het sportveldencomplex Nederheide op zaterdagmiddag 3 juni 1967 door burgemeester Hans Coenders van Urmond.

Op 19 maart 1971 vierde Horrighs zijn zilveren leiderschap van IVS. Ter gelegenheid hiervan werd hem een receptie aangeboden in zaal W. Strijkers met hieropvolgend een feestavond.

Een berg van bloemen en cadeaus waren de tastbare huldeblijken. Ruim 250 belangstellenden kwamen naar de receptie. Burgemeester Coenders schetste zijn verdiensten breedvoerig.

Tijdens deze receptie ontving Leo de zilveren bondsspeld van de KNVB. Tevens ontving hij de zilveren speld met oorkonde van de Nederlandse Katholieke Sportbond Voetbal.

De gouden IVS-speld werd hem tijdens de feestavond na de receptie opgestoken.

Na zijn overlijden in 1978 werd hij als voorzitter opgevolgd door zijn zoon Math Horrighs.

Oogstdankfeesten

Omstreeks 1947 werd door Leo na een bezoek aan het Oogstfeest in Sevenum het initiatief genomen om een dergelijk feest ook in Berg aan de Maas te organiseren. Leo Horrighs was in Sevenum namelijk uitgenodigd in zijn kwaliteit als voorzitter van de afdeling Limburg van de landelijke Ruitersbond.

Inspectie op de markt te Roermond tijdens het Bondsconcours 1950 door locoburgemeester Dahmen van Roermond en bondsvoorzitter L. Horrighs (r.). Achter links de secretaris van de LLTB, de heer Dings. In het midden de voorzitter van de Nederlandse Katholieke Bond van Landelijke Rijverenigingen, de heer Roelvink. Te paard hoofd-instructeur Baltzer.

Koninginnedag 1970. Kruisheer Willem Sangers feliciteert Leo Horruchs met zijn Ridderschap in de Orde van Oranje Nassau. Geheel rechts de in de bloemen gezette mevrouw Leonie Horruchs-Alberti. Tussen het echtpaar een tevreden kijkende burgemeester Coenders van Urmond.

In Sevenum was ook een concours-hippique georganiseerd tijdens dat Oogstfeest.

Het werd het begin van het alom bekende Bergse Oogstdankfeest.

In het begin stond men ongelovig en sceptische tegenover zijn plannen. Driekus Alberti, de inwonende oom van zijn vrouw Leonie, schudde het wijze hoofd en dacht ongetwijfeld het zijne ervan. Leo zette door en schaarde personen om zich heen, die zijn ideeën wilden uitvoeren. Het begin van een waardevolle traditie in Berg, welke tot op de dag van vandaag in stand is gebleven.

Gedurende ruim dertig jaar bleef Leo aan het roer als voorzitter van de latere Stichting Oogstdankfeest. Voor dit feest moest bij hem alles wijken. Met hart en ziel bleef hij tot aan zijn overlijden in 1978 de stuwende en onbaatzuchtig leider van een brok cultuur waarmee Berg aan de Maas voor altijd bekendheid heeft verworven.

In zijn periode nodigde hij vele autoriteiten, kunstenaars en andere Limburgse culturele grootheden uit de Oogstdankstoet te komen bekijken of dienst te doen als jurylid of zitting te nemen in de adviescommissie of het erecomité.

Door zijn vele en uitgebreide contacten kreeg hij zaken voor elkaar wat een ander niet lukte. Zijn overlijden was een groot verlies voor de Stichting Oogstdankfeesten.

Wethouder/locoburgemeester

In 1958 werd Leo Horruchs via een eigen lijst gekozen in de

gemeenteraad van Urmond. Hiervan was hij zestien jaar wethouder en tevens vele jaren loco-burgemeester van Urmond. Vanuit zijn functie als wethouder was hij ook afgevaardigd als bestuurslid van het Streekorgaan Westelijke Mijnstreek. Met name hierin voelde hij zich als een vis in het water. In september 1978 legde hij om gezondheidsredenen zijn functie als raadslid van de gemeente Urmond neer.

Activiteiten/onderscheidingen

Zoals eerder vermeld, was hij op meerdere terreinen actief. Zo was hij dertig jaar (1945-1975) voorzitter van de afdeling Limburg van de Landelijke Ruitersbond en vice-voorzitter van de landelijke ruitersbond.

De ruitersportvereniging "Jagers te Paard" uit de Graetheide had in hem een eminente voorzitter.

In het Sittardse ziekenhuis ontving Horruchs in februari

1973 uit handen van voorzitter ir. G. Dings van de Nederlandse Katholieke Bond van Landelijke Rijverenigingen de gouden bonds-onderscheiding. Hij was toen de tweede Nederlander die dit insigne dragen mocht. De uitreiking gebeurde in aanwezigheid van verschillende afgevaardigden van andere verwante verenigingen.

Hij kreeg deze onderscheiding vanwege zijn meer dan 25 jaar voorzitterschap van de gewestelijke afdeling van bovengenoemde Bond.

Op 20 maart 1976 werd hij benoemd tot erelid van bovengenoemde Nederlandse Katholieke Bond van landelijke rijverenigingen.

Leo Horruchs kijkt lachend hoe erevoorzitter J.L. van Hasselt van de Oogstdankfeesten gekust wordt door een van de deelnemers van het eerste bruidsstoetendefilé in 1971 tijdens de receptie ter gelegenheid van de 25e Oogstdankstoet.

Leo was ook lange tijd voorzitter (of secretaris) van de veiling in Sittard. In deze functie leerde hij veel (invloedrijke) mensen uit het Sittardse kennen. Ook bij het bestuur van het Landbouwschap was hij betrokken.

Van 1948 tot 1956 was hij ook voorzitter van de Bergse harmonie St.-Joseph.

Tijdens zijn werkzaam leven ontving Leo Horrichs verschillende hoge onderscheidingen. Op Koninginnedag 1970 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau, terwijl hij voor zijn werk als kringsecretaris van de Boerenbond, kring Sittard uit handen van mgr. Castermans de pauselijke onderscheiding Ridder in de Orde van St.-Sylvester ontving.

Leo Horrichs was tenslotte ook lid van de Maasketen Jan van Eyck.

Overlijden en begrafenis

Kerstavond, 24 december 1978, overleed Leo Horrichs in zijn woonplaats aan een slopende ziekte. Hij werd 68 jaar oud.

Op vrijdagmorgen 29 december 1978 vond onder overweldigende belangstelling de uitvaartdienst en begrafenis van hem plaats. Met een door een paard getrokken zwarte koets maakte de overledene zijn laatste gang naar de Bergse parochiekerk.

Bestuursleden van zijn voetbalvereniging IVS fungeerden als slippendragers.

De H.Mis werd opgedragen door pastoor Bosch en werd bijgewoond door ondermeer het gemeentebestuur van Urmond, een vertegenwoordiger van het bisdom Roermond in de persoon van vicaris-generaal mgr. A. Castermans en afgevaardigden van voetbalvereniging IVS en vele andere autoriteiten. Een delegatie te paard van de Limburgse Landelijke Ruitersbond gaf eveneens acte de presence.

In een toespraak prees burgemeester H. Coenders de overleden Leo Horrichs voor al het werk, gedaan voor de gemeenschap. Pastoor Bosch besloot deze indrukwekkende plechtigheid met de woorden: "Deze rusteloze man heeft eindelijk zijn rust gevonden".

Bronnen en literatuur:

1. Limburgs Dagblad 27-12-1978
2. De Limburger 27-2-1973 en 27-12-1978
3. Maas en Mijn 3-1-1979
4. Harry Strijkers e.a., In Vriendschap Sterk 1917-1977, Berg aan de Maas, 1977
5. Harry Strijkers, Drie kwart eeuw musiceren in Berg aan de Maas, Berg aan de Maas 1987
5. J.H. Strijkers/J.G.M. Daniels, Alberti Familia ex Petersem, Sittard, 1988
6. Harry Strijkers, Vijftig Oogstdankstoeten in Berg a.d.Maas, Berg aan de Maas/Sittard, 1996
7. Mondeling informatie familie Horrichs-Alberti.

VOORoudERS EN NAKOMELINGEN

Sef Kicken

Elk mens heeft vele voorouders en kan, indien hij kinderen krijgt, in de loop der eeuwen vele nakomelingen (afstammelingen) krijgen. Laten wij eens gaan rekenen. Het aantal voorouders per generatie is precies te berekenen. Ieder mens heeft immers 2 ouders (een generatie terug), die elk ook weer ouders hebben, dat zijn in totaal 4 grootouders (twee generaties terug), vervolgens 8 overgrootouders (drie generaties terug), enz. Iedere generatie terug in de tijd verdubbelt het aantal voorouders. Zeven generaties terug zitten we al over de 100 ($2.7 = 128$) en tien generaties terug al over de 1000 ($2.10 = 1024$). Het aantal nakomelingen hangt natuurlijk sterk af van het aantal kinderen dat men heeft, hoeveel kinderen die weer krijgen, enz. Bij een gemiddelde van twee kinderen per ouderpaar komen we op 4 kleinkinderen, 8 achterkleinkinderen, na zeven generaties $2.7 = 128$ nakomelingen en na tien generaties $2.10 = 1024$. Bij meer kinderen per ouderpaar worden deze getallen natuurlijk groter:

Gemiddeld aantal kinderen per ouderpaar	Aantal nakomelingen na zeven generaties	Aantal nakomelingen na tien generaties
2	128	1024
2,5	610	9537
3	2187	59049
3,5	6434	275855

Het bekende gezegde "de mens leeft voort in zijn kinderen en kleinkinderen" is dus zeker waar. Wel is het zo dat deze invloed bij elke volgende generatie kleiner wordt. Een mens draagt voor ongeveer de helft de erfelijke eigenschappen van zijn vader en voor de helft die van zijn moeder. Een kleinkind draagt nog maar een kwart van zijn grootvader of grootmoeder, een achterkleinkind $1/8$ van zijn overgrootvader- en moeder. Doordat elke nakomeling trouwt met iemand van

buiten de familie, wordt het erfelijk aandeel van de oorspronkelijke stamvader of stammoeder bij iedere vogende generatie gehalveerd. Na zeven generaties is dit aandeel minder dan 1% ($1/128$) en na tien generaties minder dan 0,1% ($1/1024$). De erfelijke eigenschappen van een stamvader of -moeder worden dus in de loop der nakomende generaties als het ware steeds meer verdund en vermengd, zij het dat zij terecht komen bij steeds meer nakomelingen.

Nakomelingen hoeven niet allemaal de naam van de stamvader te dragen. Dat laatste geldt alleen in de mannelijke lijn, dus van vader op zoon (stamhouder). Gemiddeld is de helft van de kinderen mannelijk en de helft vrouwelijk en draagt dus gemiddeld de helft van de kleinkinderen de naam van de stamvader (daarvan zijn de helft stamhouders), een kwart van de achterkleinkinderen de naam van de stamvader, enz. Worden er gemiddeld 2 kinderen per ouderpaar geboren, dan is het gemiddeld 1 stamhouder in elke generatie. Is dit aantal meer, dan neemt het aantal stamhouders bij elke generatie toe. Is het gemiddeld aantal kinderen per ouderpaar 3, dan zijn van de 9 kleinkinderen gemiddeld 2 $1/4$ stamhouders. Na tien generaties dragen van de 59049 nakomelingen er gemiddeld 115 de naam van de stamvader (mannen + vrouwen). Bij meer dan 2 kinderen per ouderpaar verbreidt de familienaam zich steeds meer.

De achternaam zegt dus niet zo veel over de erfelijkheid. Van de 8 overgrootouders van mijnheer K. draagt er slechts één de naam K., en van zijn 1024 voorouders tien generaties terug ook maar één (al kan een bepaalde naam toevallig wel meer dan een maal voorkomen). Die ander 1023 voorouders zijn voor de erfelijkheid van die bepaalde persoon even belangrijk als de stamvader van wie hij zijn achternaam heeft.

Zo kan het proces van de menselijke voortplanting, waardoor steeds weer nieuwe generaties ontstaan, gezien worden als een spel van de genen, waarbij telkens weer nieuwe combinaties worden gevormd, die leiden tot unieke individuen.

Bij een bezoek aan het Rijksarchief in Limburg te Maastricht op 17 februari 1998 lazen we in de map diverse stukken 18e (?) eeuw uit het archief van de voormalige gemeente Obbicht-Papenhoven het volgende:

Wel Edele Seer Eerenfeste Heeren,

Wij hebben ontfangen Uw Wel Edele Seer Eerenfeste missive en om te voldoen aan de order daerbij geëtableert soo is dat wij op de punten daerbij gestelt berigten als volgt.

ad. 1

Dat deze jurisdictie bestaet in twee parochien genoemd Papenhoven en Obbicht en dat in ieder derselve wordt gehouden eene Schoole,

ad. 2

Dat den Schoolmeester van Obbicht sig noemt Nicolaus Notermans oudt de 63 Jaeren en dat denselven is substitueert door Ludovicus Brouwers, ende die van Papenhoven Henricus Rademaekers oudt de 35 Jaeren, beide van goet en sedig gedrag,

ad.3

Dat aen die van Obbicht jaerlijx geleverd word een half voeder kohlen uijt de armen renten der parochie van Obbicht en aen die van Papenhoven een geheel voeder ¹⁾ kohlen jaerlijx insgelijx uijt de arme renten der parochie van Papenhoven, verder geene vrije woning nochte vrijdom oock geene gemeente plaetse gedestineert tot het houden der schoulen,

ad. 4

Dat ieder Schoolkint maendelings geeft aen de

(ge)respec(teerde) Schoolmeesters 5 St(uijvers) loopende Cours, het geene voor dien van Obbicht jaerlijx ten hoogsten kan monteeren ter somme van 20 G(u)l(den)s Cours voors. en voor dien van Papenhoven 30 G(u)l(en)s dito Cours,

ad. 5

Dat de onderwijssinge aen de arme kinderen word gegeven en dat den Schoolmeester van Obbicht daervoor de hellefte van het half voeder kohlen aengehaelt bij den 3. point en dat die arme kinderen van Papenhoven door den Schoolmeester gratis worden onderwesen,

ad. 6

Dat beide de Schoolmeesters worden aengestelt door den gebiedenden Heere van Obbicht en dat sulcke aanstellinge altoos gedaen is worden seffens met aanstellingen van Custer en dat men niet geheugt dat oijt Schoolmeesters over sijne bequamheijd is worden geexamineert,

ad. 7

Dat het geheel jaer door geene Schoole gehouden word.

Waarmede verhopende U WelEdel Seer Eerenfeste orders voldaan te hebben, hebben de Eere te sijn met het allerdiepste respect,

WelEdele Seer Eerenfeste Heeren Uwe WelEdele Seer Eerenfeste Dienaren, Die Schout en Schepenen der Heerlijkheid Obbicht,

Per hunner ord(onnan)ties,
w.g. P. Houben, secr(atar)is

1) een voeder = karrevracht

PIETER (JOSEPH) HAMERS
Limburgs militair in de Franse Tijd (1793-1813)

V.W. Breurkes

In twee militaire bronnen wordt Pieter, zoals hij doorgaans wordt genoemd, vermeld met geboorteplaats Nieuwenhagen bij Maastricht (**F, L**) en met datum 7 maart 1757 (**J, N, O**) als zoon van Neus Hamers en Margaretha Mullers (**G, K**). Nieuwenhagen viel destijds onder de parochie Heerlen, maar in de kerkregisters daar werd zijn doop niet aangetroffen. Van de omliggende parochies zijn de registers zonder succes doorgenomen, waarin even-min een huwelijk van genoemde ouders voorkomt. De namen van zijn ouders zijn als zodanig ons dus onbekend en geven tot nu toe niet veel duidelijkheid en houvast. Dat Pieter Joseph, ook wel Pieter en zelfs als Joseph Pieter wordt aangeduid, speelt hierbij practisch geen rol. Het is duidelijk dat het in de bronnen om eenzelfde persoon gaat, zoals verderop zal blijken, ook al zou hij volgens een bron (**L**) in 1759 geboren moeten zijn, terwijl de genoemde dienst-jaren of overige informaties steeds met die uit andere bronnen overeenkomen. Als zijn geboorteplaats wordt meestal in de stukken Maastricht genoemd, maar deze plaats werd veelal gebruikt ter aanduiding van een gebied in en om Zuid-Limburg. Twee dagen voor dat Pieter 19 jaar wordt, treedt hij op 5 maart 1776 in dienst bij het regiment infanterie van de generaal-majoor Frederik Christoffel Willem Lodewijk

Grave van Bijlandt (**O**). Waarschijnlijk meldt hij zich bij dit regiment op de 25ste van die maand, zoals valt terug te rekenen uit de datum van in dienst treden en de werkelijke diensttijd. Voor de hand zou liggen dat hij dit doet in Maastricht, maar vermoedelijk is het regiment van Grave van Bijlandt dan gelegerd in Bergen op Zoom of op Voorne¹⁾. Het signalement van Pieter luidt: blond haar, blauwe ogen, bruine wenkbrauwen, grote neus, ordinaire (gewone) mond en ronde kin (**F, J, L**). Met een lengte van 5 voet, 9 duim en 3 streek (ruim 1,70 m) behoort hij tot de langste soldaten van het regiment.

Op 29 maart 1781 (of 1784?) is het regiment gelegerd in Leeuwarden. Als een der soldaten in een compagnie van het regiment, die op commando is te Dokkum, staat een J. Hamer vermeld, die 22 jaar oud is en een lengte heeft van 5 voet en 9 duim (**Y**) en het is niet onwaarschijnlijk dat het hier onze Pieter betreft.

In 1785, wanneer het regiment van Graaf van Bijlandt te Bergen op Zoom in garnizoen ligt²⁾, ondertrouwt Pieter op 24 juni, hier uitdrukkelijk genoemd Pieter Joseph, en trouwt op 10 juli met een waarschijnlijk minderjarige Cecilia Rampendaal (**A**), ook wel eens foutief als Rankendaal vermeld (**R**). Dat Pieter met zijn volledige namen wordt

ingeschreven is duidelijk. Hij moest immers een officieel bewijs overleggen waaruit zijn identiteit blijkt. Dit kan uiteraard zijn de schriftelijke verplichte toestemming van zijn commandant, of zijn doop-bewijs. De afkondiging geschiedt hier omdat hij er gelegerd is, of onlangs gelegerd is geweest. Waar het paar precies gehuwd is - uiteraard in een katholieke parochie -, waarschijnlijk binnen Breda, waar ook de bruid woont, kon niet vastgesteld worden. Omdat zij genoemd is als afkomstig uit Goes, zou het wel mogelijk kunnen zijn dat ook daar niet alleen de afkondiging heeft plaats gehad, maar misschien ook het kerkelijk huwelijk.

Het tot nog toe bekende eerste kind is echter in Heusden in de katholieke kerk gedoopt op 3 februari 1788, waarbij Nicolaus Jacobs en Joanna Rampendaal peter en meter zijn (B). Hij is die dag of hoogstens de dag tevoren geboren. In diverse militaire stukken wordt echter als geboortedatum 15 februari 1787 vermeld. Wat de reden is geweest die datum bij het in diensttreden op te geven, is niet bekend. Wel is bekend, dat een heel groot aantal geboortedata van militairen in de Franse Tijd in hun stukken niet juist is*. De peter bij zijn doop is ongetwijfeld een medemilitair, de meter is vrijwel zeker een zuster van Cecilia, wat het vermoeden doet opkomen dat hun vader eveneens in dit regiment dient, of dat Joanna Rampendaal een echtgenote is van een medestrijder, misschien wel van genoemde Nicolaas Jacobs. Het kind dat gedoopt wordt met de namen Joannes Matheus, gaat verder door het leven met zijn eerste naam, terwijl beide, zij het dat dan de tweede Mathias is, na 1813 toch ook geregeld gebruikt worden (S, U, W). De naamgeving, indien de Zuidlimburgse traditie volgend, zou aanduiden dat een der grootouders Matheus of Matthias moet heten, misschien wel Joannes Matheus, want het was toen al de gewoonte om bij jongens de naam Johannes voor de roepnaam te zetten. Dat de jongen niet als Matthias of Thijs door het leven is gegaan, althans zo niet vermeldt wordt in zijn militaire stukken, zal zijn oorzaak hebben in het feit dat het bij de toenmalige militie de eerste naam - overal gebruikelijk - in de stukken wordt opgenomen. We zagen dit ook al bij zijn vader Pieter Joseph, een naam overigens die in Limburg als combinatie-naam in totaliteit wordt opgevat en er dus geen sprake is van Pieter te plaatsen voor een roepnaam Joseph, maar toevoeging achter de roepnaam Pieter die van de heilige Joseph, van wie verering destijds in opkomst was²⁾.

In de twee jaar daarop volgend is het regiment gelegerd te Breda. In die tijd neemt generaal-majoor Jan Hendrik Bedaulx, 'een 82 jarige grijsaard'³⁾, en wel op 9 september 1789⁴⁾, het commando van het regiment van Graaf van Bijlandt over.

Het gezin van Pieter en Cecilia wordt daar dan uitgebreid met een tweede zoon, die bij zijn doop de naam Martinus krijgt. Dit geschiedt in de doopkapel van parochiekerk van St. Barbara op 23 februari 1790 (C). Weer de Zuidlimburgse traditie volgend, zou de boreling vernoemd zijn naar de andere grootvader. Maar dit is nu niet het geval, want als peter treedt een Martinus Weerden op, naar wie hij genoemd kan zijn. Vermoedelijk is dit een Zuidlimburger en wapenbroeder afkomstig uit de buurt van Heerlen, waar deze naam dan veelvuldig voorkomt als Weerdens of Werdens. Dat de s niet is geschreven, is heel normaal, want ten noorden van de grote rivieren, kende men die s achteraan in de namen niet; zo sprak men daar (en vaak nu nog) ook van Hamer, i.p.v. Hamers⁵⁾. De vraag wie de meter is, geeft meer moeilijkheden. Misschien een grootmoeder, maar meer waarschijnlijk iemand uit de militaire kring van wie de naam ten dele te lezen is als Gertrudis van de Kri....

Dit tweede zoontje is blijkbaar geen lang leven beschoren geweest. Als Pieter, inmiddels grenadier (onder nummer 3) op 9 mei 1790 zijn diensttijd 'voor altijd' verlengt (L), blijkt hij een vrouw en een kind te hebben. Mogelijk is Martinus zeer jong overleden en het is dan niet ondenkbaar dat zijn begraven ingeschreven werd als 'kind van een soldaat'. Meestal vinden we daarom dergelijke jong overleden kinderen niet terug.

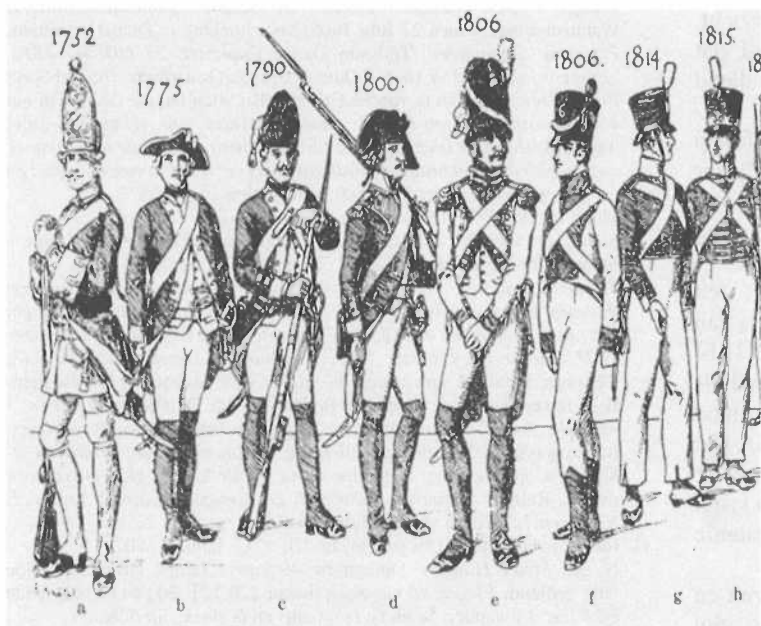
Dat Peter een vrouw en een zoon heeft, wordt in latere militaire bronnen steeds vermeld, hun namen zijn blijkbaar voor de militaire administratie niet nodig, echter wel naam van het regiment, de diensttijd, zijn lengte of vollediger signalement, die in de bronnen (F, J, L) steeds met elkaar overeenstemmen.

Op 1 februari 1793 verklaart de Franse Republiek de oorlog aan de Republiek der Verenigde Nederlanden en valt het gebied binnen. De eerste coalitie van 1792 tot 1797 tegen de Fransen mist in eerste instantie haar doel niet. Dank zij de Oostenrijkse troepen van Joseph II wordt het Franse leger teruggedragen bij Aldenhoven en Neerwinden, zodat in april 1793 de legers weer buiten de grenzen staan, maar in 1794 vallen de Fransen opnieuw aan, zodat de Oostenrijkse Nederlanden en het hele gebied ten westen van de Rijn, waaronder de geboortestreek van Pieter, maar ook Maastricht, bij Frankrijk wordt ingelijfd en de onderdanen als Fransen werden beschouwd en zich aan de Franse wetten moesten houden.

De Franse legers vallen op twee fronten aan, waarvan een langs de Maas. De hulp van de coalitie is gering ondanks de toegezegde hulp van de Hertog van York, die gehoopt had de opmars der Franse troepen bij Cadzand, het tweede front, te stuiten. De grenadierscompagnieën van ieder bataljon worden bijeen gebracht in 9 bataljons, waarbij twee grenadierscompagnieën van het regiment Bedaulx onder leiding van Van Plettenburg komen te staan. Generaal-majoor Bedaulx zelf in met zo'n honderd man staf gelegerd in 's-Hertogenbosch. De grenadiersbataljons infanterie van Bedaulx worden al in juni 1794 te Charleroi krijgsgevangen gemaakt en teruggestuurd, waarna zij niet meer deelnemen aan de veldtocht⁶⁾. Nadat door de Franse troepen de grote rivieren is overgestoken, valt spoedig de Verenigde Republiek, hoegenaamd zonder bloedverlies. De fluwelen revolutie vindt plaats en de vazalstaat van Frankrijk ontstaat: De Bataafse Republiek. De Franse legerleiding zet het regiment Bedaulx om in het 1ste bataljon van de 6de ½ brigade, waaronder Pieter Hamers nu kwam te dienen. De brigade is begin 1796 in Groningen, Coevorden en Heumen⁷⁾.

Min of meer in Franse dienst, althans als onder dat opperbevel, wordt door de troepen van de Bataafse Republiek een aanval op Ierland voorbereid en vertrekken alle brigades infanterie in augustus 1797 naar Den Helder om daar te embarkeren. De 6½ brigade komt dan waarschijnlijk van Leeuwarden. Ruim 200 schepen zijn voor deze invasie nodig. Reeds de volgende maand wordt de actie afgeblazen en keren de ½ brigades infanterie onverrichter zake weer naar hun garnizoen terug.

Tijdens de tweede coalitie tegen Frankrijk komt het Bataafse leger te staan tegenover de gelande Engels-Russisch troepen in augustus 1799 bij Kamperduin in Noord-Holland. De 6de ½ halve brigade is dan ingedeeld in de 3de divisie (Friesland en Groningen) van luitenant-generaal Dumonceau. De 1ste brigade van deze divisie bestaande uit de 6de en 7de ½ brigade staat thans onder bevel van generaal-majoor Bonhomme⁸⁾.

Ontleend aan *Gens Nostra*, jrg. 27 (1972), p. 380.

Eind augustus vraagt luitenant-generaal Daendels, bevelhebber van een deel van het Bataafse leger, om $\frac{2}{3}$ van de 2de divisie uit Groningen per schip via Lemmer te laten komen⁹⁾. De Bataafse vloot heeft zich echter op 30 augustus aan de Engelsen overgegeven, waardoor Bonhomme genoodzaakt is zich met zijn troepen te voet langs de Zuiderzee via Amsterdam naar Alkmaar te begeven.

De bataljons 1 en 3 van de 6de $\frac{1}{2}$ brigade betrekken stellingen bij Alkmaar aan de Schermer. Naarmate de strijd het einde van het jaar nadert, en feitelijk geen gebied door de coalitie meer wordt veroverd en zelfs gedeelten moeten worden prijsgegeven, zien de buitenlandse troepen zich genoodzaakt zich van de Hollandse bodem terug te trekken.

Pieter Hamers heeft aan deze strijd deelgenomen (I, N).

We zien spoedig daarna Pieters zoon Johannes Mathias aangenomen worden als pijper bij het 1ste bataljon van de 6de $\frac{1}{2}$ brigade; dat is dan op 3 februari 1801 (R). Destijds waren pijper en tamboer functies in het leger, die veel door zonen van de nog dienende soldaten worden uitgeoefend.

De lijst van aangenomen manschappen van augustus 1800, opgemaakt te Groningen op 9 september¹⁰⁾ laat zien dat er nog een Johannes Hamers¹¹⁾ wordt aangenomen bij het 1ste bataljon 6de $\frac{1}{2}$ brigade. Voorts neemt de 6de compagnie een fuselier nummer 4 (later 63) aan voor een periode voor 6 jaar en 2 maanden. Deze Hamers vraagt op 12 mei 1802 vrijwillige overplaatsing aan naar de koloniale troepen te Leiden.

Pieter Hamers is als grenadier nummer 3 afgegaan - dus wordt het dienstverband beëindigd - op 31 december 1801, en is ondanks of dankzij dat hij dan 25 jaar, 9 maanden en 5 dagen gediend heeft bij Bedaulx, onmiddellijk gerengageerd te Leiden onder nummer 118 als sergeant-majoor en zal tot 1 oktober 1807 dienen (D).

In 1802 en 1803 is het eerste Bataljon nog steeds in Leiden. In oktober van dat laatste jaar vindt een reorganisatie plaats binnen het Bataafse leger. De 6de $\frac{1}{2}$ brigade wordt omgevormd tot het 16de bataljon infanterie van linie. Het jaar erop behoort het 16de bataljon dan tot de 2e Teritoriale Divisie en is gelegerd in Breda en Vlissingen. Tijdens het verblijf van de troepen in Breda, woont Pieter dan te

Terheijden. Dit is waarschijnlijk in 1804 als ook van hem een rapport opgemaakt wordt dat hij nog bekwaam is om te dienen (O).

Zo neemt Pieter in 1805 ook deel aan de strijd in Duitsland (L). Die zomer van 1805 worden de Bataafse legers samengetrokken in een kamp te Zeist¹²⁾. Daarbij zijn twee Franse divisies. Generaal Marmont heeft de algehele leiding over de gezamenlijke legers die behoren tot het 2de korps van de *Grande Armée*. De regimenten van de Bataafse Republiek staan onder leiding van Dumonceau. Op 30 juni marcheert men af naar Den Helder om ingescheept te worden op 7 augustus in afwachting van orders om uit te varen naar Engeland. De rest van de vloot lag reeds te Boulogne klaar voor de grote aanval op Engeland. Dit alles was maar schijn, want 25 augustus komt de order om af te marcheren naar Mainz. Op 3 september begint de Duitse veldtocht. De *Grande Armée* van Napoleon zou optrekken tegen Oostenrijk, dat later de Austerlitz-campagne zou heten¹³⁾.

Het korps te Mainz dient in eerste instantie als reserve korps ingeval van een eventuele aanval van

de Engelsen. Het is duidelijk dat de Bataafse raadpensionaris Schimmelpenninck liever tegen de Engelsen had gevochten om zodoende de sedert de vierde Engelse Oorlog verloren suprematie op de oceanen te herwinnen. De tocht van het tweede korps voert vanuit Zeist, langs Nijmegen, Keulen, Koblenz naar Mainz. Onderweg ontvangt men orders om op te rukken naar Augsburg via Afschaffenburg, waar het Korps de 12de oktober aankomt. Marmont krijgt hier het bevel met zijn troepen naar de Iller te trekken onder achterlating van het 5e Regiment Infanterie, de rijdende cavalerie en de artillerie. De divisie Dumonceau zou verder gaan naar Wenen. 19 Oktober valt Napoleon Ulm binnen en verslaat het merendeel van het Oostenrijkse leger dat onder bevel staat van Mack. De Vrede van Presburg, feitelijk een wapenstilstand, wordt gesloten en daarna op 27 december wordt de divisie Dumonceau met Marmont gelast via de rechter oever van de Donau terug te keren naar Mainz, via Ingolstadt, waar men 18 januari 1806 aankomt. Het afgesplitste 5de regiment infanterie voegt zich daar bij het leger van Dumanceau.

Eerder genoemde zoon Johannes Hamers wordt op 22 juli van dat jaar als pijper nummer 3 bij het bataljon compagnie nummer 2 van het 5de regiment infanterie aangenomen voor 7 jaar en drie maanden (E). Sedert augustus 1802 was hij tamboer. Begin 1806 wordt hij overgeplaatst als pijper bij de compagnie grenadiers van hetzelfde bataljon en regiment, waar vader Pieter Hamers dient.

In september van dat jaar wordt het 5de regiment omgevormd in het 6de regiment van linie. Het 2de bataljon van dit regiment is dan in Vlissingen en behoort tot de tweede divisie. Een maand daarop is Middelburg de legerplaats. De monsterrol van de compagnie grenadiers staan de pijper Johannes Hamers en grenadier nummer 25 Pieter Hamers vermeld (E, F).

Het 6de regiment wordt pas echt bij de veldtocht van Napoleon in Duitsland betrokken in maart 1807¹⁴⁾ en wordt onderdeel van de divisie Dumanceau, welke o.a. in Ost-Friesland en Bremen is gelegerd.

Pieter Hamers is ook hierbij in 1807 en 1808 betrokken (N, O). In januari daarvoor is hij nog beoordeeld als zwak van lichaam en zou in aanmerking komen om bij de veteranen te

dienen. Hij heet dan 49 jaar oud te zijn. In een overzicht, opgesteld te 's-Gravenhage op 17 maart 1808, staat dat Pieter 52 jaar oud is en 32 jaar onafgebroken heeft gediend en een vrouw en zoon heeft. Inmiddels is Pieter overgeplaatst naar het 1e Bataljon. Sedert 26 maart 1807 is hij op campagne in Duitsland (I). Het is waarschijnlijk dat Pieter wordt overgeplaatst bij de veteranen. Hierdoor wordt hij van zijn zoon gescheiden, die nog tot midden 1809 in Duitsland blijft.

Op 24 november 1808 gaat hij met pensioen met een gagement van f 91,- per jaar (O, P). Zijn woonplaats is dan Leiden, waar hij in 1811 een verklaring aflegt (Q) en in 1814 nog steeds woont, het beroep van oppasser uitoefenend als daar zijn zoon Johannes, inmiddels terug van de tocht naar Rusland, in het huwelijk treedt met Helena Koch (S). Het jaar erop wordt hij grootvader, als zijn schoondochter te Leiden het leven schenkt aan een dochter die de namen krijgt van Cecilia Geertruida Louise, dus in eerste instantie genoemd naar Pieters vrouw Cecilia Rampendaal (T).

Als Johannes in 1816 wordt overgeplaatst naar Leuven en het jonge gezin zich daar vestigt, blijken Pieter en zijn vrouw mee te verhuizen (U). Een jaar later zijn ze waarschijnlijk bij het gezin in Luik, als daar het tweede kind Alexander Josephus François wordt geboren (V). Pieter en zijn vrouw wonen er nog in 1823 als daar Cecilia komt te overlijden (W). Pieter zelf is er niet overleden, zodat we sedert dat jaar het spoor van hem bijster zijn. Waarschijnlijk is hij tussen 1823 en 1832 gestorven, want wanneer zijn zoon Johannes in 1832 voor korte tijd in Leiden woont, vinden we van Petrus die misschien ook nu met zijn zoon is meegetrokken, geen spoor, mogelijk ook omdat de bevolkingsadministratie volkstellingsregisters, dus momentopnamen (in dit geval die van 1830), kent en nog geen bevolkingsregisters (beginnen in 1850), waarin mutaties worden opgenomen.

Van Pieter Hamers ligt dus niet alleen zijn geboorte en doop nog in het duister, maar ook zijn overlijden en begraven. Van hem weten we zoals hierboven blijkt, nog al wat - al is dat minder dan van zijn zoon - toch zouden we graag aanvullingen ontvangen, zoals zijn doop, namen van zijn ouders of vermoedelijke ouders, eventuele broers en zusters, bijzonderheden over de peters en meters bij de doop van zijn kinderen, en de plaats en datum van zijn overlijden.

Bronnen

- A G.A. Bergen op Zoom, Trouwboek Nederduits gereformeerde gemeente: 25 Juni 1785 ingeschreven **Pieter Joseph Hamers, J.M.**, soldaat in het regiment van den Graave van Byland in garnizoen alhier met **Celia Rampendaal, J.D.**, geboren te Goes, nu wonende alhier; beiden Roomsche. Getrouwd 10 Juli.
- B R.A. in Noord-Brabant, Kerkelijke registers, r.k. parochie Heusden; dopen 1730-1788. 1788, 3 februari; Batizatus est Joannes Mattheus, Filius legitimus **Josephi Hamers** et **Ceciliae Rampendaal**, conjugum. Susceperunt Nicolaus Jacobs et Joanna Rampendaal.
- C G.A. Breda, Kerkelijke registers, par. St. Barbara, Brugstraat, inv.nr. 2154 (dopen 1782-1810), f. 88, doop 1790, 23 Februarii, *Baptizatus est Martinus filius leg(iti)mus Josephi Hamels et Cæciliæ Rampendaal. Suscep. Martinus Weerden et Gertrudis van Kri....* [in linker marge 23 Martinus; in rechter marge: *Hamels sub Bidaul; Rampendaal ter Goes*]. N.B. In Breda worden steeds personen Hamers als Hamels geschreven!
- D A.R.A., 's-Gravenhage, Arch. Ministerie van Oorlog (M.v.O), inv.nr. 213-3 (via klapper 2.01.35) (ca 1804) Lijst van militairen die nog bekwaam zijn om te dienen. Garnizoen: Breda; Divisie: *Tweede Teritoriale Divisie*; Bataillon: 16e; Naam: **Pieter Hamers**; Ouderdom: 47 jaar; Woonplaats: *Terheide*.
- E Idem, inv.nr 1576, stamboek 24, p. 24 (ca 1807) Stamboek van het 2e Bataillon 5e Regiment Infanterie van Ligne - stamlijst der (Tambours en Pijpers) van de Compagnie no (niet ingevuld)

Charge: *Pijper*, Nummer 3, Naam en toenaam: **Johannes Hamers**; Wanneer aangenomen 22 Julij 1805; Voor hoelang in Dienst genomen: 7 jaaren, 3 maanden. Tijd van Dienst Expireert: 23 Oktober 1812. Lengte op Koussen: 4 Voet, 8 Duim. - *Streek*; Ouderdom: 16; Geboorte Plaats: *Heusden*; Van te vooren Gedient: Bij wien en hoe lange: Bij het 16e Bataillon 2 jaaren, 11 maanden. Daar van af gegaan (niet ingevuld); Ambagt (niet ingevuld); Signalement: *ligt blond hair; blauwe oogen, blonde wenkbrauwen, ordinare neus en mond, ronde kin, glad en vol van wezen*. Religie: *Roomsch*. Verder niets ingevuld.

- F Idem, inv.nr 1576, stamboek 24, p. 28 (ca 1807) Stamboek van het 2e Bataillon 5e Regiment Infanterie van Ligne - Stamlijst der (grenadiers) van de Compagnie no (niet ingevuld) Charge: *Genadier*; Nummer 25, Naam en toenaam: **Pieter Hamers**; Wanneer aangenomen: 22e Julij 1805; Voor hoe lange Dienst genomen: 2 jaaren, 2 maanden en 9 dagen; Tijd van dienst Expireert: 1e October 1807, Lengte op koussen: 5 Voet, 9 Duim, 3 Streek; Ouderdom 48; Geboorte Plaats: *Nieuwenhage bij Maastricht*; Van te vooren Gedient: Bij wien en hoe lange: *Regiment Bedaulx en 16e Bataillon 29 jaaren, 3 maanden en 27 dagen*. Daar van af gegaan (niet ingevuld); Ambagt: (niet ingevuld); Signalement: *blond hair; blauwe oogen, bruine werkbrouwen, groote neus, ordinare mond, ronde kin en glad en vol van wezen*; Religie: *Roomsch*; Getrouwd en hoeveel kinderen: *Vrouw 1, Kinderen 1*. Verdere vragen niet ingevuld.
- G Idem, inv.nr 220-75 (zie ook inv.nr 220-121) (januari 1807) Naam: **Pieter Hamers**; Ouderdom: 49 jaar; Charge: *Grenadier*; Hoe lang gediend: 13 jaar, 10 maanden (inv.nr 220-121: 10 jaar 6e ½ brigade en 3 jaar 3 maanden 5e en 6e regiment) en is *zwak van lichaam*.
- H Idem, inv.nr 1576, stamboek 24, p. 148 (ca 1808) Stamboek van het 2e Bataillon 5e Regiment Infanterie van Ligne - Stamlijst der Tambours en Pijpers van de Compagnie no 2. Charge: *Pijper*, Nummer 3. Naam en toenaam **Johannes Hamers**; Wanneer aangenomen: 22 Julij 1805. Voor hoe lange tijd Dienst genomen: 7 jaaren 3 maanden en 1 dag. Tijd van Dienst Expireert: 23 Oktober 1812. Lengte op koussen: 5 Voet - Duim - Streek. Ouderdom: 17. Geboorte Plaats: *Heusden*. Van te vooren Gedient: Bij wien en hoe lange: *15e Bataillon 2 jaaren 10 maanden en 28 dagen*. Daar van afgegaan (niet ingevuld); Ambagt (niet ingevuld). Signalement: *ligt blond hair; blauwe oogen, blonde wenkbrauwen, ordinare neus en mond, ronde kin, glad en vol van wezen*. Religie: *Roomsch*. Verder niets ingevuld.
- I Idem, inv.nr. 220, f. 181 (via klapper 2.01.35) 6e Regiment infanterie van Ligne (maart 1808) Lijst van Onderofficieren en verdere Manschappen van bovenstaand regiment, welke bij de veteranen geplaatst kunnen worden. Opgemaakt in *Den Haag 17de Maart 1808*. Bataillon: *Eerste*; Aanwijzing der Compagnie: *Grenadiers*; Charge: *Genadier*. Nummer volgens controle: 121; Naam en Toenaam: **Pieter Hamers**; Geboorte Plaats: *Maestricht*; Welk Departement of District gebooren: *Departement van de Maas*; Ouderdom: 52 jaar; Staat van Dienst: *Onafgebroken gedient bij het gewezene Regiment Budaux, 16e Bataillon Infanterie en het 6e Regiment 32 jaar als soldaat; Veldtogten: De Campagne in de jaren 1793-1794 in Brabant. 1799 in Noord holland, thans zesert den 26 Maart 1807 in Campagne*. Getrouwd: *vrouw 1, zoons 1, dochters -*.
- J Idem, inv.nr. 220, f. 134, 6e Regiment Infanterie, 1e Bataillon. Extract uit het stamboek, van de Compagnie grenadiers van bovengemelde Bataillon, van den hier nagenoemde Persoon, opgemaakt te *Leijden den 16 November 1808*. Datums van Engagements, enz: 22 Julij 1805. Aangenomen om te dienen tot den 1 October 1807. Signalement: **Pieter Hamers**, zoon van *Neus Hamers* en van *Margaretha Mullers*. Geboren te *Maastricht Den 7 Maart 1757*. Van Ambacht (niet ingevuld). Laatstelijk gewoond hebbende te (niet ingevuld). Lang 5 Voet, 9 Duim, 2 Streek. Van Aangezicht *breed en glad*, Voorhoofd *rond*. Oogen *blauw*. Neus *groote*. Mond *ordinair*. Kin *rond*. Hair en Wenkbrauwen *blond*, Getrouwd - *Vrouw, - Zoons, - Dochters*. Voormalige Dienst enz. 5 Maart 1776 Regiment *Biland* en regiment *Bidaux 10 Jaar 5 Maand, 1e batt. 6½ brigade en 16e bataillon 10 Jaar - Maand, In dit Regiment 3 Jaar 3 Maand*. Conform het signalements-register. Met potlood bijgeschreven 134 (verv).
- K Idem, inv.nr 2580, stamboek 29, p. 1 (ca 1808) Stamboek 6e Regiment Infanterie van Ligne. Alleen ingevuld: Nummer: 3; Signalement **Pieter Hamers**; Datums en wijze der verliezen of vertrek van de compagnie enz.: *Den 1e December 1808 te Leijden gegageerd*.
- L Idem, inv.nr 1555, stamboek 6, p. 21 Stamboek van het 1e Bataillon 6e halve Brigade; stamlijst der onderofficieren, Tambours, Corp.l. en grenadiers van de Compagnie Grenadiers: Charge: *Grenadier*, nummer 3. Naam en Toenaam: **Pieter Hamers**; wanneer aangenomen 9 Mei 1790, voor hoelang in dienst genomen: *Altijd*. Tijd van Dienst expireert: (niet ingevuld). Lengte op koussen: 5 voet, 9 duim, 2 streek; ouderdom 31; Geboorte Plaats: *Nieuwen Hage bij Maastricht*; Van te vooren gedient Bij wien en hoe lange: *Regiment Bedaulx, 14 jaar, een maand en 15 dagen*. Daar van af gegaan (niet ingevuld); Ambacht: (niet ingevuld); Signalement: *blond hair; blauwe oogen, bruine wenkbrauwen, groote neus, ordinare mond, ronde kin, glat en vol van wezen*; Religie: *Roomsch*. Getrouwd: *vrouw 1, Kinderen*

- J. Aan wie gepresenteerd en door wien goedgegaan (niet ingevuld); Wanneer en op welke wijze afgegaan: *den 31e Dec. 1801, gerengageert ziet No 118 te Leijden.*
- M** Idem. Stamboek 6, p. 33
Stamlijst der Onderofficieren, Tambours, Corp. en Grenadiers van de Compagnie Grenadiers. Afwijkingen van voorgaande: Charge: *Sergt. Major*; nummer 118, wanneer aangenomen *31e Dec. 1807*; Voor hoe lange dienst genomen: *5 jaaren en 9 maanden*. Tijd van Dienst expireert: *1e October 1807*; Van te voren gedient: Bij wien en hoe lange: *Bij Bedaulx en in dit Batt. 25 jaaren, 9 maanden en 5 dagen*. Aan wien gepresenteerd en door wien goedgegaan: *Major van Bronkhorst*. Wanneer en op welke wijze afgegaan: (niet ingevuld. Wel) *Getrouwd, kinderen 1.*
- N** Idem, Stamboeken, naamlijsten en conduite- en pensioenstaten van officieren, onderofficieren en minderen drt landmacht 1795-1813, via klapper 01-34: (c 1809)
Pieter Hamers, 52 jaar, grenadier, nr 121. Geboren 7 maart 1757 te Maastricht, Departement van de Maas, zn. van *Neus Hamers en Margaretha Mullers, onafgebroken gediend bij het gewezen regiment Bedaulx, 16 batt. inf. van het 6e regiment, 32 jaar als soldaat. Veldtochten: de campagne 1793-1794 in Brabant, 1799 in Noord-Holland, thans sedert 26 maart 1807 in de compagnie; in 1805 in Duitsland, 1807-1808 in Duitsland.*
- O** Idem, 6e Regiment, Compagnie Grenadiers, 1e Bataillon.....Lijden 18 November 18.. (1809?) deel van fotocop.
Staat van dienst van de Grenadier *Pieter Hamers*. *Pieter Hamers*, oud 52 jaar, gebooren te Maastricht den 7 maart 1757 is begonnen te dienen den 5 Maart 1776 als grenadier in het Regiment Billand, naderhand Regiment Bedaulx, georganiseerd in het jaar 1795 in het 1e Bataillon 6de halve Brigade, naderhand 16 Bataillon; georganiseerd den 22 julij 1805 in het 1 Bataillon 5e Regiment, thans 6e Regiment. Veldtochten, daden en wonden: 1793 en 1794 in Brabant, 1797 geëmbarkeerd, 1799 in Noord Holland, 1805 in Duitsland, 1807 en 1808 in Duitsland. Aantekening erbij 52-32-7; Gagement f 91, - gestempeld nummer 00134.
- P** Idem, inv.nr 328, f. 103 (via klapper 2.01.35)
Pensions militaire de la Hollande - Gendarmerie - Etat nominatif par arme des Pensionnaires qui ont été reconnus propre au service d'après les inspections faites en execution du decret imperial du 27 Octobre 1810 dans le Departement Maasland et Amstelland *Pieter Hamers*, Genadier 99, 6e Regiment, domicile Leijden, ne à Maastricht 1750, incorpore 5 Mars 1776, Pensionne 24 Novembre 1808, Gagement f 91.
- Q** G.A. Leiden, Notaris P.F. Hubrecht, inv.nr 181, f. 473 e.v.; declaratie 25.11.1811.
Pieter Hamers en de sergeant tamboer Johannes Offerman, beiden wonende binnen de stad, leggen verklaring af dat Caspar Antoon Köhler, gewezen soldaat in het zesde Regiment Infanterie, geboren te Padberg in Hessen Darmstad, den Twaalfden Junij zeventien Hondert - Een en Zestig, dezelfde is als Antoon Köhler, enz., waarbij de eerste Comparant niet kan schrijven.
- R** A.R.A. 's-Gravenhage, M.v.O. inv.nr 1580, stamboek 29, p. 58 (ca 1812)
Stamboek van het 6e Regiment Infanterie van Ligne. Nummer 460. Datums der Engagementen, vernieuwingen van Dienst, incorporaties en aankomst bij het Corps: *Geïncorporeerd den 22 Julij 1805*. Tijd van Dienst: *Expireert den 23 October 1812*. Signalement: *Johannes Hamers*, zoon van *Pieter En van Celia Rankendal*; Geboren te *Heusden den 15 Februarij 1787*; Van Ambacht: (niet ingevuld), Laatstelijk gewoonde hebbende te: (niet ingevuld); *Lang 5 Voet, 7 Duim, - streep*. Van Aangezicht: *Vol*; Voorhoofd: *Rond*; Oogen: *Blaauw*; Neus: *Ordinaire*; Mond: *Ordinaire*; Kin: *Ordinaire*; Hair en wenkbrauwen: *Blond*; Gehuwd - Vrouw - Zoons - Dochters. Voormalige Dienst zoo buiten 's Lands, als in Holland, in welk Corps en Graad, en hoe men dezelve verlaten heeft: *In het 1e Batt. 6½ Brigade, daarna 16 Batt, Infanterie als Tambour den 22 Augustus 1802. Bij de organisatie van den 22 julij 1805 geïncorporeerd in dit Regiment. Graden en datums der benoeming: Tambour den 22 Augustus 1802; Pijper den 22 Julij 1805, Tambour den 1e April 1810. Had op 1 januarij 1809 Een Chevron.* (Verder niets ingevuld)
- S** B.S. Leiden, huwelijk 30.9.1814
Joannes Matthias Hamers, 26 jaar, zonder beroep, geboren te *Heusden*, wonende te *Leijden* op den *Papengracht Wijk 4 N 596*, meerderjarig zoon van *Joseph Hamers*, oppasser, alhier tegenwoordig en toestemmende, en *Cecilia Rampendaal*, wonende op de *Papengracht - en - Helena Koch*, 27 jaar, zonder beroep, geboren te *Leijden*, wonende in de *Burgsteeg Wijk 7 n 938*, meerderjarig dochter van *Mathijs Koch*, begraven te *Oestgeest 13 October 1800*, blijkens att. de morte, afgegeven te *Leijden*, 14 September 1814, en van *Geertruij Kos*, zonder beroep, wonende in de *Burgsteeg*, alhier tegenwoordig en toestemmende. Bij ondertekeningen: met uitzondering van den vader des Bruidegoms, verklarende niet te kunnen schrijven. Zie ook ondertrouwregister dd. 15.9.1814.
- T** B.S. Leiden, geboorte 26 augustus 1815
Geboren 3 uur v.m. in het huis op de *Papengracht Wijk 4 N 108 Cecilia Geertruida Louise*, dr. van *Joannes Mathias Hamer*, 1e Luit. in dienst van Z.M. den Koning der Nederlanden, en van *Helena Maria Koch*, zijn huisvrouw.
- U** A.R.A. 's-Gravenhage, M.v.O. , inv.nr 423, f. 42 (ca 1815)
Biografisch Tableau der Heeren Officieren uitmakende van de 11e Afdeling Infanterie, 5e Divisie, 2e Brigade.
Johannes Mathias Hamers, Vader *Joseph Pieter Hamers*, Moeder *Cicilia Rampendaal*, woonachtig te *Leuven*. Beroep: *Gepensionneerd Militair*: geboren 3 Febrij 1788 te *Heusden*, Getrouwd: *Dogter J.* Staat van Dienst: *In Hollandsche Dienst getreden als soldaat bij de 6e halve Brigade 2 Febrij 1801 -2j 7m 8d-; Korporaal den 11e September 1806 -3j 4m 17d- Sergeant den 28 Januarij 1810- Geïncorporeerd in het 123e Regt. Inf. van Linie den 1 Sept.1810 - 3j 3m -d -, 2e Luitenant den 28 April 1813. Bij terugkomst uit Duitsland geplaatst door den Generaal Zwartz bij 't Oranje Legioen als Tweede Luitenant den 22 Januarij 1814, Ontslagen den 26 Maart 1814. Op maandelijksse toelage den 27e Mei 1814. Geplaatst als 2e Luitenant bij het Bataillon Infanterie Nationale Militie 16e Julij 1815 - Veldtochten: 1806,1807,1808 In Duitsland; 1809,1810 In Zeeland, 1811 Geëmbarkeerd te Boulogne, 1812,1813 In Rusland, 1814 Bij 't Beleg van Wittenberg - Een Sabelhouw aan het hoofd & eene Lanssteek onder de korte ribben bij de affaire aan de Beresina den (niet ingevuld), Religie Roomsche, Spreekt en schrijft Hollandsch; Kundigheden: De Soldaten-, Peletons & een gedeelte der Bats School, Inwendige en Garnisoensdienst door Theoretisch & Practisch Onderwijs & Ondervinding. Beoordeling: *Bezit eenige Theoretische Kunden en is redelijk wel gevorderd in de practijk. Geschiktheid: is geschikt voor den actieven dienst; Dienstijver: dient met ijver; Gedrag: goed gedrag.* Aanmerkingen: *is bij de Depot Compagnie.**
- V** B.S. Leuven, Geboorteregister. Geboren 1 oktober 1817 *Alexandre Joseph Francois Hamers*.
- W** B.S. Luik, Overlijdensregister 1823, akte 1235
L'an mil-huit-cent-vingt-trois, Le quinze novembre à dix heures du matin, devant nous Frédéric Rouveroy, bourgmestre de la ville de liège, officier de l'état civil, sont comparus Mrs Jean mathias hamers, âgé de trente six ans, deuxième Lieutenant à la onzième division d'infanterie en garnison en cette ville, fils de la défunte, et pierre van bosstraeten, âgé de quarante ans, premier Lieutenant à la dite division fils, ami de la défunte, Lesquels nous ont déclaré que Cecile Rampendaal, âgée de cinquante sept ans, sans profession, née à bruxelles, province du brabant méridional, domiciliée à la citadelle de cette ville, épouse de Joseph pierre hamers, militaire pensionné, est décédée aujourd'hui vers les cinq heures du matin, en son domicile, et les déclarations ont signé avec nous le present acte apres que lecture leur en a été faite. (Ondertekent: *J. Hamers lt.*)
- X** A.R.A. 's-Gravenhage, M.v.O., Stamboek Officieren, 3e Reg. Inf., inv. nr. 340, fol. 76 en inv.nr. 279a, fol 9 (ca 1841)
Hamers, Johannes Mathias, Vader *Joseph Pieter*; Moeder *Cecilia Rampendaal*; Geboren den 3 Februarij 1788 te *Heusden*, Laatste woonplaats *Leijden*; Gehuwd (verder dienstverbanden en veldtochten).
- Y** Idem, inv.nr 1934, Ranglijst van het regiment Van Bijlandt, Leeuwarden 1781.

Noten

- H. Ringoir, *Vredesgarnizoenen 1715-1795*, 's-Gravenhage, 1980, p. 31
- Van naamdragers Hamers is dit aangetoond in *Hamers Bulletin*, jrg 3 (1987), p. 32-34 [Red.].
- N.A. Hamers, *De geschiedenis van het Brunssumse geslacht Hamers*, dl II, Geleen 1996, p. 545.
- F.A.H. Sabron, *De oorlog van 1794-95 op het grondgebied van de Republiek der Verenigde Nederlanden*, 2de gedeelte, Breda 1893, p. 165.
- Ringoir, *t.a.p.*, p. 31.
- Hamers, *t.a.p.*, dl I, Geleen 1992, p. 9.
- Sabron, *t.a.p.*, p. 122.
- A.R.A., 's-Gravenhage, Ministerie. van Oorlog, klapper 2.01.15. Lijst van regimenten welke zijn beschreven in de inv.nrs 1 t/m 190.
- J.F. Fischer, *De Delft; de dagjournalen met de complete en authentieke geschiedenis van s'lands schip van oorlog Delft en de waarheid over de zeeslag van Camperduin*, Franeker 1997, p. 262 e.v..
- N.J.A.P.H. van Es, *De Veldtocht in Noord-Holland (1799)*, Arnhem z.j., p. 4.
- A.R.A., 's-Gravenhage, Min. van Oorlog, Stamboek; (klapper 2.01.17, inv.nr 6-160 en klapper 2.01.35, inv.nr 192-114.
- Deze Johannes is in 1800 18 jaar, geboren te Roosendaal bij Bergen op Zoom. Zijn oude ambacht was bakker, en is door majoor Van Bronkhorst aangenomen, Zijn signalement laat ook blond haar en blauwe ogen zien, hij is echter mager van wezen, met een lengte van 5 voet, 3 duim en 2 strek (bijna 1,60 m).
- Zie Wupperman, *Nederland voor honderd jaren, 1795-1813*, 's-Gravenhage 1899; Hoofdstuk: *Situatie in 1805*.
- Alistair Home, *How far from Austerlitz, Napoleon 1805-1815*.
- Marco van der Hoeven, *Van de Wesel tot de Weichsel. Het leger van het Koninkrijk Holland, en de Duitse veldtocht van Napoleon 1806, 1807 en 1809*, Amsterdam 1994, bijlage 1, p. 91.

DE CHIRURGIJNS-FAMILIE FRANSSEN IN DE LANDEN VAN OVERMAAS (1599-±1735) EN HAAR RELATIES MET ANDERE FAMILIES IN DEZELFDE BEROEPSGROEP

Frits F.J. FRANSSEN

Inleiding

De chirurgijns-familie Franssen vindt haar oorsprong bij Meester Jan Franssen, die zich vestigde in Eysden aan het einde van de zestiende eeuw. Onder zijn nakomelingen komen in de volgende drie generaties nog zeker zeven chirurgijns voor. In deze publicatie, die een vervolg is op een eerdere publicatie over de familie Franssen (Franssen, 1995), zal met name aandacht worden besteed aan de eerste twee generaties chirurgijns uit deze familie. Daarnaast zullen (huwelijks)banden met enkele andere Limburgse chirurgijns-families nader worden bekeken.

De chirurgijns Franssen

De hierna volgende stamreeks beslaat vier generaties en is deels eerder gepubliceerd (Franssen 1995), maar wordt hier weergegeven aangevuld met nieuwe onderzoeksresultaten.

I. Meester Jan Franssen, *geswooren chirurgijn der Vriheyd Eijsden* (RAL, LvO 5168), werd omstreeks 1560 geboren, mogelijk in Berneau (B). Hij trouwde rond 1590 met een zekere Meijcken, waarmee hij waarschijnlijk zeven kinderen kreeg, waaronder Henricus (Hendrick, IIa), Gabriël (IIb) Joannes (Jan, IIc) en Franciscus (Frans, IId). Als werkhypothese wordt een tweede huwelijk van Jan Franssen verondersteld met Gertrudis Hoeben/Houben, met wie hij zeker twee kinderen kreeg: Franciscus (gedoopt te Eysden op 21 december 1616) en Jehenna (gedoopt te Eysden op 12 februari 1619). Zijn (eerste) vrouw Meijcken moet in dat geval vóór 1616 overleden zijn. Mogelijk is meester Jan de *Jan Fransen* die op 12 januari 1646 te Gulpen overlijdt. Dat is aannemelijk, veronderstellende dat hij op zijn oude dag bij zijn zoon Gabriël is gaan wonen.

IIa. Meester Henricus (Hendrick) Franssen, stadschirurgijn van Valkenburg, werd omstreeks 1590 geboren. Rond 1618 trouwde hij met Apollonia Knubben, dochter van Mathijs Knubben en Aleydis Numagen. Hendrick en Apollonia kregen zeven kinderen, waaronder Petrus (Pieter, IIIa) en Joannes (Jan, IIIb). Hendrik bekleedde diverse schepen-ambten en was substituut Proost-schout van Klimmen en burgemeester van Valkenburg. Hij overleed op 19 januari 1671.

IIb. Meester chirurgijn Gabriël Franssen werd omstreeks 1593 geboren. Omstreeks 1623 trouwde hij met een zekere Joanna, met wie hij acht kinderen kreeg, waaronder Johannes, die herbergier werd in Gulpen. Volgens de inwonerslijst, die de pastoor van Gulpen opstelde in 1675, woonde Gabriël in bij Johannes en zijn (tweede) vrouw Maria Leurs. Eerder woonde Gabriël "aan 't veld 13" in Gulpen (DTB HH Petrus en Lambertus). Op 1 december 1636 werd hij beëdigd als schepen van Gulpen (RAL, LvO 8719) en op 14 januari 1664 werd hij benoemd tot keurmeester in Gulpen (RAL, LvO 8722).

IIc. Meester Joannes (Jan) Franssen, opvolger van zijn vader als *chirurgyne der Vryheyd Eijsden*, werd waarschijnlijk omstreeks 1604 geboren te Eysden. Hij trouwde met Beatrix Huenen, waarmee hij met zekerheid drie kinderen had, allen

gedoopt te Breust-Eijsden. Jan Franssen vervulde een vooralsnog onduidelijke functie bij de schepenbank Eijsden.

IId. Meester chirurgijn Franciscus (Frans) Franssen werd op 1 oktober 1606 gedoopt in Eysden. Op 22 juni 1635 werd hij ingeschreven als burger van Maastricht, onder het *cremers-ambacht* (Burgerboek Maastricht).

Hij trouwde 25 april 1639 met Alida Smets te Maastricht, en kreeg zeker vijf kinderen (DTB Ned. Herv. Gemeente Maastricht), waaronder Pieter die in 1680 werd benoemd als gereformeerd schepen en secretaris van Eijsden (RAL, LvO 5126). Ten tijde van zijn huwelijk werd Frans Franssen meester genoemd. Op 6 april 1669 ondertekende hij als schepen de inschrijving van een overdrachtsakte in het gichtregister van Eijsden (RAL, LvO 5349).

IIIa. Meester chirurgijn Petrus (Pieter) Franssen werd gedoopt te Valkenburg op 17 maart 1621. Omstreeks 1647 trouwde hij met Angelina Mantels (alias Angela Speckhouwers). Pieter en Angelina kregen vijf kinderen, waaronder Joannes (IVa) en Maria, die in 1664 intrad in de *adelijcke abdij van Kerckenraede* (RAL, LvO 7085).

Tijdens zijn leven was Pieter Franssen schepen van Strucht, gerechtsbode van het Spaans Leenhof te Valkenburg, burgemeester van Valkenburg (RAL, LvO 8331), eigenaar van de hof "aen het eijnde" bij Valkenburg, leenman en schepen van het leenhof van Valkenburg (RAL, LvO 923). Pieter Franssen overleed op 27 oktober 1684; Angelina overleed op 14 augustus 1708, 81 jaren oud, en werd begraven in de kerk van Valkenburg.

IIIb. Meester chirurgijn Joannes (Jan) Franssen werd geboren omstreeks 1618. Hij trouwde op 13 januari 1644 te Valkenburg met Maria Moenen, dochter van Joannes Moenen en Catharina Willems uit Klimmen. Joannes en Maria kregen zes kinderen, waaronder Joannes (IVb), Henricus, die schout werd van Wijndandsrade, en Wilhelmus, die schout werd in Hoensbroek.

Jan Franssen was schepen te Schin op Geul, met zekerheid van 1653 tot 1660 (RAL, LvO 7085). Hij overleed in 1704; Maria overleed in 1709.

IVa. Meester chirurgijn Joannes Franssen werd omstreeks 1650 geboren te Valkenburg. Hij trouwde te Valkenburg met Johanna Dullens (Ien Dullens, Jenneke Deurlinx), dochter van Caspar Dullens en Ien Bauwens uit Geleen. Joannes en Joanna gingen in ondertrouw in de Nederlands Hervormde Gemeente te Valkenburg in oktober 1689. Ze kregen zes kinderen, waaronder Joannes Petrus die pastoor werd in Mheer. Joannes overleed te Valkenburg op 12 mei 1717. Johanna, die op 7 november 1660 te Geleen werd gedoopt, overleed te Valkenburg op 3 juni 1710.

IVb. Meester chirurgijn Joannes Franssen werd gedoopt op 10 maart 1650 te Klimmen. Hij trouwde op 5 februari 1685 met Sibilla Segels (Seigels, Isabel Segels, Siegels, Segers, Siegers, Ziegels, Zyeghels) uit Neerbeek voor de pastoor te Beek, waarna ze op 10 februari van dat jaar in ondertrouw gingen in de Hervormde Gemeente van Beek en daar op 25

februari trouwden voor de dominee. Sibilla werd op 14 februari 1661 gedoopt te Beek, als jongste van 10 kinderen van Meester chirurgijn Peter Seghels en Ida Banens (K. Siegelaer, 1980).

Joannes en Sibilla kregen tien kinderen, waaronder Petronella, die trouwde met de Heerlense chirurgijn Hubertus Roebroick, en Joannes Guilielmus (Jan Willem), die schout en secretaris van Hoensbroek werd.

Joannes Franssen was leenman van de Keur-Keulse Mankamer (RAL, LvO 6412) en eigenaar van het goed Douvenrade onder Heerlen (Lindelauf, 1956); hij overleed in 1738. Sibilla overleed op 1 maart 1717 te Heerlen.

De eerste twee generaties

Op 26 oktober 1599 dient voor de schepenbank van Eysden een geding dat door Jan Franssen werd aangespannen tegen Merten Guiten. Het is het eerste bewijs voor de beroepsmatige activiteit van meester chirurgijn Jan Franssen. Het gaat namelijk om betaling van etlike quetsuren ende andere juromenienten [van Merten] die hij [Jan] geheylt ende gecureert heeft. Ondanks beloften van Merten zelf, maar ook van zijn vrouw en zijn zus, heeft de chirurgijn zijn geld nooit ontvangen en zag hij zich gedwongen om via het gerecht genoegdoening te krijgen. Het zal nog twee jaar duren voor de weigerachtige ex-patiënt definitief gedwongen zal worden zijn heelmeeester te betalen voor verrichte diensten (RAL, LvO 5203). Wellicht is Merten Guiten niet de enige patiënt die niet wil of kan betalen; op 27 juni 1601 komt de chirurgijn zelf in aanvaring met het gerecht. In het gichtregister van Eysden werd vastgelegd dat meyster Jan op sijne residentie ende bedrijff niet en is begeeren [belasting] te geven maer dat refuseert, maar hij wordt gemaand zijn verzet te staken op straffe van openbare verkoop van zijn huis en bedrijf (RAL, LvO 5203).

Het zijn roerige tijden: de 80-jarige oorlog tussen de opstandige (Noordelijke) Nederlanden en de Spaanse Kroon is in volle gang. De bevolking van de Landen van Overmaeze wordt geplaagd door de gevolgen van de oorlog. Het stadsbestuur van Valkenburg verwoordt de situatie op 21 februari 1660 aldus: alsoo gedurende de troubelen ende de tijd van oorloogh, ook door den brand ende andersints, viele huijsen binnen dese stad sijn gekomen caducq [kapot] te werden ende te vervallen (RAL, LvO 8140). Wellicht hebben deze omstandigheden ook invloed gehad op de manier waarop geschillen tussen burgers onderling werden beslecht. De schepenarchieven van de Landen van Overmaas staan bol van de criminele processen ten gevolge van mishandeling, moord en doodslag.

Op 24 oktober 1617 getuigt meester Jan Franssen als deskundige in het proces tegen Gerard Wolffs, die Peter Benedick met een roerschoet (geweer) beschoten heeft. De chirurgijn verklaart dat hij den voerseiden Benedick gecrimeert hebbe [jammerend, kermend] van den voerseiden roerschoete heeft bevonden en dat hij geraakt was met eijnen schamschoete in sijne sijde, sulcx datter vleijsche met affgegaen is. Bovendien verklaarde Jan Franssen dat Peter Benedick onder in zijn been geraakt was, waar de kogel moest blijven zitten, omdat de chirurgijn er niet bij kon om hem te verwijderen. Over de specificaties van de kogel wilde Jan nog aan het gerecht kwijt dat het een volloepende coegele off gecloeven loet geweest is, mits dat de wonde soe groot was, dat hij sijn wycke [wiek, tampon] daerinne stack soe lanck als eijnen vinger ende van sulcker wijde dat men eynen cleynen vinger daerbinnen gesteecken soude hebben (RAL, LvO 5167). De aanleiding tot de schietpartij is niet

terug te vinden in de gerechtsstukken, die maar ten dele bewaard zijn gebleven.

De waarschijnlijk oudste zoon van Jan Franssen, die chirurgijn werd als zijn vader, was Hendrik Franssen. Zijn verrichtingen en die van zijn zoons Jan en Pieter, en twee kleinzoons, ook chirurgijn, zijn eerder uitvoerig beschreven (Franssen 1995).

De vermoedelijk tweede zoon van Meester Jan, schepen en chirurgijn Gabriël Franssen in Gulpen, bezocht op 25 september 1673 de hoppengaerde van het kasteel Nieuwerborch (bewoond door baron d'Eijnatten), alwaar men het dode lichaam van Adolph Rutten had gevonden. In de aanwezigheid van twee andere leden van de schepenbank stelde hij vast dat de overleden man eenen steeck had, een handt breed boven het rechter memmeken [borst], geschiedt (soo het scheen) met een groot broot-mes, vermits alle borstbeenders t'enmael waeren over gestooten, ende de wonde soo groot dat men, met drie grote vingeren gemackelijck tot in den thorax soude hebben connen invaeren. Uit getuigenverklaringen bleek dat Adolph Rutten het slachtoffer was van een ruzie met Frans Janssen, die de avond tevoren in de herberg van Barbara Pas in Gulpen had zitten drinken, willende den vrijer maecken tegens enige vrouw-luijden daer oock sittende drincken, ende sich des duijvels versweerende geene vrouw te hebben. Rutten sprak hem echter aan op zijn gedrag: "Frans, ghij hebt immers eene eerlijcke vrouw als se God u bewaert", waarop de laatste de herberg verliet, gevolgd door Adolph Rutten (RAL, LvO 8697).

Op 11 oktober 1627 verscheen de chirurgijn Frans Franssen, de derde zoon van meester Jan Franssen die het beroep van zijn vader koos, als getuige-deskundige voor het gerecht van Eijsden. Hij verklaart dat op 9 oktober, om tien uur in de avond een vechtpartij heeft plaats gevonden, waarbij Paecque, de zoon van Maert Pacgui, werd mishandeld door Hendrik Schroeyn en Leben Jegers. Beide mannen wachtten de voornoemde Pacque op, die samen met Frans Franssen wat had gedronken bij de bierweert Jan Hallers in Eysden. Pacque, die al eerder werd geslagen door de mannen die hem nu belaagden, nam de benen, achtervolgd door Heijn Schroeyn en Leben Jegers. Frans Franssen holde op zijn beurt achter de andere mannen aan en vond Pacque kermend van de pijn in het huis van Peter Petermans. Frans nam Pacque mee om hem naar huis te brengen. Onderweg komen beide mannen Jan Lamberts tegen, die er bij Pacque op aandringt dat deze bij hem overnacht, om zijn belagers te ontlopen, maar bij het huis van Jan Lamberts aangekomen wordt het drietal belaagd door Schroeyn en Jegers die met stenen gooien. Frans wordt geraakt aan zijn kaak en Jan Lamberts vlucht, achtervolgd door Heyn Schroeyn die een arm-dikke stok met zich draagt. Later blijkt dat Jan deerlijk mishandeld werd zodat de chirurgijn Frans Franssen diens opgelopen verwondingen aan beide armen in behandeling neemt (RAL, LvO 5168).

Op 14 juli 1650 verschijnt meester chirurgijn Jan Franssen, de vierde chirurgijn-zoon van Jan Franssen, voor de schepenen van Eysden met een verklaring ten gunste en op verzoek van de huisvrouw van Jan Ubaes uit diezelfde plaats. Uit die verklaring blijkt dat de vrouw van Ubaes niet zelf in haar onderhoud kan voorzien, omdat zij seer mismaeckt [is] ende geslaegen in der veugen dat sij is genoetsaeckt tot nog toe haer te gelden te haelen in groeten perickel van haer leven. Het is namelijk zo dat sij diverse sware coutusien int hoeft is hebbende met oyck enige opene wonden, alsoe dat het selvige daer doer is opgelopen ende seer geswollen. Bovendien stelt de chirurgijn vast dat haar rechter sleutel-

been en een rib aan de zelfde kant zijn gebroken, naast diverse andere cortusen over haer beenen, hant ende lichaem alsoe dat sullix seer swart is (RAL, LvO 5133). Wie deze vrouw zo heeft toegetakeld, is wederom niet bekend, evenmin als de aanleiding ertoe. In zijn jongere jaren was meester Jan junior getuige van een steekpartij met dodelijke afloop in Caestert. Op 6 april 1631 had Jan Franssen met een aantal vrienden in de herberg van Claes Maechsmans zitten drincken en speelen metten caerten, toen Gyle Hanssen en zijn zoon ruzie kregen met Geeren Bronckaerts over arbeidsloon, dat de laatste nog schuldig zou zijn aan Gyle Hanssen. De ruzie liep zo hoog op dat de heren elkaar te lijf gingen met bierkannen. Tijdens het handgemeen gebruikten vader en zoon Hanssen ook een mes of een priem, maar niemand heeft echt kunnen zien wat er precies gebeurd is. Zeker is dat, direkt nadat de Hanssens op de vlucht de herberg verlieten, Bronckaerts in elkaar zakte en enige ogenblikken later, hevig bloedend uit de rechterzijde van zijn hals, in de armen van Jan Teuthen het leven liet (RAL, LvO 5168). Blijkbaar waren de herbergen ook honderd jaar later nog steeds een bron van overlast, zoals blijkt uit de waarschuwing die de stadsbestuurders van Valkenburg op 7 februari 1758 bekend maken aan de bevolking. De bestuurders, in ervaringe gekoomen zijnde dat door de baldaedigheid van veele ongebonden en pestulante borgers die sig buijten behoerlijcke ure savonts laat in den nagt in de herberge vol en dronke drinken, waardoor krakeele regterijen ja ook dootslagen en moorden geschieden, verbieden aan alle herbergiers om na negen uur 's avonds nog bier, brandewijn en andere sterke drancken te verkopen. Om de waarschuwing kracht bij te zetten, werd de boete voor overtreders bepaald op drie goud guldens per keer, ook voor de herbergier of tapper waar de eventuele onlusten zouden plaats vinden (RAL, LvO 8140).

Opleiding en aanstelling van chirurgijns

De chirurgijns werden niet academisch geschoold, maar genoten hun opleiding in de praktijk, evenals andere ambachtslieden, waarbij de leerling-chirurgijn vaak al op jonge leeftijd onder de hoede kwam van een meester. Na deze periode werkte de kandidaat een aantal jaren als knecht bij een andere meester chirurgijn. Met de "leerbrief" die de volleerd knecht meekreeg, kreeg hij toegang tot het chirurgijnsexamen, waarbij hij de proeve van bekwaamheid moest afleggen voor gekozen proefmeesters van het chirurgijns-gilde. Als hij slaagde voor het examen, mocht hij de meesterstitel voeren, maar niet alle chirurgijns volgden deze opleidingsroute. Er waren andere mogelijkheden om sneller of op eenvoudiger wijze chirurgijn te worden, bijvoorbeeld in het leger of de scheepvaart. Tenslotte trokken bedriegers en charlatans door het land, die zichzelf chirurgijn noemden, en mensen met veel vertoon verlost van allerlei kwalen en allerlei wonderlijke geneesmiddelen te koop aanboden. Het was vooral deze laatste categorie die het aanzien van de beroepsgroep veel schade toebrengt (Andel, 1981, Grooss, 1990).

Echter, de chirurgijns die door de schepenbanken als stads- of bankschirurgijn werden aangesteld, waren in veel gevallen ingezetenen van de plaats waar ze werden benoemd. Vaak vervulden ze (gekozen) openbare ambten, zoals schepen, schout of burgemeester. Ook vervulden ze, zoals hiervoor geïllustreerd, een belangrijke rol binnen het rechtssysteem: in hun functie als chirurgijn traden ze op als getuige-geneesheer of als gerechts-anatoom in gevallen van moord, doodslag of dood door onbekende oorzaak.

Aangezien deze groep chirurgijns (deels) door de bank werd betaald, zal er van hun met zekerheid een bewijs van vaardigheid of referenties van andere chirurgijns verlangd zijn, zoals ook blijkt uit de sollicitatie en aanstelling van de Heerlense chirurgijn Hendrik Joseph Roebroeck (Horst, 1954c).

Een tweede categorie werd gevormd door de chirurgijns die zich in een plaats vestigden zonder vaste aanstelling. Een voorbeeld uit deze groep is meester Pieter Franssen (IIIa, stamreeks), die een ziekenhuis onlangs bij hem nieuw getimmert op de reghte straet in Valkenburg, opgeeft als onderpand voor een lening van 550 Brabantse guldens (RAL, LvO 8224). Zijn broer, meester Jan Franssen (IIIb, stamreeks), was ook actief als chirurgijn in Valkenburg, terwijl hun vader Hendrik (IIa, stamreeks) de positie van stadschirurgijn van Valkenburg bekleedde (Franssen, 1995). Na de totstandkoming van het Partagetraactaat in 1661 werd door de staatsen een Medicine Doctor aangesteld in het Land van Valkenburg, ter verbetering van de gezondheidszorg, die onder andere toezicht uit oefende over de chirurgijns en waarschijnlijk ook over de stadsdoctoren. De Lands Doctor ontving hiervoor jaarlijks 125 gulden, terwijl het Heerlende schepengestuur in die tijd jaarlijks 30 gulden uittrok voor de bankschirurgijn, wat later werd verhoogd tot 48 gulden (Horst, 1954d; van Hommerich, 1971; Franssen, 1995).

Het schijnt de chirurgijns Jan en Pieter Franssen voor de wind gegaan te zijn in Valkenburg, te oordelen aan de landaankopen die ze in en om de Bank Valkenburg doen, ook zonder vaste aanstelling. Waarschijnlijk hebben zij zich mede kunnen handhaven door de inkomsten uit hun schepenambten. In de bank Eijsden bedroegen die inkomsten tien hollandse guldens uit elke omlage, plus vijf of zes rijksdaalders per jaar. De protestantse schepen Pieter Franssen de oudere kreeg voor zijn secretarisambt omtrent jaarlijks vijffentwintigh of dertigh rixdalders, waar inbegrepen sijnen schrijffloop ende eenighe kleenigheden, bovenop zijn schepenverdiensten (RAL, LvO 5126). Daarentegen ging het de chirurgijns Joannes Simon Roebroeck, diens zoon Matthias en de heer Laval uit Beek stukken slechter, zoals blijkt uit de vele leen- en verkoopakten en het feit dat de laatste een armenbegrafenis kreeg (Horst, 1954b). Hendrik Joseph Roebroeck, de laatste chirurgijn van Heerlen was tevens herbergier, hetgeen impliceert dat ook zijn inkomsten als chirurgijn niet genoeg waren om van te leven.

Door verlies van de archieven van het Maastrichtse barbiers- en chirurgijns-gilde, dat werd opgericht in 1663 (Wishaupt, 1976), kan geen zekerheid verkregen worden over examinering van in de (Staatse) Landen van Overmaas werkzame chirurgijns in de periode tot 1720. Op 6 mei van dat jaar vaardigde de (Spaans-Oostenrijkse) Souvereine Raad van Brabant een ordonnantie uit, waarin werd bepaald dat iedereen die op het platteland het chirurgijnsambacht uit wilde oefenen, examen diende af te leggen voor het gilde van de hoofdstad waaronder het dorp ressorteerde. Het dorp 's Hertogenrade (Spaans-Oostenrijkse partage) viel onder Leuven, waar chirurgijn Heinrich Joseph Kirchoffs zijn examen aflegde voor het chirurgijns-gilde van die stad, na een leerperiode bij chirurgijn J.J. Wagner in 's Hertogenrade (tot 1643), en na later nog drie jaar als legerchirurgijn in Oostenrijkse dienst gewerkt te hebben. Aan het einde van deze laatste periode werkte hij als chirurgijn in het garnizoenshospitaal te Brussel, volgens het getuigschrift dat werd afgegeven op 28 februari 1753. Het chirurgijns-diploma, op grond waarvan Joseph Kirchoffs werd aangesteld als chirurgijn in 's Hertogenrade was gedateerd 20

februari 1753 (Haeren, 1990, Ramaekers en Augustin, 1986, Blok, 1991).

Of de genoemde ordonnantie ook gold voor het Staatse deel van de Landen van Overmaas is (mij) nog onduidelijk en niet voor de hand liggend. Desondanks legt de chirurgijn Joannes Franssen op 18 mei 1723 opnieuw de eed af voor de Heerlense schepenbank (Hommerich, 1971), hetgeen kan duiden op toeval of toch een zekere synchronisatie van eisen en voorwaarden aan beoefenaren van het chirurgijnsambacht voor de hele Landen van Overmaas.

Relaties met andere chirurgijns-families in de Landen van Overmaas

Voor moeilijke ingrepen werd door de chirurgijns voortdurend beroep gedaan op collega's. Enerzijds zal dit tot doel hebben gehad om zich in te dekken tegen beschuldigingen achteraf, anderzijds om door bundeling van krachten een beter eindresultaat te bewerkstelligen. Er zijn vele voorbeelden te geven van dit soort samenwerking tussen chirurgijns van verschillende banken, zoals die tussen Hendrik Franssen met zijn zoon Pieter uit Valkenburg en Peter Ziegels uit Beek (Franssen, 1995), of die tussen Jan Franssen, chirurgijn in Valkenburg en zijn Heerlense collega Anthon Kaflijgh/ Quadvlieg in 1652 en 1665 (van Hommerich, 1971). Hiermee effende Jan blijkbaar de weg voor zijn zoon Joannes (IVb, stamlijn), die Kaflijgh opvolgde als chirurgijn van de bank Heerlen.

In het geval van de bij een duel omgekomen ritmeester Croon, waren twee chirurgijns niet genoeg: de Stads Chirurgijn en de Stads Doctor van Valkenburg verrichtten de autopsie samen met maar liefst vier chirurgijns. Onder hen bevonden zich twee kleinzonen van Hendrik Franssen: Joannes uit Valkenburg en Joannes uit Heerlen. Ook Jan Zyeghels uit Beek, de zoon van Peter Ziegels, maakte deel uit van dit illustere gezelschap (Franssen, 1995). Naast deze beroepsmatige relaties, waren de families Ziegels en Franssen ook verbonden door huwelijk. Op 5 februari 1685 trouwde Joannes Franssen uit Heerlen met Sibilla Segels (Ziegels), de laatstgeborene van meester Peter Ziegels en Ida Banen uit Beek.

Dit patroon zet zich voort in de daaropvolgende generatie, wanneer Petronella, een van de acht dochters van Joannes en Sibilla, trouwt met de eveneens in Heerlen werkzame chirurgijn Hubertus Roebroek (Horst, 1954a). Uit dit huwelijk stamt de Heerlense chirurgijns-familie Roebroek, met nog vijf chirurgijns in de volgende twee generaties, werkzaam in Heerlen (Horst, 1954c en 1954d) en in Beek (Horst, 1954b).

Mathias Roebroek, zoon van Hubertus Roebroek en Petronella Franssen en chirurgijn van Heerlen, werkte in 1760 samen met een telg uit nog een chirurgijns-familie: Henricus Joseph Kirchoffs uit 's Hertogenrade, wiens oom Franciscus Conradus Kirchoffs en twee van diens zonen eveneens chirurgijn waren (Ramaekers en Augustin, 1986, Augustus, 1986).

Tenslotte

In deze publicatie is de standaardspelling met dubbele "s" voor de familie Franssen aangehouden, terwijl door de tijd en op verschillende plaatsen diverse schrijfwijzen zijn gevonden: Francen, Francsen, Fransen, Franssen en Frantsen. Enerzijds is dat het gevolg van fonetische schrijfwijze, maar er zijn ook voorbeelden van opzettelijk gebruik van een andere spellingswijze, om zich te onderscheiden van naamgenoten. Dit was het geval met de beide neven Joannes

Franssen, de één chirurgijn in Heerlen, de ander in Valkenburg. Aangezien het van belang was om bij onder-tekening van visitatierapporten aan te geven welke van de twee chirurgijns het rapport had opgesteld, gebruikte Joannes uit Valkenburg de schrijfwijze met dubbele "s" en Joannes uit Heerlen die met één "s".

Een andere motivatie voor afwijking in de spelling deed zich voor bij Pieter Franssen, de protestantse schepen en secretaris van Eijsden. Om zich van zijn katholieke naamgenoten (en familie!) te distantiëren, gebruikte hij de schrijfwijze met "ts". Dezelfde motivatie voor vergelijkbare kleine naamsveranderingen zijn gevonden bij de families Theuth (RK) / Theuijth (Hervormd) en Petermans (RK) / Pietermans (Hervormd) in Eijsden (H. Boersma, mondelinge mededeling). Of deze wijze van onderscheid praktisch was, is maar zeer de vraag. Anderen dan de ondertekenaars zelf, gebruikten alle schrijfwijzen door elkaar, onafhankelijk van geloofsachtergrond van de naamsdrager.

De hierboven beschreven stamreeks van de familie Franssen bevat aan het begin ervan een aantal aannames, gevoed door mondelinge mededelingen (H. Boersma, F. Patelski), gerug-gesteund door patronen van vernoeming en andere DTB-gegevens.

Deze publikatie zou minder volledig zijn zonder de medewerking van mevr. Gertie Franssen (Stadsarchief Heerlen) en de additionele informatie van mevr. Marjan Piters uit Valkenburg en dhr. Ger Thissen uit Klimmen, beiden participierend in de werkgroep die zich bezig houdt met de familie Franssen. De andere twee leden van de werkgroep zijn de heer Hans Franssen uit Klimmen en de auteur van dit artikel. Daarnaast is er overleg met de familie Franssen uit Vaals, waarvan een gemeenschappelijke familieherkomst nog niet is aangetoond. Lezers die correcties en/of aanvullende (genealogische) informatie kunnen verstrekken met betrekking tot de familie Franssen uit de vroegere Landen van Overmaas, of andere families met dezelfde beroeps-achtergrond, worden uitgenodigd contact op te nemen met de auteur (adres: zie inhoudsopgave).

Voor participatie in- of informatie over de "werkgroep familie Franssen", kunt u zich wenden tot Hans Franssen, Koulen 12, 6343 CJ Klimmen, tel. 043-4592296.

Geraadpleegde literatuur

- Andel, M.A. van (1981). "Chirurgijns, vrije meesters, beunhazen en kwakzalvers; de chirurgijns-gilden en de praktijk der heekunde (1400-1800)." Martinus Nijhoff, 's Gravenhage.
- Augustus, L. (1986). "Jozef Kirchoffs in functie als chirurgijn." Land van Herle 36(4): 107-108.
- Blok, A. (1993). "De Bokkerijders: Roversbenden en geheime genootschappen in de Landen van Overmaas (1730-1774)." Prometheus Amsterdam.
- Franssen, F. F. J. (1995). "Chirurgijns in het Land van Valkenburg gedurende de zeventiende eeuw, met bijzondere aandacht voor de familie Franssen." Limburgs Tijdschrift voor Genealogie 23(3): 68-72.
- Grooss, K.S. (1990). "Cornelis Solingen, een zeventiende eeuwse chirurgijn en zijn instrumenten." Mededelingen Museum Boerhaave Leiden.
- Haeren, P.J. (1990). "Het diploma van Joseph Kirchoffs." Land van Herle 40(3): 57-58.
- Hommerich, L. van (1971). "De pharmaceutisch-medische verzorging in het Land van Herle." Land van Herle 21: 106-111.
- Hommerich, L. van (1971). "De pharmaceutisch-medische

- verzorging in het Land van Herle (met bijlag: Gegevens ontleend aan de Criminele en Civiele Archieven van Heerlen over de jaren 1608-1795, verzameld door N. Eussen.)" Land van Herle 21: 152-173.
- Horst, J. (1954a). "De Heerlense Familie Roebroeck." Land van Herle 4(1): 13-18.
 - Horst, J. (1954b). "De Heerlense Familie Roebroeck: de tak te Beek." Land van Herle 4(3): 52-55.
 - Horst, J. (1954c). "De Heerlense Familie Roebroeck: Mattijs Roebroeck en diens zoon Hendrik Joseph, beiden chirurgijn van de Vrijheid en Hoofdbanke Heerlen." Land van Herle 4(4): 83-86
 - Horst, J. (1954d). "De Heerlense Familie Roebroeck: Mattijs Roebroeck en diens zoon Hendrik Joseph, beiden chirurgijn van de Vrijheid en Hoofdbanke Heerlen." Land van Herle 4(5): 108-112.

- Lindelauf, W. (1956). "Het goed Douvenrade onder Heerlen." Land van Herle 9(3): 49-59.
- Lindelauf, W. (1956). "Het goed Douvenrade onder Heerlen (vervolg)." Land van Herle 9(4): 74-77.
- RAL, LvO: "Inventaris van de archieven van de landen van Overmaas." Rijksarchief Limburg te Maastricht invoer-nummer 01.075.
- Ramaekers, G. en L. Augustus (1986). "De chirurgijn Jozef Kirchoffs en zijn familie." Land van Herle 36(3): 66-73.
- Siegelaer, K. (1980). "Kwartierstaat Siegelaer-Meens." Limburgs Tijdschrift voor Genealogie: 97-100.
- Wishaupt, M.C.M. (1976). "Inventaris van de archieven van de Maastrichtse Ambachten en Ambachtsbeurzen." Rijksarchief in Limburg.

SCHEPENBANK VENRAIJ INV.NO. 3874

H.J. Bouten

A.o. 1647 den 15 e martij.

corem Hendrick Gossens en Arnt Versleijen schepenen.

Informatie preparatoir

door den landtscholtis bij provisie genoemen vuijt den monde van Joost Frensen van Melis in Brabant onder de parochie Bakel, in appresensie en ende in hechte sittende, over de kerckdijverije ende andersins brandtstichtinghe.

Ierstelick den voors; Joosten verhoort, over de kerckdijverije tot Veltum inde capelle, ende inde Venraische kercke geschiet. Verclaerde ende bekende, dat hij op gisteren acht dagen geleden, vuijt raedt ende versueck van Peter Buijsen tot Veltum inde capelle den comp opengebroecken hadden, ende aldaer vuijtgehaelt eenen kelck den selven selfs gedraegen tot Venlo bij Matthijs Calff ende daeraen vercocht, t loot ad 25 stuvers ende gewegen 33 loot, dewelcke Peter Buijs, van een hedde gebroeck ende hem geappres; geraden hedde, dat hij segge soude dat hij den kelck gecocht hedde, van de staten ruijters ende dat hij geapp; daerom aen voors; Mathijs Calff geseijt hedde, dat hij den kelck van eenen man gecocht hedde, die denselven vande staten ruijters gecocht hadde ende dat hij geapp; ende de voors; Buijs de penningen daervan connen malcanderen beloift hedde to samen te deijlen ende hij geapp; de helft vande gelden ontfangen ende de helft voor peter Buijs noch stonden.

Segt oick dat hij ende Peter Buijs tselve gelt welcke vuijt Hendrick Kersten kisten (inde groote kercke alhier staende) voor eenige tijt geleden genoemen waeren mit Peter Buijs hedde to samen gedeijlt, te weeten 5 luijckse pistole 1 ducaton ad 6 gulden 1 rijckxdaeler, maer dat Peter Buijs tselve gelt daer vuijt de kiste inde kercke gehaelt hedde.

Ende de landtscholtis den geapp; vraegende off zij dan al te samen deijlden, tgene zij also meenen. Antwoordt daerop JAE.

In orkondt vant gene voors; bij den geapp; alsoo verclaert te zijn ondertekent, acte op voors; dato.

Schmits

Henrick Gossens merckt

Aert Versleijen.

MEMORIJ

Depost op voorsch; dato vande 15 martij den lantscholtis doen vergaderen den schepenen, ende gecompareert zijnde, Aert Versleijen, Johan Berberen, Henrick Claes ende

Johan van Lent schepenen, Aende selven versocht adnys ende decreet, off men op alsulcke verclaeringe ende judicien bij den geapp; goetwillich bekent ende veropenbaert, den voorsch; Peter Buijster wel soude inoren in arest nemen ende insgelijck appresenderen, tot naerder ondersueck ende bij provisie.

Daerop dat de voorsch; schepenen geadvijeert hebben, JAE, dat sulcken arrest ende appresensie aen persoon van Peter Buijs souden mogen geschieden.

A.o. 1647 den 15 martij.

Coram Henrick Gossens ende Arnt Versleijen.

Extracten vande prossesen den H; drossaert

Joost Guerst Frensen geexecuteert.

Informatie preparatoir.

Door den landtscholtis bij provisie genoemen, vuijt den monde van Joost Frensen van Melis in Brabant, onder de parochie van Bakel, in appresentie ende inhechte sittinge.

Over sekere heckedijverijen ende andersins brandtstichtinghe. Ierstelick den voors; Joosten verhoort over de kerckdijverije tot Veltum inde capelle ende inde Venraische kercke geschiet, verclaert ende bekend dat hij op gisteren acht dagen geleden vuijt raedt ende versueck van Peter Buijsen tot Veltum inde capelle den compe opgebroecken hadde ende aldaer vuijtgehaelt eene kelck den selve selfs gedraegen tot Venlo bij Matthijs Calff, ende daeraen vercocht, tloot ad 25 st ende gewegen 33 loot denwelcke Peter Buijs van een hadde gebroecken, ende hem appes; geraden hedden dat hij segge souden dat der kelck gecocht hedde van de staten ruijters, ende dat hij geappres; daerom aen voors; Matthijs Calff geseijt hedde, dat hij der kelck van eene man gecocht hedde, die den selve vande state ruijters gecocht hadde ende dat hij geapp; ende de voors; Buijs de penningen daervan connende malcander beloift hedde te saemen te deijlen, end hij geapp; de helft vande gelde ontfangen, ende de helfte voor Peter Buijs noch stonden.

Segt oick dat hij ende Peter Buijs tselve gelt welck vuijt Henrick Kersten kisten (inde groote kercke alhier staende) voor eenige tijt geleden genoemen waeren, mit Peter Buijs tselve gelt te saemen gedeijlt, te weeten 1 luijckse pistolet 1 ducaetgen ad 6 gulden 1 rijcxdaller, maer dat Peter Buijs tselve gelt daervuijt de kiste inde kercke gehaelt hedde.

In de landtscholtis den geappe; vraegende off zij dan al te saemen deijlen, tgene zij alsoo menen, antwoort daerop, JAE.

In orkonde vant genen voors; bij den geapp;
alsoo verclaert te sijn, ondertekent
Acte op voors; data. was ondertekent
Hendrick Gossens merckt, Art Versleijen.

PRO MEMORIJ T RAPPORT

In presentie der vergaederde schepenen Pouwels Conders gecompareert, doende zijn rapport,aende schepenen,dat der landtscholtis seijde, dat hij op huijden nijet int gericht ende conde compareeren (maer dat hij aende richtersbode hedde geschreven) overmits hij tot Helden deser dach souden moeten zijn, in eenige saken van eenen verwonden.

Oijck dat der landtscholtis seijden, dat hij nijmanden last ende hedden gegeven de banck door te slaen.

Insgelijck dat den landtscholtis geseijt hebben, dat hij t gene hij gedaen hadde nijet van sich selfs, maer mit consent van 4 schepenen gedaen hedde, ende tselve waere aengetekent.

ORDEEL

Die schepenen inde sake den wele; heere drossaert noie officie cleger eener, Joost Gaert Frensen van Melis behafticht ende betichte, ter andere zijde, gesien de clachte ende verluijde daerbij genoeten criminele tot lijfstraffe aengaende brandtstichtonge, sacrelegie, ende kerckedeijverije ende andere grote misdaden end feijten.

De eijgen bekentenisse ende belijdonge des beclachters, daertegens overmerckt, ende rijpelux der cicumstanten (?) der feijten, gelech daerinne recht doende.

Condemnerende de voorsch; beclaechede ter saicken van sijne bedreven gedaene feijten ende misdaeden, ierst levend mit vier ende vlam um senghert, ende dan voorts aen een galge opgehangn ende daeraen verworgen te worden.

oijck op beijde de hoecken boven opte boomkens te setten ende int midden boven zijn hoofd een fatsoen van een kelckc.

Alles tot een affschouwen spiegel ende exempel van allen anderen misdadigers, Aldus gedaen tot Venrad den 26 e martij A.o. 1647.

Acten vande feijten ende misdaden
bij Joost Gaert Frensen van Melis
behaffde ende beclaecheden,bedreven
ende gedaen zijnde.

Ierstelijck verscheijdentlick tijden seeckere des naesten nabuerssen schuijr moet willicher ende opsetteger gemeente mit een torff vurkeile ende affgebrandt,aengestoicken, waer door dat oijck des andere nabueren huijs in brandt geraeckt ende affgebrand is.

Acten van feijten ende misdaden.

Bij Joost Guert Frensen van Melis in ...

behaffen ende beclaecheden bedreven ende gedaen zijn.

Op 2. Ierstelick heeft beclaechede inde capel tot Veltum de capelle kiste opgebrocken, ende daervuijt den kelck mit pateen gestolen.

t.1. op verschijden tijden brandtstichtengen gedaen als te weete, seeckere der naeste nabuerse schuijr moetwilliger ende opsettiger gemoed, mit een torf kuijle aengestoicken ende affgebrandt, waerdoor dat oick des andere nabueren huijs in brandt geraeckt ende affgebrandt is.

Ten 3.

Heeft beclaechede oijck moetwilligher wijse zijn geheurt woonhuijs eenen andere toebehoorende,door een vierpotgen opten solder ten eijnde aente stoicken,ofte gedragen ende affgebrandt.

Ten 4 .

Heeft oick beclachte inde groote parochiael kercke, op verscheijden tijden,seecker coren vande solder gestolen,als oijck //////////////// kercke kiste opgebrocken, ende vant gestolen gelden genooten.

Ten 5.

Heeft op verscheijden tijden ende in verscheijden nabueren boomgarten seeckere getullen oft strucken jongen aestboomen moetwillich affgebroocken ende affgesneden.

Ten 6 .

Oijck verscheijde diefterijen gedaen als bij ander luijden corffen beschadicht ende omgeset hebbende, mit snee gevult oft daerin geworpen. Ende oijck aen verscheijden huijser gelasen ingeslagen.

HET VOORMALIGE KERKHOF AAN DE GANZENSTRAAT TE VENLO

(vervolg)

M.J.J. Bergevoet

G7 Wilhelmine Janssen / geb. zu Homberg / am 31 Mai 1861 / im Glauben an Christus / gest. zu Venlo / am 3 Dezember 1876 / Sie ruhe in Frieden

Karoline Wilhelmine Janssen, geboren te Homberg (Dld.) op 31 mei 1861, overleden te Venlo op 3 december 1876, dochter van Carl Janssen (geboren te Wassenberg op 1 januari 1836), postsecretair te Venlo, en Christina Deussen (geboren te Barmen (Dld.) op 4 juli 1833). Het gezin Janssen-Deussen vertrok op 19 augustus 1878 naar Aken.

Bronnen:

GA Venlo, BS-registers Venlo, overlijdensakte d.d. 4 dec. 1876 nr. 229; idem, Bev. Reg. Venlo 1861-1901, Stad deel 5 blad 54.

G8 Jan Christiaan / van Tienhoven / geb. 19 Novemb. 1891 / Overl. 24 Novemb. 1891

Jan Christiaan van Tienhoven, geboren te Venlo op 19 november 1891, overleden aldaar op 24 november 1891, zoon van Adrianus Balthus van Tienhoven (geboren te Werkendam op 1 oktober 1858, overleden te Baarn op 13 december 1932), eerste luitenant, later kolonel der Cavalerie, en Anna Maria van Linden Tol (geboren te Meppel op 26 maart 1862, overleden te Baarn op 2 februari 1954). Het gezin Van Tienhoven vestigde zich op 31 juli 1891 in Venlo, komende uit Haarlem en vertrok op 17 september 1895 naar Breda.

De familie Van Tienhoven voert het volgende wapen: in zilver een blauwe leeuw.

Wapen van de familie Van Tienhoven.

Bronnen:
GA Venlo, BS-registers Venlo, overlijdensakte d.d. 25 nov. 1891 nr. 218; idem, Bev. Reg. Venlo 1861-1901, Stad deel 10 blad 89.
Nederland's Patriciaat, jrg. 39 (1953), Van Linden Tol, blz. 285-286 en jrg. 47 (1961), Van Tienhoven, blz. 341.

G9 Petronella Johanna / en / Cornelia Bernardina / Rasch / geb. te Zevenaar / 21 Maart / overl. 23 en 26 Julij / 1874

Petronella Johanna en Cornelia Bernardina Rasch, beiden geboren te Zevenaar op 21 maart 1874, overleden te Venlo op 23 juli (Petronella J.) en 26 juli (Cornelia B.) 1874, kinderen van Marinus Pierius Rasch (geboren te Gorinchem op 25 november 1839, overleden te Den Haag op 9 januari 1928), commies-verificateur wonende aan de Paradeplaats, en Jakoba Wilhelmina van 't Haaff (geboren te Doesburg op 13 augustus 1842, overleden te Den Haag op 28 september 1911). Het gezin Rasch vestigde zich op 29 mei 1874 vanuit Zevenaar in Venlo en vertrok op 11 januari 1876 naar Nijmegen.

De familie Rasch voert als wapen: in zilver een groene

Grafzerk van P.J. en C.B. Rasch. (GA Venlo, Collectie foto's en negatieven, fotonummer 718-19.647).

Wapen van de familie Rasch.

boom op grasgrond en een rood hert springend tegen de rechterzijde van de stam.

Bronnen:
GA Venlo, Bev. Reg. Venlo 1861-1901, Stad deel 8 blad 270.
J. Belonje, *Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden*; in: *Publications*, deel 96/97 (1960/1961), blz. 320.
Nederland's Patriciaat, jrg. 5 (1914), Rasch, blz. 334 en jrg. 49 (1963), Rasch, blz. 257.

G10 Claire Jacqueline / Struth / geb. Loke / geboren te Luik / 3 Augustus 1817 / overleden te Venlo / 7 Mei 1873

Clara (Claire) Jacqueline Loke, geboren te Luik (B.) op 3 augustus 1817, overleden te Venlo op 7 mei 1873, dochter van Pieter Loke en Maria Wilhelmina Theodora Muntz (zij was in 1873 rentenierster te Delft). Zij trouwde met Alexander Theodoor Struth, geboren te Lauterbach (Dld.) op 21 augustus 1803, commissionair. Hij vertrok op 21 april 1879 naar Den Haag.

Bronnen:

GA Venlo, BS-registers Venlo, overlijdensakte d.d. 7 mei 1873 nr. 76; idem, Bev. Reg. Venlo 1861-1901, Stad deel 9 blad 473.

G11 Catharina Wilhelmina Engelvaart / geboren Van Berkum Bijsterbos / geboren te Kampen den 5 Novbr 1811 / overleden te Venlo den 17 Mei 1855

Catharina Wilhelmina van Berkum Bijsterbos, geboren te Kampen op 5 november 1811, overleden te Venlo op 17 mei 1855, dochter van Nicolaas van Berkum Bijsterbos en Aleyda Johanna Stennekes. Zij was getrouwd met Adriaan Engelvaart, eerste luitenant-adjudant bij het 4e bataljon van het 4e Regiment Infanterie te Venlo.

Bron:

GA Venlo, BS-registers Venlo, overlijdensakte d.d. 18 mei 1855 nr. 78.

G12 Dirk / Witkop / geb. 12 Aug. / 1891 / overl. 4 Sept. / 1891

Dirk Witkop, geboren te Venlo op 12 augustus 1891, overleden aldaar op 4 september 1891, zoon van Arius Rudolph Witkop (geboren te Zutphen op 22 mei 1856), civiel-ingenieur en rijksopzichter, en Jenneken Albers (geboren te Zutphen op 24 mei 1855).

Dit echtpaar vestigde zich op 26 maart 1891 uit Groenlo in Venlo en vertrok op 16 augustus 1893 naar Zutphen.

Bronnen:

GA Venlo, BS-registers Venlo, overlijdensakte d.d. 4 sept. 1891 nr. 176; idem, Bev. Reg. Venlo 1861-1901, Stad deel 11 blad 141.

Grafzerk van S.J. von Huguenin. (GA Venlo, Collectie foto's en negatieven, negatiefnummer 5083).

- G13 Rustplaats / van / S. J. von Huguenin / in leven / Kolonel der Cavalerie / Geboren / te 's Bosch 4 Juli 1827 / Overleden / te Venloo 9 Februari 1888
 Stephanus Johannes von Huguenin, geboren te 's Hertogenbosch op 4 juli 1827, overleden te Venlo op 9 februari 1888, 21 juni 1841 cadet te Breda, uiteindelijk 3 januari 1875 luitenant-kolonel bij het 2e Regiment Huzaren, directeur Rij- en Hoefsmidschool Amersfoort, op 24 februari 1886 kolonel buiten dienst bij de Staf der Cavalerie; befaamd ruiter en africhter; 18 februari 1871 Ridder in de Orde van de Nederlandsche Leeuw, 12 mei 1874 Officier in de Orde van de Eikenkroon, 26 augustus 1887 Ridder in de Orde van St. Olav van Zweden; zoon van Georg Frederik Sigismund von Huguenin (geboren te Koningsbergen op 10 november 1798, overleden te Delft op 18 november 1853), kapitein der Artillerie, Ridder in de Militaire Willemsorde en de Orde van de Eikenkroon, en Anna Sophia Pannekoek (geboren te Renkum op 20 augustus 1803).

Von Huguenin trouwde te Venlo op 25 november 1868 met Anna Wilhelmina Hubertina Bours, geboren te Venlo op 12 mei 1831, overleden (te Nijmegen na 1887?), dochter van Johannes Wilhelmus Bours (geboren te Venlo op 31 augustus 1805, overleden aldaar op 25 oktober 1877), sociëteitshouder van de Grote of Officierssociëteit aan de Vleesstraat in "Die Port van Cleve" (nu het City-theater) en koopman in wijnen, en Maria Heirstraten (geboren te Antwerpen

op 25 december 1800, overleden te Venlo op 23 september 1878). Anna W.H. Bours was eerder gehuwd te Venlo op 27 februari 1851 met Alcide Louis Moraux, geboren te Maastricht op 22 november 1808, overleden te Nijmegen op 18 november 1853, zoon van Louis Joseph Moraux (overleden te Amby op 14 augustus 1823) en Sophia Dorothea Pichot, en controleur van de rijksbelastingen te Venlo, later te Nijmegen. Moraux was te Venlo op 2 oktober 1840 getrouwd met Alida Johanna van den Bergh, geboren te Amsterdam op 11 mei 1811, overleden te Venlo op 5 oktober 1844.

Bronnen:

GA Venlo, BS-registers Venlo, huwelijksakten d.d. 2 okt. 1840 nr. 31, 27 febr. 1851 nr. 11 en 25 nov. 1868 nr. 38 met bijlagen.; overlijdensakte d.d. 8 okt. 1844 nr. 129; idem, Bev. Reg. Venlo 1861-1901, Stad deel 1 blad 414 en deel 4 blad 350.

J. Belonje, Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden; in: *Publications*, deel 96/97 (1960/1961), blz. 320.

A.A. Vorsterman van Oyen, *Stam- en Wapenboek*, deel II (Groningen, 1888), blz. 110.

H.H.H. Uyttenbroeck, *Bijdragen tot de Geschiedenis van Venlo, IV: De Straten te Venlo*; Venlo, 1914, blz. 161 en 163.

- G14 Hier rust / W. de Fremery / in leven Majoor der Kavalerie / geb. 30 October 1820 / overl. 3 Febr. 1870

Grafzerk van W. de Fremery. (GA Venlo, Collectie foto's en negatieven, negatiefnummer 5082).

Willem de Fremery, geboren tijdens een zeereis van Holland naar Java op 30 oktober 1820, overleden te Venlo op 3 februari 1870, majoor der Huzaren, zoon van Nicolaas Johannes Diderik de Fremery (geboren te Gorinchem op 10 oktober 1782, overleden te Grave op 8 juni 1824), kapitein der Infanterie, lid van de Weeskamer te Batavia, en Johanna Cornelia Forsten Verschuir (geboren te Groningen op 21 juni 1785, overleden aldaar op 23 januari 1860).

Hij trouwde te Groningen op 2 juni 1846 met Magdalena Agnisa Sophia Frowein, geboren te Udem (Dld.) op 22 juni 1815, overleden te Delft op 25 april 1913, dochter van Johann Wilhelm Arnold Frowein en Anna Sophia Königs.

Wapen van de familie De Fremery.

De familie de Fremery voert als wapen: in zilver een blauwe keper beladen met drie zilveren wassenaars en vergezeld van drie zwarte merletten.

Bronnen:
Nederland's Patriciaat, jrg. 33 (1947), De Fremery, blz. 140, 142-143.
 A.A. Vorsterman van Oyen, *Stam- en Wapenboek*, deel I (Groningen, 1885), blz. 289.

G15 N.N.

(wordt vervolgd)

LANDVERHUIZERS UIT DE VOORMALIGE GEMEENTE LIMBRICHT (vervolg)

Irma Lommen-Salden

Behalve de gebroeders Peter en Leonard Dircks vertrokken in 1862 nog enkele families uit de gemeente Limbricht naar Amerika. Uit Einighausen vertrok Nicolaas Keris met zijn gezin. Uit Guttecoven vertrokken de families Jan Jacob Hamers en Jan Hendrik van Cleef. Over deze laatste familie handelt deze aflevering van de landverhuizers.

Joannes Hendricus van Cleef, werd geboren te Born op 5 dec. 1823, zoon van Henricus van Cleef en Maria Christina Gijzen, hij huwt 23 april 1846 te Guttecoven met **Lucia Hermans**, geboren 26 sept. 1825 te Sichem-Oudenaarde (B), dochter van Maria Catharina Hermans.

Van het ouderpaar van Cleef worden te Guttecoven 5 kinderen gedoopt, een dochter, Anna Maria Hubertina, overlijdt op negenjarige leeftijd in 1859. De overige kinderen zijn met hun ouders geëmigreerd naar Amerika, en wel I. Maria Catharina Barbara geboren in 1847, II. Jan Willem geboren in 1853, III. Jan Gerard geboren in 1856 en IV. Maria Mechtildis geboren in 1858.

Het blijkt dat Henricus van Cleef reeds in 1852 zijn huis als onderpand gebruikt bij het afsluiten van een lening van f 186,64 bij Willem Cörvers, akkerman, wonende te Guttecoven. Daarop worden in 1859 en 1860 nog enkele stukjes land verkocht. Bij zijn vertrek in 1862 rest hem dan nog een perceel bouwland, gelegen in den Bevert, gemeente Limbricht welk volgens het weekblad *Mercurius* van 1 maart, samen met 'alle zijne huismeubelen' op 8 maart publiek verkocht zullen worden door notaris Dumoulin, notaris te Sittard. Van deze verkoop zijn echter geen aktes terug te vinden in het notarieel archief van bovengenoemde notaris.

Op 3 april 1862 begint dan ook hun grote reis vanuit Antwerpen naar New York. Met het schip Chase van de maatschappij Adolf Strauss wordt de overtocht naar hun nieuwe vaderland gemaakt.

Met dit zelfde schip reizen meerdere Limburgse gezinnen. In de *Mercurius* van 12 april 1862 plaatst reder Strauss een bedankbriefje uit naam van de met het schip Chase gereisde emigranten. De families bedanken hem hier in voor de goede behandeling tijdens de overtocht naar Amerika, getekend door o.a. J. Hamers, N. Keris en H. Van Cleef, allen 'oud' inwoners van de gemeente Limbricht.

De ondergeteekenden, aan boord van het schip CHACE kapitein **Eduard**, verklaren, dat zij over de behandeling van den heer A. Strauss, Expediteur, in alle opzigten te vreden zijn, dat zij alles aan boord bevonden hebben, zoo als het hun beloofd was, dat zoowel plaats, ligging, voedsel en anderzins niets te wenschen overliet, en dat zij volkomen aan allen die na hun het land verlaten en naar Amerika vertrekken willen, kunnen aanbevelen om zich te begeven bij den Heer Adolf Strauss, Expediteur en Scheepsbevrachter te Antwerpen.

Antwerpen aan boord van het schip CHACE, kapitein **Eduard**, den 3 April 1862.

R. Erckens	H. Savelkaul
A. Zinken	T. Kurvers
W. Haesen	A. J. Vossen
L. Fenske	Gerath Franken
J. Hamers	M. Borka
J. M. Roers	L. Dols
Schmitz	S. Lambrich
Theodor Schmitz	W. Verlaak
P. Bormans	H. Reijnen
M. Speetjens	H. Van Cleef
P. Joseph Thissen	C. Salden
N. Keris.	

Mercurius 12 april 1862.

Het gezin van Cleef vestigt zich in Waconia in Carver County, Minnesota. Daar wordt kort na hun aankomst op 27 juni 1862 nog een dochter geboren, V. Mary Gertrude. Via de census van 1870 van Waconia weten we dat Henricus van beroep laborer (dagloner) is en de waarde van zijn onroerende goederen \$300 bedraagt. Op de kadasterkaart van 1880 van Carver County komt Henricus van Cleef niet voor. Volgens de census van 1875, 1880 en 1885 woont het gezin van Cleef in Waconia Village en Henry is dan van beroep plasterer (pleisteraar, stukadoor).

Via een nazaat van de van Cleef familie, Rachel Williams, hebben we de volgende aanvullende gegevens gekregen. Volgens familie overlevering zong Henricus van Cleef in het kerkkoor te Born. Hij moet een mooie tenorstem hebben

Lake Waconia, Waconia (voorheen Clear Water Lake).

gehad. Henricus had het beroep van timmerman geleerd en was volgens alles een artistieke man met tamelijk lang, krullend haar. Henry bezat veel 'flair' en was altijd vrolijk maar had ook een alcoholprobleem, pas op 60 jarige leeftijd stopte hij definitief met drinken. Volgens de familie overlevering was Henry's alcoholprobleem ook de reden van hun vertrek naar Amerika, hij zou Lucia's erfenis 'verdrinken' hebben! Iets wat Lucia nooit heeft kunnen verwerken! Het verhaal in de familie gaat dat Henry op een avond zo dronken was dat hij op weg naar huis in het meer, Lake Waconia, viel. Zijn hond heeft hem toen aan zijn haren uit het water getrokken! Maar ondanks alles was hij een lieve opa voor zijn kleinkinderen die hen graag verwenste met 'penny candy' (snoepjes) en sinaasappels met Kerstmis.

In het najaar van 1862, tijdens de grote Sioux-opstand, werd Waconia bedreigd door de Indianen. Het gezin van Cleef is toen gevlucht naar een eilandje in Lake Waconia. Gelukkig zijn de Indianen tegengehouden bij Chaska (ongeveer 10 mijl van Waconia) en nooit tot Waconia doorgedrongen. Na drie maanden is het gezin weer veilig terug kunnen keren naar hun huis in de stad. Lucia heeft schijnbaar altijd last gehad van heimwee en nooit helemaal kunnen wennen aan de primitieve levensstandaard in Minnesota. Dit maakte haar tot een norske vrouw.

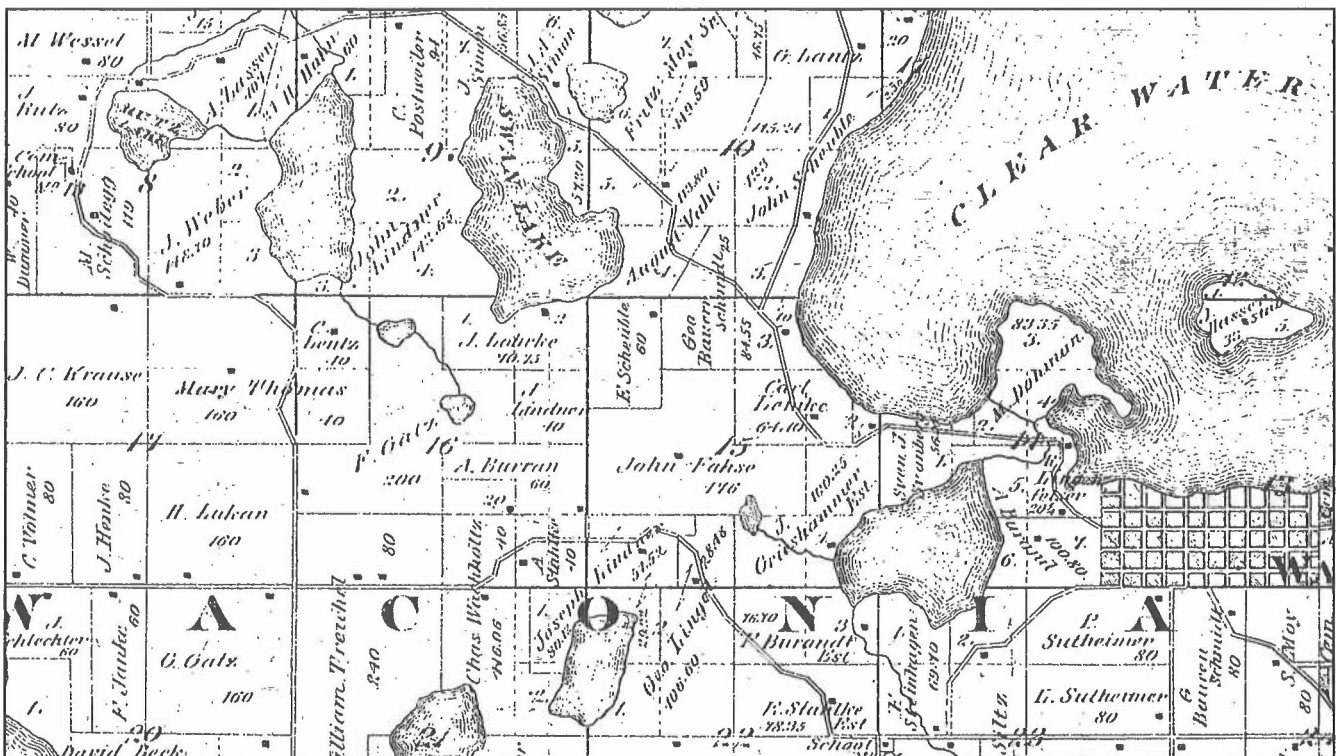
Zowel Henry als Lucia ergerden zich aan het feit dat hun kleinkinderen geen Limburgs ver-

stonden. De meeste inwoners van Waconia waren in de tijd Duitse emigranten.

Hun laatste levensjaren hebben Henricus en Lucia door gebracht bij hun jongste dochter, Mary Gertrude. In 1897 is Henricus van Cleef overleden te Waconia, op 74 jarige leeftijd. Lucia is denkkelijk kort voor hem overleden. Zij zijn beiden begraven op het katholieke St.-Joseph kerkhof te Waconia.

Kinderen Henricus van Cleef en Lucia Hermans

I. In 1867 huwt te Waconia de oudste dochter, Maria Catharina Barbara van Cleef, geboren 5 aug 1847 te Guttenhoven, met Anton Wartmann, geboren 1838 in Germany, zoon van Joseph Wartmann en N.N. Schulte.

Gedeelte van de platmap van Waconia 1880, duidelijk is het eiland in het meer te zien waar de familie van Cleef een veilig heenkomen zocht voor de Indianen.

Volgens de census van Waconia uit 1900 zou Anton Wartmann in 1864 vanuit Nederland naar Amerika geëmigreerd zijn. Zijn naam komt echter niet voor op de lijst van Limburgse emigranten.

Het gezin Wartmann vestigt zich ook in Waconia Village waar Anton werkzaam is als laarzen- en schoenmaker. Ze hebben denkkelijk een eigen winkel of werkplaats gehad in het dorp, in 1900 bezitten ze in ieder geval een eigen huis, vrij van hypotheek.

Er worden zeker 12 kinderen geboren waarvan er 7 op zeer jonge leeftijd overlijden!

Anton Wartman overlijdt op 25 jan 1920 te Waconia, 81 jaar oud, doodsoorzaak: 'old age'. Barbara van Cleef-Wartman woont dan samen met haar dochter en kleindochter, Mary en Marjorie Dermedy, in Waconia. Marjorie Dermedy woont heden in Los Angeles, Californië.

II. De oudste zoon uit het gezin van Cleef, Jan Willem, geboren 5 aug 1853 te Guttecoven, huwt 14 aug. 1882 in Carver, Carver County, met Augusta Wishnacte, geboren in Germany.

Op 25 juli 1883 wordt hun zoon Martin geboren te Camden, een plaatsje in de buurt van Benton, Carver County, Minnesota. Jan Willem, nu William, is dan farmer. Daarna ontbreekt lange tijd ieder spoor van dit gezin. Maar in 1910 vinden we William Cleef terug in Dora Township, Otter Tail County, Minnesota.

Hij is dan voor de tweede keer gehuwd met Christine, 48 jaar, geboren in Kentucky, zij is blind! Volgens de census zijn ze 11 jaar gehuwd en hebben geen kinderen. Zoon Martin wordt niet vermeld!

Via het Bureau of Land Management te Saint Cloud koopt William Cleef op 3 juli 1890 een stuk land van 140 acres in section 30 van Township 130-N, Range 41-W in Otter Tail County.

Op de census van 1910 wordt William echter vermeld als zijnde carpenter (timmerman) in de huizenbouw, bezit een eigen huis vrij van hypotheek.

Daarna ontbreekt helaas weer ieder spoor van William van Cleef!

III. Van de tweede zoon, Jan Gerard van Cleef, geboren 27 mei 1856 te Guttecoven, ontbreekt ook lange tijd ieder spoor. In 1880 is hij werkzaam als knecht bij een bierbrouwer te Waconia en woont bij hen in.

De eerstvolgende gegevens komen van de census uit 1900 van de Town of Dora, Otter Tail County, Minnesota. Jan Gerard, dan John genaamd, is 12 jaar gehuwd met Emilie N.N., geboren 1864 in Germany. Waar zij gehuwd zijn heb ik helaas (nog) niet kunnen achterhalen.

Volgens de census is John farmer van beroep, bezit hij zijn eigen farm, maar met een hypotheek. Ook is hij Amerikaans Staatsburger.

Er zijn dan reeds 7 kinderen geboren, allen nog in leven. In 1910 is de kinderschaar uitgebreid naar 10; Henry, Louisa, Bernard, Johnny, George, Robert, Rosy, Tracy en Martha, een dochter, Maria, is overleden. Zijn echtgenote wordt nu Mildred genoemd maar er staat tevens vermeld dat het voor beiden hun eerste huwelijk is, ook de leeftijden komen overeen, dus gaan we er van uit dat Emilie en Mildred dezelfde persoon zijn. John is farmer en huurt nu een boerderij in Dane Prairie Township, ook in Otter Tail County.

Denkelijk is John van Cleef tussen 1910 en 1920 overleden want in 1920 woont zijn echtgenote Mildred, dan weduwe, met 6 van haar kinderen in Moose Township, Roseau County, Minnesota. Buurman is haar zoon Bernard, nu Benjamin, gehuwd en farmer.

Zeker een zoon, Henry geb. in 1888, blijft in Otter Tail County wonen. We vinden hem terug op de census uit 1920 van Elizabeth Township. Deze Henry van Cleef overlijdt in 1971 in Elizabeth en volgens zijn 'obituary' was hij twee maal gehuwd en weduwnaar, hij laat na; een zoon en een dochter, 7 kleinkinderen en 14 achterkleinkinderen. In leven zijn ook nog 3 zussen en 2 broers waarvan een zus en twee broers in Salem, in de staat Oregon, wonen.

Henry van Cleef wordt begraven op het kerkhof van de St.-Elizabeth kerk te Elizabeth.

IV. Maria Mechtildis (Mathilda) van Cleef, geboren 6 okt 1858 te Guttecoven, treedt op 22 jan 1884 te Waconia in het huwelijk met William Smeets, geboren 30 jan 1857 te Stevensweert, zoon van Joannes Smeets en Barbara Ophelders.

Joannes Smeets en zijn echtgenote Barbara Ophelders worden op 7 maart 1863 uitgeschreven uit het bevolkingsregister van Stevensweert. Joannes is dan van beroep dagloner. Met hun vertrekken ook hun drie zoons; Peter Joannes, geb. 1848, Henricus, geb. 1851 en Wilhelmus, geb. 1857.

In 1880 is William Smeets werkzaam als timmerman bij dezelfde brouwer te Waconia als zijn latere schoonbroer Jan Gerard van Cleef!

In 1880 werkt en woont Mathilda als dienstmeid bij de leraarsfamilie Herman Huelsbeck in Waconia, drie huizen van haar reeds gehuwde zus Barbara.

William en Mathilda Smeets vestigen zich na hun huwelijk in Waconia Village. In 1885 wordt aldaar hun eerste kind geboren, dochter Mary. In 1900 zijn er 5 kinderen; Mary, Barbara, John, Elenora en Willie Henry. Het gezin Smeets woont nog steeds in Waconia Village. William is dan reeds Amerikaans Staatsburger, van beroep 'miller' (molenaar) en huurt zijn huis.

Dan zijn we ook van deze familie even (20 jaar!) het spoor kwijt maar.....in 1920 blijkt de familie Smeets te zijn verhuisd naar St. Paul, Ramsey County, Minnesota. De familie woont in een huurhuis aan de Curtice Street in de City of St. Paul. William is dan van beroep timmerman en werkt in de bouw. Zo ook zijn twee zonen, Peter en William, resp. 30 en 23 jaar oud, beiden ongehuwd en bij hun ouders inwonend.

De naam Smeets vinden we terug onder allerlei mogelijke spellingen, van Schmitz naar Schmeets maar in 1920 toch weer gewoon Smeets.

V. De jongste dochter, Mary Gertrude van Cleef, geboren 27 juni 1862 in Waconia, huwt in 1888 met Joseph Vogt, geboren 1857 in Illinois, zoon van John Vogt en Margaret Krautkramer.

Mary Gertrude van Cleef wordt geboren met een afwijking aan de hartklep. Maar dat belet haar niet op te groeien tot een vrolijke en knappe meid. Als jong meisje vertrekt zij naar Minneapolis waar ze een succesvolle kleermaakster wordt.

The United States of America,

TO ALL TO WHOM THESE PRESENTS SHALL COME, GREETING:

Homestead Certificate No. 6689
Application 8542

Whereas there has been deposited in the GENERAL LAND OFFICE of the United States a CERTIFICATE of the Register of the Land Office at Saint Cloud, Minnesota, whereby it appears that, pursuant to the Act of Congress approved 20th May, 1862, "To secure Homesteads to actual settlers on the public domain;" and the acts supplemental thereto, the claim of William Cleef has been established and duly consummated in conformity to law for the Lots numbered one, two, three and four of Section thirty, in Township one hundred, and thirty-six North, of Range forty-one West, of the Fifth Principal Meridian in Minnesota, containing one hundred and forty acres, and sixty-four hundredths of an acre

according to the Official Plat of the Survey of the said Land returned to the GENERAL LAND OFFICE by the SURVEYOR GENERAL.

Now know ye, That there is therefore granted by the UNITED STATES unto the said William Cleef the tract of Land above described: TO HAVE AND TO HOLD the said tract of Land, with the appurtenances thereof, unto the said William Cleef and to his heirs and assigns forever.

In testimony whereof I, Benjamin Harrison
President of the United States of America, have caused these letters to be made Patent, and the Seal of the General Land Office to be hereunto affixed.

Given under my hand, at the City of Washington, the third
day of July, in the year of Our Lord one
thousand eight hundred and ninety, and of the
Independence of the United States the one hundred and fourteenth.
By the President: Benjamin Harrison

L.S.

By M. McKean Sec'y.

J.W. Townsend, Recorder of the General Land Office.

Certificaat van het General Land Office betreffende land aankoop door William Cleef, 1890.

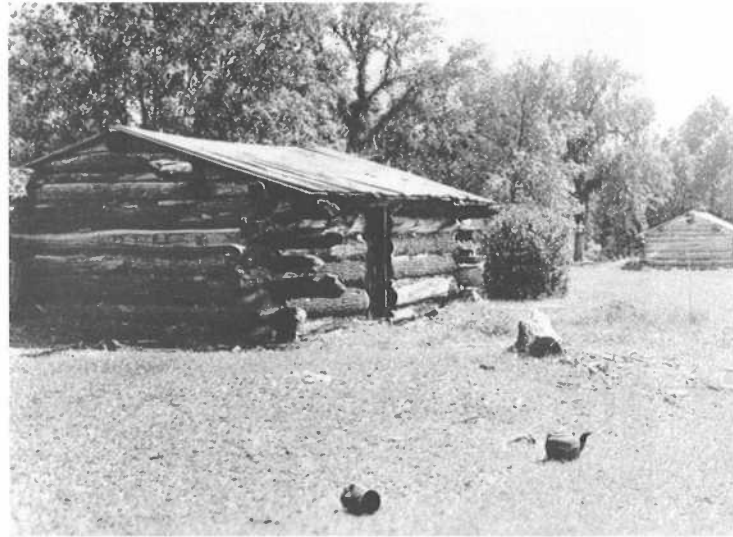

Mary Gertrude Van Cleef, 1862-1938.

Daar leert ze Joseph Vogt kennen en na hun huwelijk, 1888 in Carver, vestigen ze zich in Edina Township, bij Minneapolis, Minnesota.

Joseph is landbouwer maar ook een grote liefhebber van bloemen. In zijn zelf gebouwde kas kweekt hij de mooiste bloemen. Deze verkoopt hij op de markt in Minneapolis en aan Donalson's and Dayton's, een exclusieve winkel uit die tijd. Joseph is een harde werker en vaak genoeg valt hij, tijdens de terugreis van de markt, op de bok van zijn wagen in slaap. Het paard weet duidelijk goed de weg en brengt hem altijd veilig weer thuis.

Het gezin Vogt - van Cleef krijgt 4 kinderen; twee zonen en twee dochters. Een dochter treedt later in het klooster.

Een z.g. 'loghouse', de eerste huizen gebouwd door de 'settlers' met het hout dat gekapt moest worden om hun land geschikt te maken voor bebouwing.

Op 1 november 1938 overlijdt Mary Gertude te Edina als gevolg van een complicatie bij haar hartafwijking, ze is dan 76 jaar oud. Joseph Vogt is dan reeds overleden en wel op 22 oktober 1915.

Met dank aan:

- Rachel A. Williams, Mount Hermon, Californië, USA
- Kay Hartzell, Olney, Maryland, USA
- Anita Henning, Lemon Grove, Californië, USA
- Patricia Gaetani, Mineola, New York, USA
- en vooral; Charles (Chuck) Schoumaker, Upton, Massachusetts, USA

Bronnen o.a.:

- Bevolkingsregister Guttecoven
- Bevolkingsregister Stevensweert
- Notarieel Archief Notaris van Anholt, Sittard
- Weekblad Mercurius 1862
- Lijst Limburgse Emigranten, Dhr. G. Linssen
- Censussen (volkstellingen) Minnesota, meerdere plaatsen
- Minnesota Historical Society, St. Paul, Minnesota
- Bureau of Land Management - Eastern States; <http://www.glorerecords.blm.gov>

AHNENTAFEL BZW. AHNENLISTE VAN WELL

FRANZ GOMMANS

Einige Erläuterungen und Bemerkungen zum Stammmamen

Mit dem hier vorliegenden Ergebnis einer umfangreichen genealogischen Untersuchung gelang es dem Verfasser, den **Stammmamen van Well**, angehend bei dem Probanden Franz van Well, über neun Generationen hinweg, lückenlos bis etwa 1650 zurück zu verfolgen. Stammvater der hier recherchierten Linie ist **Hermanus van Well**, geboren etwa 1650, wahrscheinlich in Weeze. Seine Eltern sind unbekannt. Drei mal hat er in der kath. Pfarrkirche zu Weeze geheiratet:

1. Am 5. Febr. 1675 Margarethe van Wyckeren; sie starb in Weeze um 1682.
2. Am 15. Sept. 1682 Lysbeth Rynkens; sie starb in Weeze um das Jahr 1686.

3. Am 1. Dez. 1686 Mechtildis te Ryck.

Der Stammvater Hermanus van Well starb in Weeze um das Jahr 1690.

Aus seinen drei Ehen gingen insgesamt 6 Söhne und 2 Töchter hervor. Vom Verfasser eingehend recherchiert wurde in der vorliegenden Arbeit eine gerade Stammfolge über den einzigen Abkömmling aus der oben angeführten 3. Ehe, nämlich **Wilhelmus van Well**, geb. in Weeze am 29. Aug. 1688, bis hin in die Gegenwart. Wilhelmus heiratete an einem nicht bekannten Ort um 1710 Hendrina (Henrica) Coenen (Koenen), Tochter der Eheleute Joannes Coenen und Elisabeth Holmans. Sie wurde geboren in Hülm am 30. Nov. 1684. Die junge Familie ließ sich in Afferden/Maas nieder. Aus dieser Ehe gingen zwischen 1711 und 1729 insgesamt 9 Kinder hervor, welche alle in Afferden a.d. Maas getauft wurden.

In einer weiteren vom Verfasser, unabhängig von der vorliegenden Arbeit, durchgeführten Untersuchung einer anderen Stammlinie **van Well**, die wir an dieser Stelle nur kurz erwähnen möchten, führte der Weg gleichfalls zurück auf denselben Stammvater Hermanus van Well. Die Spur führte in diesem Fall über **Jan van Well**, geboren in Weeze am 12. Dez. 1679. Er war ein Sohn aus der oben angeführten 1. Ehe des Stammvaters Hermann van Well, also ein Halbbruder des vordem genannten Wilhelm van Well. - Jan van Well heiratete am 23. Okt. 1703 in Hülm Catharina Coenen. Sie wurde am 19. Jan. 1682 in Hülm als Tochter der Eheleute Jacobus Coenen und Anna Balmans geboren. Dieselbe war eine Cousine der oben angeführte Hendrina Coenen, der Ehefrau des Wilhelmus van Well. Ihre Väter waren Brüder!- Aus der Ehe Joh. van Well-Catharina Coenen, dem späteren Pächterehepaar auf dem *Hommersumer Hof*, einem Bauerngut der Abtei Graefental bei Asperden, gingen 13 Kinder hervor, welche alle in der Hommersumer Pfarrkirche getauft wurden. -

Der Name **van Well** weist darauf hin, daß die Wurzel dieser Sippe ursprünglich in dem Dorfe Well an der Maas zu suchen ist. Dort aber findet sich in der Zeit vor 1700 nicht ein einziger Träger dieses Namens. Dies ist indessen auch nicht verwunderlich, denn der sich aus einem Ortsnamen entwickelte Familienname bezieht sich natürlich auf den Ort der Herkunft des Namensträgers und nicht auf seinen Wohnort! Ging in früherer Zeit ein Mann, z.B. aus Well, in die Fremde, um dort seinem Broterwerb nachzugehen, oder aber er heiratete auswärts, so wurde er bei der Begrenztheit der damaligen Verhältnisse zunächst einmal "de Mann van Well" genannt. Je nach Umständen und Entwicklung blieb der Name an dem Träger haften (wie wir das z.B. mitunter auch heute noch mit Spitznamen erleben) und wurde so im Laufe der Zeit zu seinem echten Familiennamen. Auf diese Weise entstanden alle ortsbezogenen Familiennamen, wie z.B. van Afferden, van Bergen, van Cuijk, van Oeffelt, van Riswick, van gen Hasselt, van Gogh (= van Goch), van Gulik (van Jülich), van Cleef und andere mehr.

Im übrigen hat sich die Entwicklung unserer Familiennamen über einen recht langen Zeitraum hingezogen und kam erst gegen 1800 zu einem gewissen Abschluß. Erst ein entsprechendes französisches Gesetz vom 1. April 1803 legte endgültig die Unveränderlichkeit der Familiennamen für das gesamte französische Staatsgebiet fest, wozu damals auch unser linksrheinisches, ehemals preußisches Gebiet gehörte. Man spricht hier vom "Versteinerungszeitpunkt" der Familiennamen.

Die hier vorliegende genealogische Untersuchung umfaßt die Lebensdaten, wie Geburt (Taufe), Heirat und Tod von etwa 200 direkten Vorfahren des Probanden. Bis auf wenige Ausnahmen aus der mütterlichen Linie stammen alle Voreltern aus dem Niederrhein-Maasgebiet. Dadurch ist diese Arbeit für jeden Familienforscher, der in diesem Gebiet beheimatet ist von Interesse, da es, insbesondere bei weit zurückgreifenden Untersuchungen bekanntlich immer wieder zu familiären Verknüpfungen kommt.

Zeichenerklärung:

* = geboren bzw. getauft, + = gestorben bzw. beerdigt, oo = verheiratet,
Urk.- = Nr. der standesamtlichen Beurkundung, soweit dieselbe bekannt war (erst ab etwa 1799!).

Ahnenliste VAN WELL

I. Proband:

1. VAN WELL FRANZ HEINRICH XAVER, Kommunalbeamter, 47574 Goch, Gertrudstr 33, * Goch 26-3-1947.

II. Eltern:

2. VAN WELL MATTHIAS, Maler, * Weeze 12-1-1908 (Urk. 5), + Goch 20-11-1990, oo im St.A.Goch, 26-2-1942 (Urk. 24); aus dieser Ehe nur 1 Sohn Franz Heinrich Xaver geboren.
3. SIGL MARIA, Kontoristin, * Goch, 17-9-1907 (Urk. 286), + Goch 1-12-1995.

III. Großeltern:

4. VAN WELL HEINRICH, Holzarbeiter, * Weeze 8-8-1869, +Weeze-Hees 10-8-1948, oo St.A.Weeze 28-5-1895, Urk. 27. Aus dieser Ehe in Weeze 5 Söhne und 3 Töchter geboren.
5. NEU (NUY) WILHELMINE, Dienstmagd, * Hülm 8-7-1870, + Weeze 16-12-1951.
6. SIGL JOHANN FRANZ XAVER, Glasmaler, * München 6-12-1878, + Goch 3-9-1913, oo St. A. Goch 10-10-1902 (Urk. 53),
7. HEIMKES SIBILLA MARIA, Näherin, * Goch 14-3-1874 (Urk. 30), + Goch 13-11-1950.

IV. Urgroßeltern:

8. VAN WELL PETER, Ackerer,* Afferden 5-6-1841 (Urk.66), + Weeze-Hees 9-2-1911 (Urk.13), oo St. A.Weeze 4-4-1864, Urk. 4. Aus dieser Ehe in Weeze 3 Söhne und 6 Töchter geboren.
9. REIJNDERS HENDRINA, Dienstmagd, * Weeze 17-9-1839 (Urk. 91), + Weeze-Hees 20-3-1925 (Urk.12).
10. NUIJ (NEU) HENRICUS, Zimmermann, * Afferden 20-1-1836 (Urk.9), + nach Mai 1896, Ort und Sterbedatum unbekannt, 1.oo St.A. Asperden 24-8-1861 (Urk. 18) mit Papen Maria Sibilla, sie starb am 27-10-1895; 2.oo St.A.Asperden 12-5-1896 (Urk. 9) mit Christina Schoofs aus Goch, Witve v. H. W. Maas,
11. PAPEN MARIA SIBILLA, Ackerstochter, * Hülm 9-9-1839 (Urk. 53), + Hülm 27-10-1895.
12. SIGL FRANZ XAVER, Straßenbahnschaffner, * Högling bei Bad Aibling 10-3-1847, + München, am 5-11-1913 (Urk. 2440), oo München 3-7-1882 (Urk. 1062),
13. HELL (HÖLL) WALBURGA, * Weißenbach / Attersee 7-6-1845, (unehelich geboren), + München 5-5-1918 (Urk. 1392).
14. HEIMKES LAURENZ VINCENTIUS, Schreiner, * Goch 11-2-1833 (Urk.19), + Goch 26-6-1891 (Urk.88), oo St.A.Goch 24-10-1864 (Urk. 40).
15. WITMER WILHELMINE, Magd,* Bergen 12-4-1835 (Urk. 51), + Goch 14-10-1905 (Urk.158)

V. Alteltern:

16. VAN WELL JOHANN THEODOR, Ackermann, * Afferden 26-12-1809 (Urk. 109), + Afferden 28-10-1877 (Urk. 102), oo St.A. Bergen 6-11-1837 (Urk.

Franz van Well (nr. 1).

Matthias van Well (nr. 2).

Maria Siegl (nr. 3).

Heinrich van Well en Wilhelmina Neu (nr. 4 en 5).

Johann Franz Xaver Sigl en Sibilla Maria Heimkes (nr. 6 en 7).

Franz Xaver Sigl (nr. 12).

Walburga Hell (Höll) (nr. 13).

- 216). Aus dieser Ehe wurden in Afferden 4 Söhne und 1 Tochter geboren.
17. EVERS (auch DIEBELS genannt) JOHANNA, * Bergen 2-3-1805 (Urk. 46), + Afferden 9-1-1864 (Urk. 6).
 18. REIJNDERS GERHARD, Fuhrmann und Tagelöhner, * Weeze 20-5-1806 (Urk. 59), + Weeze-Hees, am 18-9-1871 (Urk. 72), oo St.A. Weeze 14-6-1827 (Urk. 15),
 19. LEUKERS PETRONELLA, Magd, * Weeze 18-5-1802 (Urk. 74), + Weeze-Hees 18-12-1873.
 20. NUIJ (NOIJ) MATTHIAS, * Heijen 28-1-1803 (Urk.47), + Afferden 12-12-1875 (Urk.102), oo St. A. Asperden 24-1-1829 (Urk. 3). Aus dieser Ehe gingen 3 Söhne und 4 Töchter hervor.
Die Familie Mathias Nuij (Noij) wohnte in Afferden-Vrey, (NL),
 21. MARTENS GERTRUDIS, * Hassum 21-5-1801, + Hommersum 9-6-1882 (Urk.29).
 22. PAPAN JACOBUS, * Wetten 24-12-1801, + Hülm 26-5-1867 (Urk. 38), oo St. A. Asperden 22-2-1832, (Urk. 1),
 23. VERHEYEN WILHELMINE, * Hülm 26-7-1806 (Urk.56) + Hülm 5-11-1864 (Urk.81).
 24. SIGL JOSEF, Bauer, * Högling ?, + Högling, Amt Bad Aibling, vor Juli 1882, oo vor 1847.

25. BRUCKNER ANNA, *?, um 1818, + Högling 15-1-1887, 69 J. alt, "Rankbäuerin von Högling".
26. UNBEKANNT! (Tochter Walburga (Nr. 13) wurde am 7-6-1745 unehelich geboren!).
27. HELL MARIA, * ?, + nach 3-1882 in Griesen, Obb. (Eibsee), Witwe des Försters Seitner.
28. HEIMKES PETER, Stuhlmacher, * Goch 4-2-1790, + 7-4-1837 (Urk.38), oo St. A. Asperden 27-8-1824 (Urk. 14),
29. VAN EICKELS SIBILLE, * Hassum 29-7-1797, + Goch 18-6-1852 (Urk. 65).
30. WITMER LEONARDUS, Schneider, * Boxmeer 20-1-1799, + Bergen 24-11-1852 (Urk.87), oo St. Amt Bergen, 2-2-1826, (Urk. 18),
31. VAN RAEIJ (V. RAY) ANNA GERTRUD, * Bergen 24-3-1803, + Bergen 2-9-1857 (Urk.54).
46. VERHEIJEN JAN, Tagelöhner, * Hülm 16-4-1769, + Hülm 14-10-1829 (Urk.41) oo Heijen, 9-7-1797,
47. HERMSEM (HERMES) WILHELMINE, * Heijen 1-9-1774, + Hülm 10-10-1854 (Urk.40).
56. HEIMKES ARNOLDUS, Stuhlmacher, * Goch 4-10-1746, + Goch 20-1-1822 (Urk.9), oo vor Februar 1784,- in Goch und Umgebung nicht gefunden!
57. DRIESSEN THEODORA, * Goch um 1746, dort nicht gefunden! + Goch 24-3-1832 (Urk.42).
58. VAN EICKELS LAURENZ, * Asperden 23-8-1754, + Hommersum 13-9-1830, 1. oo Hassum 16-10-1785 mit Allegonde Vaegs; sie starb in Hassum am 16-5-1788; 2. oo Hassum 9-11-1788,
59. PEUN (PUYN) PETRONELLA, * Asperden 19-1-1758, + Hommersum 4-12-1821 (Urk.47).
60. WITMER JOHANN, * 's Hertogenbosch 30-5-1762, + Boxmeer, 10-1-1830 (Urk. 2), Wollspinner, 1. oo vor 1799 (wahrscheinl. in s'Hertogenbosch) mit Helena Ansems; 2. oo Boxmeer 14-10-1814 mit Elisabeth Meyers, * Sambeck 25-3-1774, Tochter von Anton und Johanna Otten

VI. Alt-Großeltern:

32. VAN WELL WILHELM, Tagelöhner, * Afferden 17-11-1776, + Afferden 13-11-1846 (Urk.90), oo St. A. Ottersum 29-4-1806 (Urk. 4). Aus dieser Ehe in Afferden 2 Söhne und 3 Töchter geb.
33. WILBERTS (WELBERTS) PETRONELLA,* Kessel 15-3-1779,+ Afferden 9-11-1745, Urk.72.
34. EVERS DIEBEL = DIBELIUS, Tagelöhner, * Bergen 17-9-1755, + Bergen 22-3-1816, Urk.58, 1. oo vor 1797, Ort und Datum unbekannt, mit van Swamen Johanna. Sie starb in Bergen am 10-4-1798. 2. oo Kirche zu Bergen am 2-9-1798 mit Maria Hoefnagels aus Well. Nach deren frühen Tod eine 3. oo im St.A.Bergen am 3-11-1801 (Urk. 5), mit Catharina Wilbers aus Ottersum. In 4. Ehe heiratete Diebel Evers im St. A. Bergen am 15-5-1804 (Urk. 20) mit:
35. WILBERS (WELBERS) GERTRUDE, * Kessel/Niers 2-4-1778, + Bergen 5-3-1855 (Urk.27). Nach dem Tod von Diebel Evers eine 2. oo im St. A. Bergen am 14-2-1820 mit Gerhard Gerrits.
36. REIJNDERS GERHARD, Schneider, * Weeze 8-4-1779, + Weeze 2-2-1864, 1. oo St.A.Weeze, am 20-4-1804 (Urk. 11) mit Rutten Johanna; 2. oo St.A. Weeze am 28.1.1824 (Urk. 2) mit Allegonde Camans,
37. RUTTEN JOHANNA, * Weeze-Steeg 15-10-1770, + Weeze 14-3-1821 (Urk.14).
38. LEUKERS (LEUKENS) PETER, * Weeze-Wissen 6-10-1769, + Weeze-Vorselaar 20-8-1830 (Urk. 84), Ackermann, oo Weeze St. Amt am 9-4-1799 (S. 72), oo Weeze, kath. St. Cyriakus, am 14-4-1799 mit:
39. STEVENS ALEIDIS (ALEGONDE), * Sonsbeck 26-8-1769, + Weeze 31-3-1842 (Urk. 9). In 1.oo heiratete sie in Weeze am 6-10 1794 Peter Boumans.
40. NUIJ JOHANN, * Gennep 9-11-1771, + Heijen 4-12-1833 (Urk. 165), oo vor 1803,
41. COENEN GERTRUDE, * Hommersum 11-5-1762, + Heijen 22-1-1836 (Urk. 12).
42. MARTENS GERHARD, * Asperden 12-2-1759, + Hassum 18-2-1822 (Urk.9), oo Hassum 13-10-1793,
43. TUNNISSEN HENDRINA (HENRICA), Hebamme, * Hassum 4-6-1774, + Hassum 24-3-1845. Sie heir. in 2. oo in Hassum am 7-1-1823 Heinrich Mulders.
44. PAPAN JOHANN,* Weeze 1-10-1775, + Kevelaer 28-4-1836 (Urk.31), oo Weeze 9-2-1801,(9)
45. HUISKENS JOHANNA SIBILLA, * Wetten 25-1-1771, + Kevelaer 13-4-1832 (Urk. 33).

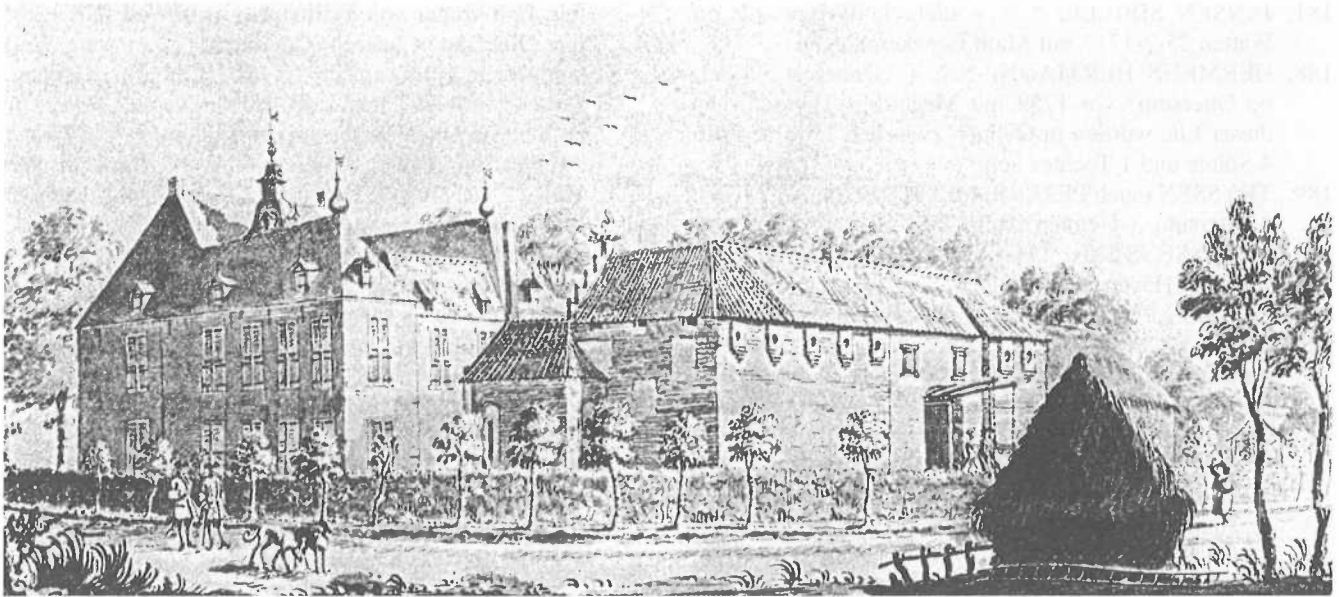
VII. Alt-Urgroßeltern:

64. VAN WELL MICHAEL, * Afferden 2-6-1725, + Afferden 17-8-1799 (Urk. 18), oo Afferden 25-9-1759. Aus dieser Ehe wurden in Afferden 2 Söhne und 7 Töchter geboren.
65. JACOBS MARIA, * Afferden 1-12-1738, + Afferden 23-4-1810 (Urk. 19).
66. WELBERTS (WELBERS) JOHANNES, * Kessel a. d. Niers 19-1-1757, + Hommersum 10-10-1823 (Urk. 55), oo Hassum 26-8-1778. Aus dieser Ehe wurden in Kessel 2 Söhne und 3 Töchter geboren.-Er war ein Halbbruder von Nr. 70!
67. PETERS HELENA, (Taufname: LEONARDA!) * Bergen 15-12-1751, + Hommersum 4-7-1819 (Urk. 22).
68. EVERS JOHANN, * Bergen? um 1725, + Bergen 29-5-1766, oo Bergen 5-5-1746,
69. DIEBELS (auch HENDRICKS) MATHILDE, * Bergen 29-1-1723, + Bergen 16-8-1793, Witw.
70. WILBERS JOHANN, * Ottersum ca 1745, + Afferden, in der Heide bei Blijenbeek, 13-1-1805 (Urk.19), 60 Jahre, 1. oo in Kessel, am 3-5-1772 mit Gertrude Lensen; 2. oo Afferden, 26-6-1785 mit Maria Heijlen aus Afferden; sie starb in Afferden am 11-11-1812 als Ww. von Joh. Wilbers. Er war ein Halbbruder von Nr. 66!
71. LENSEN GERTRUDIS, * Kessel/Niers 2-11-1749, + Kessel/Niers 20-10-1784.
72. REIJNDERS GERARDUS,* Weeze? um 1734, + Weeze 12-3-1791, 57 J.,oo Weeze 3-11-1767,
73. HIEP ELISABETH, * Walbeck um 1734, + Weeze 14-10-1812 (Urk. 45), 78 Jahre alt, 2.oo Weeze 7-1-1792 mit Gerh. Mulders.
74. RUTTEN (RÖTTEN) THEODORUS, * Weeze 15-5-1743, + Weeze-Steeg, am 14-9-1813 (Urk. 56),

- Tagelöhner, Witwer von Cath. Dortmans, oo Weeze 13-5-1770,
75. DORTMANS (DARTMANS) CATHARINA, * Wetten 1-9-1741, + Weeze, 21-10-1807, Urk.53.
 76. LEUKERS HENRICUS, * ?, + Weeze-Wissen vor 4-1799,
 77. HOOLMANN'S ELISABETH, * ?, + Weeze-Wissen vor 4-1799.
 78. STEVENS STEPHAN, * Balberg, Xanten? um 1735, + St. Amt Labeck 28-12-1822 (Urk.29), 87 Jahre alt, Ww. von Hendrina Rulss! oo kurz vor 1770 Xanten? (Taufe u. Heir. in Sonsbeek nicht gefunden!),
 79. RUDOLFFS (auch RULLOSS od. KELLEVATS genannt) HENDRINA, * Weeze ca 1726, (dort nicht gefunden!), + St.A. Labeck 29-11-1803 (Urk. 3), 77 J. alt, Eltern unbekannt.
 80. NOY HENRICUS, * Gennep 30-10-1735, + Gennep 26-9-1795, oo Gennep? vor Dez.1760.
Aus dieser Ehe wurden in Gennep zwischen 1760 bis 1782 3 Söhne und 5 Töchter geboren.
 81. JANSEN (auch VAN DE KERKHOFF gent.) GERTRUDIS, * ?, + Gennep, nach 1778 (n.1798?)
 82. COENEN LEONARDUS, * Hommersum 23-1-1707, + Hommersum 18-1-1788, 1. oo Hommersum 17-4-1728 mit Johanna Jansen, (+ 18-1-1760), 2 oo Hommersum 4-10-1761 J. Aertz,
 83. AERTS JOHANNA, * Ottersum um 1735, + Hommersum 18-6-1812 (Urk.22), Ww, 77 Jahre.
 84. MARTENS PETER, * Asperden, 17-3-1724, + Asperden, 22-5-1785, oo Asperden 20-9-1744,
 85. TEPESS (DE BEST) GERHARDA (GERTRUDA), * Goch ? um 1721, + Goch 29-2-1792, 71 J
 86. TÜNNISSEN ANTON, * um 1714, + Hassum 31-3-1795, 1. oo Hassum 26-11-1758 mit Coenen Elisabeth. Sie starb in Hassum 20-3-1769, 36 J. alt; 2. oo Hassum 22-7-1770 mit Maria van Vechelen, (er war zu diesem Zeitpunkt 56 Jahre alt, sie war 39 Jahre alt),
 87. VAN VEHELEN MARIA, * um 1731, + Hassum 30-9-1795, Witwe, ca 60 Jahre alt.
 88. PAPPEN (PAEPEN) GERHARD, * Weeze 21-2-1743, + Kevelaer 22-9-1822 (Urk. 52), oo Weeze 19-1-1773; aus dieser Ehe wurden in Weeze in dem Zeitraum von 1774 bis 1788 3 Söhne und 4 Töchter getauft. Gerhard Paepen bewohnte in Weeze-Wissen. eine Katstelle,
 89. RYPKENS (RIPKENS) CATHARINA, * Kevelaer um 1750, + Kevelaer 27-1-1816 (Urk. 11).
 90. HUYSKENS CHRISTIAN, * Wetten, um 1710, + Wetten 30-11-1809 (Urk. 37), 1. oo vor 1770 mit Eva Noyen, 2. oo Wetten 12-10-1771 mit Gerarda Post, * Veert um 1738, Tochter der Eheleute Jan Post und Theodora Reynders, + in Wetten am 11-3-1808, (Urk. 19),
 91. NOYEN (auch SELDERS) EVA, * ? + Wetten 23-7-1771, Tagelöhner "op Schietgens Caet".
 92. VERHEIJEN ANTON, * ?, + Hülm 30-8-1783, oo Hülm 7-10-1753,
 93. VERMATEN WILHELMINE, * ?, + vor 1822, Sterbebeurkundung vor Ort nicht gefunden!
 94. HERMES (HERMENS oder HERMSEN) MATTHIAS, * Gennep 31-7-1733, + Heijen 7-4-1806 (Urk. 39), oo Heijen 21-1-1759,
 95. CLAESSEN(S) (auch JANSEN gent.) DOROTHEA (THEODORA), * Heyen 25-10-1738, + Heijen 19-3-1800, (Urk. 4).
 112. HEIMKES HEINRICH, Stuhlmacher, * Weeze 28-2-1711, + Goch nach 1761, vor 1765, oo Goch 28-7-1743. Hieraus in Goch geb.: A. Maria 5-3-1745, Arnoldus 4-10-1746 (= 56-57), A. Maria 13-5-1748, Henrica 17-3-1752.
 113. TERPORTEN CATHARINA, * Goch um 1712, + Goch 1-6-1795, 83 J. Ww. Heinr.Heimkes.
 114. DRIESSEN GERHARD, * ?, + in Goch bis 1771 nicht gefunden, oo in Goch nicht gefunden!
 115. DERCK'S JOHANNA, ?, + in Goch vor 1771 nicht gefunden!
 116. VAN EICKELS GERARDUS, * Arcen NL, 8-3-1725, + Asperden 5-4-1811 (Urk. 11), Wollspinner, 1. oo Goch 26-4-1750 mit Sibille Geurts; aus dieser Ehe 4 Kinder in Goch getauft: 1-9-1751: Henrica, 9-4-1753: Gerardus, 23-8-1754: Laurenz, (Nr.58-59!), 25-10-1757: Esther. 2. oo Asperden 10-6-1770 mit Johanna Elsemans aus Uedem, + in Asperden am 29-7-1808; aus dieser Ehe wurden in Asperden 6 Kinder getauft: 22-2-1771: Sibille, 2-1-1774: Johanna, 17-3-1776: Petrus, 27-10-1779: Agnes, 19-7-1782: Johan-Heinrich, 7-10-1785: Johannes.
 117. GEURTS SIBILLE, * Asperden 14-4-1713, + Asperden 2-9-1769.
 118. PUYN (PEUN) THEODOR, * Goch 31-3-1716, + Asperden 12-9-1772, oo Asperden 1-7-1752
 119. TUNNISSEN HENDRINA, * Asperden 30-6-1721, + Asperden 12-11-1783.
 120. WITMER JOHANN, (auch: WITMEYER JACOBUS gent.) * ?, + s` Hertogenbosch vor 1814,
 121. DE ROOIJ JOHANNA (auch CROUVEN JOHANNA), + nach 1814, vermtul. in Boxmeer,
 122. ANSEMS WILHELM, * ?, + Boxmeer ?, oo Boxmeer 9-4-1758. Aus dieser Ehe wurden in Boxmeer 3 Töchter getauft: Helena, Allegunda und Christina.
 123. WEIJERS JOHANNA, * ?, + Boxmeer ?
 124. VAN RAEIJ JOHANNES, * ?, + Bergen 6-1-1789, oo vor April 1751 (nicht in Bergen o.Goch)
 125. LOJSCHELDERS PETRONELLA, * Bergen 20-1-1729, + vermutlich nicht in Bergen gest.
 126. HORSTEN WILHELM, * Bergen 23-7-1735, + Bergen 14-1-1812 (Urk. 1), 1. oo Bergen 29-4-1760 mit Maassen Petronella, 2. oo Bergen 10-1798, (Urk. 2) mit Elisabeth Diebels,
 127. MAASSEN PETRONELLA, * ? (nicht in Bergen!), + Bergen 29-5-1795.

VIII. Obereltern:

128. VAN WELL WILHELMUS, * in Weeze am 29. Aug. 1688, + Afferden 28-2-1768. 1. oo vor 11-7-1711 (nicht in Afferden!) mit Coenen (Koenen) Hendrina (Henrica) aus Hülm. Aus dieser 1.Ehe wurden in Afferden 8 Söhne und 1 Tochter geboren. 2. oo Afferden 9-11-1732 mit Theunissen Theodora, gest. in Afferden am 4-3-1762. Aus dieser 2. Ehe wurden in Afferden noch weitere 4 Töchter geboren.
129. COENEN (KOENEN) HENDRINA (HENRICA) * Hülm 30-11-1684, + Afferden 14-3-1731.
130. JACOBS CORNELIUS, * Sambeck ?, + Afferden 13-8-1762, oo Afferden 27-4-1727 mit
131. TEN HAEF (auch VAN DEN HAEF) PETRONILLA, * Afferden am 13-9-1694, + Afferden 14-9-1781, 2. oo Afferden 10-1-1764 mit Jan Derks.
132. WELBERTS WELBERT (WILLIBRORDUS), * Ottersum? um 1720 + Kessel/Niers 11-11-1784, 1. Ehe in Ottersum (?) vor 1745 mit Lensen Petronella,

Das Haus Blijenbeek bei Afferden, in dessen Nachbarschaft mehrere Generationen der Familie van Well gewohnt und gelebt haben. (Zeichnung: Jan de Beyer, 1738).

- sie starb um 1748 in Ottersum (siehe 140 - 141!);
2. oo Kessel ?, vor 30-8-1750 (= Geburt des 1. Kindes!), Beruf: Tagelöhner,
133. LOEMANS MARIA, * Kessel 27-5-1730, + ?, nach 5-7-1786. (siehe auch Nr. 140-141!).
134. PETERS (auch HENDRICKS) PETER, * Bergen, (?) - 8-1723, + Bergen 19-12-1790, 1. oo Bergen 7-1-1747 Petronella Browsers. Aus dieser Ehe wurden in Bergen in dem Zeitraum von 1747 bis 1759 insgesamt fünf Töchter und ein Sohn geboren und getauft. 2. oo in Bergen am 8-10-1758 mit Catharina Lenders. Sie starb in Bergen am 27-3-1792,
135. BROWERS PETRONELLA, * Bergen 5-6-1724, + Bergen 14-5-1758, Tagelöhnerhepaar.
138. DIJBELS (auch NELLISSEN oder HENDRICKS genannt) DIBELIUS, * ca 1674, vermutl. in Bergen (oder Well?), + Bergen 14-12-1754, ca 80 Jahre alt, oo vor Dez. 1701, wahrscheinlich in Well,
139. CLAES(SEN) AGNES, * Bergen?, ca 1673, Tochter von Petrus Claessen, und seiner Frau Jacomina, + Bergen 26-10-1759, Witwe von Dibelius Diebels, 86 Jahre alt.
140. WILBERTS (WILBERS) WILBERT, * Ottersum ? um 1720, + Kessel 11-11-1784, 1. oo in Ottersum vor 1745 mit Lensen Petronella, gest. um 1748, 2. oo in Kessel vor 30-8-1750 mit Loemans Maria, * in Kessel am 27-5-1730, Tochter von Derick Loemans u. Helene Coenen,
141. LENSEN PETRONELLA, * ?, + Ottersum um 1748 (siehe auch Nr. 132-133!).
142. LENSEN GERRIT (GERHARD), * ?, + Kessel ? vor 1770, oo vor Mai 1746, wohl in Kessel,
143. KOCKEN MARIA, * ?, + Hommersum 19-11-1783.
146. HIEP GERHARDUS, + Walbeck ?, oo Walbeck ? vor 1734,
147. WEGKUS HERMINE, + Walbeck ?
148. RUTTEN ALBERT, auch EGBERTUS, * ? ca 1714, oo vor 1738, + Weeze 6-11-1779, 65 J.
149. PETERS MARGARETHA, * Weeze, im März 1719, + Weeze-Steeg 8-11-1795, 83 J.
150. DORTMANS (DARTMANS, DORMANS) MATHIAS, * Wetten?, + Wetten 9-12-1759, oo Wetten 10-2-1729,
151. MEVIS (auch KUEN, OP DE MEIJVERT, oder MEGVOORT gent.) JOHANNA, (beiden letzteren handelt es sich vermutlich um den Namen des Hofes), * ?, + Wetten 1-4-1771.
156. STEVENS HENRICUS, * ?, + und oo wahrscheinlich in Xanten. Er wohnte in Balberg!
157. MINTEN ALLEGUNDE, * + wohl in Balberg-Xanten.
160. NOY THEODORUS (DERK), * Gennep? um 1686, + Gennep 2-12-1786, "ca 100 Jahre alt", 1. oo Gennep vor 1722 mit Mathia Jansen; aus dieser Ehe in wurden in Gennep zwischen 1722-1745 11 Kinder geboren. 2. oo Gennep um 1746 mit Hendrina Gerrits (+ Gennep 29-3-1786); aus dieser 2. Ehe wurden in Gennep zwischen 1747 und 1758 weitere 8 Kinder geboren, wovon 4 bald nach der Geburt verstarben. Die Familie wohnte in Gennep "op den Tuilacker",
161. JANSEN MATHIA (TYSKE), * ?, + Gennep, vermutlich im Kindbett am 10-2-1745.
164. COENEN THEODORUS, * Hülm 19-4-1680, + Hommersum 4-5-1729, oo Hommersum 13-1-1704,
165. JANSEN HEILTJE, * ?, + Hommersum 1-12-1739. Sie heir. in 2. oo Hommersum 2-2-1730 den Witwer Wilhelmus Fredericks, Pächter auf dem Baffschen Hof.
166. AERTZ THEODORUS, * ?, + Ottersum, oo vermutl. in Ottersum (keine Belege vorhanden!),
167. THEUNISSEN (THÖNNISSEN) PETRONELLA, (keine Belege vorhanden!).
168. MARTENS JOANNES, * ?, + Asperden 15-12-1733 (oder am 28-5-1740?), 1. oo mit Herincks Catharina, 2. oo Asperden 20-11-1729 mit Mulders Henrica, sie starb in Asperden 29-10-1748,
169. HERINCKS CATHARINA, * ?, + Asperden 19-6-1728.
170. TEPESS ARNOLD ?
171. KEMPKES ANNA ?
176. PAEPEN JOHANN, * ?, um 1711, + Weeze 3-3-1786, "in het Laer", ca 75 Jahre, oo vor 1743,
177. OP GEN HIJP (HIEP) MARGARETHA, * Weeze 4-3-1711, + Weeze-Wissen 18-7-1773, Ww.
180. HUISKENS (HÜSKENS) JOHANN, * ?, + nicht in Wetten! oo ca 1710, nicht in Wetten!

181. JANSSEN SIBILLE; * ?, + nicht in Wetten! (2. oo Wetten 25-9-1717 mit Math.Boeckermans?).
188. HERMENS HERMANN, * ?, + Gennep 4-5-1753, oo Ottersum? vor 1733 mit Mechtildis Thyssen; aus dieser Ehe wurden in Gennep zwischen 1733 u. 1746 4 Söhne und 1 Tochter geb.
189. THYSSEN (auch PETERS) MECHTILDIS (METJEN), * Ottersum, + Gennep 10-2-1758.
190. CLAESSENS JAN, * Heyen 5-4-1713, + Heyen 7-11-1749, oo Heyen 3-11-1737,
191. COCKEN PETRONELLA, * ?, + Heyen 14-10-1758.
224. HEIMKES ARNOLDUS, * Weeze? um 1651, + Weeze, im Okt. 1727, 76 Jahre alt, 1. oo Weeze 27-4-1681 mit Kempkens Henrica. Aus dieser Ehe Lysbeth, * Weeze 28-3-1683. 3. oo vor 1721 mit Steven (Boll) Sibilla; hieraus *: Henrica 18-6-1721, Hermann 26-6-1726. 2. oo vor 1711 mit Philipsen Sibilla; hieraus in Weeze *: Henricus 28-2-1711, = (Nr. 112-113), Elisabeth 13-9-1712, + Weeze 29-7-1796, Johanna 30-4-1716, + Weeze 20-6-1787.
225. PHILIPSEN SIBILLA, * ? + Weeze zwischen 1716 und 1721.
232. VAN EICKELS PETER THEODORUS (DERICK), * Goch 15-6-1698, + Goch 7-1-1766. Er heiratete am 7-5-1725 in Arcen NL. Gypmans Esther. Aus dieser Ehe wurde das erste Kind in Arcen getauft, alle folgenden in Goch: Am 8-3-1725: Gerardus van Eickels, geboren in Arcen (NL), (siehe Ahnenliste 116-117). am 15-3-1726: Gerardus Johannes van Eickels, am 11-9-1729: Johannes van Eickels, am 15-2-1731: Johanna Maria van Eickels, am 4-12-1735: Petrus van Eickels, am 23-1-1740: Johanna Elisabeth van Eickels.
233. GYPMANS ESTHER, * wahrscheinlich in Arcen NL, + Goch nach Mai 1751 und vor 1765.
234. GEURTS LAURENTIUS, * wohl nicht in Asperden! + Asperden 29-5-1720, 1. oo Asperden 24-11-1705 mit van de Loo Arnolda, sie starb in Asperden am 24-2-1709 im Wochenbett; 2. oo Asperden am 28-4-1709,
235. GERRITS MARIA (HENRICA), * Asperden, 6-2-1679, + Asperden 14-6-1724.
236. PEUN (PUYN) GERHARD, * ?, oo Goch 22-9-1711,
237. WILLEMS MARGARETHA.
238. TUNNIS(SEN) GISBERTUS, * Asperden 28-8-1695, + Asperden ?, oo Asperden 13-10-1720,
239. KAMPS MARIA.
250. LOIJSCHELDERS JOHANN, * ?, um 1700, + Bergen 17-2-1734, 34 Jahre alt, Ehemann von Catharina Heylen. Die Familie wohnte in Bergen "aen den Holtschlag", oo Bergen 30-6-1722,
251. HEYLEN CATHARINA, * Bergen 7-2-1699, + Bergen? nach 1734.
252. HORSTEN GODEFRIEDUS (auch GERARDUS), * Bergen, 9-5-1689, + Bergen 3-6-1769, ca. 80 Jahre, von Beruf Schneider, Witwer von Op Heij Maria, oo Bergen 14-5-1727,
253. OP HEIJ MARIA, * Tegelen ? um 1700, in Bergen nicht gefunden, + Bergen, 11-11-1750, 50 J.
- [ein Halbbruder von **Wilhelmus van Well** (Nr. 128); ihre Ehefrauen waren Cousinen!]. Jan van Well heiratete in Hülme am 23-10-1703 Catharina Coenen. Später wurde er Pächter des *Hommersumer Hofes*. Er ist der Stammvater des in der Einleitung erwähnten zweiten Stammzweiges derer von Well! Hermanus van Well, 2. oo in Weeze am 17-9-1682 mit Lysbeth Ryckens, + Weeze um 1686. Aus dieser Ehe in Weeze geboren: Henricus 6-1-1684 und Joes (= Josef) 15-11-1685. Hermanus van Well, 3. oo in Weeze am 1-12-1686 mit te Ryck Mechtildis. Aus letzter Ehe ging nur 1 Sohn **Wilhelmus** hervor, * in Weeze am 29-8-1688 (s. Nr.128-129).
257. TE (DE) RIJCK MECHTILDIS, * ?, + Weeze ? nach Sept. 1696. Ihre 2. oo in Weeze im Sept. 1691 mit Theodor Koenen; daraus ein Sohn Hermann, * 8-9-1692.
258. COENEN JOANNES, * Hülme 6-10-1652, + Hülme 12-5-1715, oo ca 1683. Aus dieser Ehe wurden in Hülme 3 Söhne und 7 Töchter geboren,
259. HOLMANS ELISABETH, * Weeze ?, um 1660 (Tocht v. Joh. Holmans ?), + Hülme 19-5-1730.
262. TEN HAEF LUCAS, * ?, + Afferden vor 1705, oo vor 1694,
263. GERATS MARIA, * ?, + Afferden 8-8-1731, Witwe.
266. LOEMANS DERICK (THEODORUS), * ?, + Kessel nach 1-2-1748, oo Kessel vor 24-9-1725,
267. COENEN HELENA, * ?, + Kessel nach 30-4-1757.
268. HENDRICKS CHRISTIAN, * ? + nicht in Bergen! 1. oo Bergen 15-5-1710 Maria van den Kerckhoff. Aus dieser Ehe wurden in Bergen 4 Söhne und 4 Töchter getauft. 2. oo Bergen 26-1-1727 mit Mechtildis Valecks (sie starb nicht in Bergen!); aus dieser 2. Ehe ein Sohn Theodorus. Das Ehepaar scheint den Wohnort Bergen in späteren Jahren verlassen zu haben.
269. VAN DEN KERCKHOFF MARIA, * Bergen 10-3-1687, + Bergen 27-7-1726.
270. BROWERS PETRUS, * ? ca 1702, + Bergen 6-2-1752, 50 Jahre alt,
271. COPPIS MARIA, * Bergen 22-3-1698, + Bergen 27-7-1748, 50 Jahre alt.
276. DIJBELS (DIEBELS) DIBELIUS, * ?, + nach Dez. 1702,
277. Unbekannt.
278. CLAESSEN PETRUS, * ?, + Bergen, 11-7-1683,
279. JEUXKEN (= JACOMINA), seine Frau, * ?, + Bergen, nach 1681.
298. PETERS LAURENTIUS, * ?, + Weeze? nach 1723, oo Weeze? vor 27-5-1713,
299. VALKIESEREN (VALKYSER) PETRONELLA, * Weeze ?, + nach 31-1-1724.
320. NOY JOANNES,
321. Unbekannt.
328. COENEN JACOBUS, * Hülme 9-5-1650, + Hülme 27-3-1723, oo Hülme ?, vor Aug. 1673,
329. BALMANS ANNA, * wahrscheinlich in Weeze, + Hülme 7-5-1728.
354. OP GEN HIJP GERARDUS, * Kevelaer 20-3-1678, + Weeze 12-7-1747 "in de Heerlikheit," oo Weeze 11-5-1710; aus dieser Ehe in Weeze-Wissen * Margaretha 4-3-1711 (Nr. 176-177!), Sibilla 9-8-1712, Petrus 12-4-1714 (oo M. Weijers, + Weeze 18-6-1790), Jacobus 17-6-1716.
355. EIJCKMANS JOHANNA, * Weeze 26-7-1676, + Weeze 8-7-1721 "in de Heerlikheit".

380. CLAESSENS DERCK, * ?, + wahrscheinlich in Heijen, oo Heijen 21-5-1710,
381. BOUMANS MARIA, * ?, + wahrscheinlich in Heijen.
448. HEIMKES HERMEN, +Weeze.? nach 1667
449. VAN WELL (auch NIELEN gen.) HILLEKEN, + Weeze ? nach 17-4-1668.
464. (VAN) EICKEL(S) GERHARD JOHANN, (auch Johann Gerhard genannt), * Hommersum, Haus Ham an der Niers um 1658, gestorben nach 1733, wahrscheinlich in Goch. Am 15-3-1715 wird er als Nachfolger für seinen, am 2-2-1715 verstorbenen Vetter Peter van Eickel (Sohn des Gerh. Johann van Eickel und Ermgard Palland zu Eyl) mit dem Haus Eyl bei bei Huysberden belehnt, ebenfalls nochmals am 16-3-1718. Er heiratet in 1. Ehe vor 1698 eine Felders Elisabeth. Aus dieser Ehe wurden in Goch die folgenden Kinder katholisch getauft: Am 15-6-1698 Peter Theodorus v. Eickels, auch P. Derck genannt, (siehe Ahnenliste 232-233), am 2-2-1702: Maria van Eickels, sie wurde wohl nach d.Großmutter Maria Hoffcamp benannt, am 4-3-1704: Anna Maria van Eickel, am 9-7-1707: Johannes Sebastian van Eickel, am 18-2-1711: Johanna van Eickels, am 29-12-1713: Johanna Elisabetha van Eickels, und am 24-2-1717: Johannes Henricus van Eickels. Vater Gerhard Johann van Eickels heir. in 2. Ehe in Asperden am 22-5-1733 Johanna Bossers.
465. FELDERS (auch VELDEERS od. VEDDERS) ELISABETH, * ? + vor 1733 vermutl. in Goch.
466. GYPMANS GERARDUS, * vor 1704 an unbek. Ort, + Arcen 2-11-1751, oo wohl vor 1700,
465. OSTERHOLT MARIA, * ?, + Arcen NL am 16-6-1745. Die Eheleute wurden beide nicht in Arcen geboren; offenbar haben sie an einem anderen Ort geheiratet und dort auch Kinder bekommen bevor sie in Arcen ansäßig wurden und dort noch zwei weitere Kinder taufen ließen.
470. GERRITS (GERRETS) GODEFRIEDUS, * ?, + Asperden 11-1-1692, oo vor 1669 mit
471. ROELOFS JOHANNA.
472. TUNNIS HENRICUS, * ?, + ?, oo Asperden 24-11-1694 mit
473. TEN HAEF PETRONELLA, * ?, + Asperden 21-6-1723.
502. HEYLEN (auch RUTTEN gen.) HENRICUS, + Bergen 24-4-1701, oo Bergen ? vor 9-1689,
503. PETERS HELENA, * Bergen ? um 1670, + Bergen 6-5-1740, uxor Gerardus Basten, ca.70 J. 2. oo Bergen 22-1-1723 mit Basten Gerardus.
504. GEURTS HORSTEN JOHANNES, * vermutlich in Bergen, + Bergen 15-11-1720, oo Bergen? vor 1688,
505. SIJBERS JENNEKEN, * wahrscheinlich in Bergen um 1665, + Bergen, 16-11-1726.
538. VAN DE KERKHOFF JOHANNES, * ?, + Bergen 13-8-1726, Witwer v. Petron. aen de Port oo Bergen vor 1687,
539. AEN GEN POART (AEN DE PORT) PETRONELLA, * ?, + Bergen 9-6-1721.
542. COPPIS HENRICUS, * ?, + Bergen 18-5-1711, oo Bergen? vor Okt.1692.
543. AERTS MARGARETHE, * ?, + Bergen 20-3-1724.
656. COENEN THEODORUS, * Hülm ?, + Hülm 18-9-1675, oo vor 1641, wahrscheinlich in Hülm. Im Sterberegister der Pfarrei Hülm finden wir über ihn folgende Eintragung: *Auf dem Felde starb Theodorus Coenen, Schöffe dieser Gemeinde, aus sehr alter Hülmer Familie, Bauer auf dem Hof Tersteeghen (auch Wyer genannt), jetzt auch Roomswinkel [heute "Großer Winkel"]*. oo vor 1641. Aus dieser Ehe wurden in Hülm 4 Söhne und 1 Tochter geboren (siehe 516-517!),
657. DRIESSEN MECHTILDIS, * ?, + Hülm 19-2-1694.
708. OP GEN HIJP ARNOLDUS, * ?, + wahrscheinlich in Weeze , oo Weeze 29-7-1674.
709. ZEGERS MARGARETHA, * ?, + wahrscheinlich in Weeze. Aus dieser Ehe wurden die folgenden Kinder in Kevelaer getauft: Jacobus 24-9-1675, Gerardus 20-3-1678, Petrus 19-10-1680.
710. EIJCKMANS (EIGMANS) JOANNES,
711. N.N. JOANNA.
928. VON EICKEL PETER DERICK, Sohn von Dietrich von Eickel , Herr zu Ham bei Hommersum, und Margaretha von Aldenbockum. Als erstes Kind dieser Eheleute wurde er dort um 1604 geboren. Im Jahre 1657 wurde er bei der klevischen Ritterschaft aufgeschworen. Er starb am 13. Febr. 1670 als letzter männlicher Sproß der adligen Familie von Eickel auf Haus Ham. Beerdigt wurde er in der Familiengruft im Chor der Hommersumer Pfarrkirche mit dem Wappenschild der Familie "von Eickel" mit 16 Ahnen. Peter Derick von Eickel heiratete in 1. Ehe im Jahre 1641 Hartlieb von Boenen, Tochter von Jürgen von Boenen und Galande Knipping vom Hause Heyen an der Maas. Aus dieser Ehe gingen zwei Töchter hervor: Gertrud Elisabeth und Henrica Josina von Eickel. Hartlieb von Boenen starb am 30. Sept. 1652 auf Haus Ham, begraben in der Kirche zu Hommersum. In 2. Ehe heiratete Peter Derick von Eickel am 3. Dez. 1654 in der ref. Kirche zu Gennep seine (bürgerliche) Haushälterin Maria Hoffcamp (Hosscamp). Aus dieser (nicht adligen) Verbindung gingen drei Söhne hervor: Dietrich (Derck) von Eickel; er wurde auch Hoffcamp genannt, ferner Peter von Eickel und Gerhard Johann von Eickel. Letzterer heiratete kurz vor 1698 mit Elisabeth Felders, auch Velders genannt (siehe Ahnenliste 464-465).
929. HOFFCAMP (HOSSCAMP) MARIA, geb. vermutlich in Gennep, gest. wohl vor 1699.

X. Ober-Urgroßeltern:

516. COENEN THEODORUS, * wohl in Hülm, + Hülm, 18-9-1675, Eintrag im Kirchenbuch: *Auf dem Felde verstarb Theodorus Coenen, Schöffe, aus einer sehr alten Hülmer Familie, Bauer auf dem Hof Tersteghen, auch Weyer, jetzt Roomswinkel [heute "Großer Winkel"]*, oo vor 1641. Aus dieser Ehe wurden in Hülm 4 Söhne und 1 Tochter geb. (siehe auch Nr. 656-657!),
517. DRIESSEN MECHTILDIS, * ?, + Hülm, 19-2-1694.

Weitere Nachrichten über das Haus Ham und seine Bewohner vom Verfasser in: An Niers und Kendel, Heft Nr. 6, S. 18 bis 22, Goch 1982.

P.S. Der Verfasser bittet die verehrten Leser, eventuell vorliegende Ergänzungen bzw. Korrekturen zu den vorstehenden genealogischen Recherchen (Stand: März 1998) an die folgende Adresse zu senden:
Franz Gommans, Retüt 57, D 47574 Goch-Hommersum (Telef. 02827-474)

Quellen und Literatur sowie weitere Hinweise und Erläuterungen:

Für die vorstehende Arbeit wurden die folgenden Quellen benutzt:

Für den Zeitraum nach 1800 wurden vornehmlich die Personenstandsregister der Standesämter folgender Städte und Gemeinden benutzt: Asperden, Bergen NL, Boxmeer NL, Goch, Kessel, Kevelaer, München, Ottersum NL, Sonsbeek und Weeze. Soweit die Originalregister bei den einzelnen Standesämtern verlorengegangen sind bzw. nicht zugänglich waren, wurde auf die Zweitregister im Nordrhein-Westfälischen Personenstandsarchiv in Brühl zurückgegriffen; für die benachbarte niederländische Seite auf das Allgemeine Rijksarchief in Limburg in Maastricht. Eine weitere wichtige Quelle waren die Volkszählungslisten und Einwohnermatrikeln in den verschiedensten Stadt- bzw. Gemeindearchiven, vornehmlich aus den ersten Jahrzehnten des neunzehnten Jhs. Für den Zeitraum vor 1800 wurden in erster Linie die Tauf-, Trau- und Sterberegister der in Betracht kommenden kath. und evangelischen Kirchengemeinden benutzt (bzw. Kopien, Abschriften oder Verfilmungen davon). Die genannten Archivalien befinden sich heute nur noch selten in den örtlichen Pfarrarchiven. Die älteren Kirchenbücher der niederländischen Pfarrei Ottersum gingen bei einem verheerenden Brand der Pfarrei am 12. Oktober 1775 größtenteils verloren, sodaß Nachforschungen sich hier besonders schwierig gestalten. Eine große Hilfe bei den umfangreichen Recherchen waren die Bestände der "Familienkundlichen Vereinigung für das Klever Land e. V.", kurz das "Mosaik Archiv" in Kleve sowie das bereits oben zitierte Nordrhein-Westfälische Personenstandsarchiv in Brühl. Auch im Archiv des Verfassers, insbesondere in der umfangreichen Totenzettelsammlung, fand sich mancher Hinweis.

An gedruckter Literatur wurde benutzt:

Huyskens Viktor: Noch einige Nachrichten über das Geschlecht von Eickel und seinen Wohnsitz, in:

Niederrheinischen Geschichtsfreund, Jahrgang 1880, S.28 bis 115, Kempen 1880.

Fahne Anton: Geschichte der Westphälischen Geschlechter (Nachdruck der Ausgabe von 1858)

S. 149, Osnabrück 1966.

Von Steinen F.D.: Westphälische Geschichte, Teil II, S. 684ff (Nachdruck) Münster 1964.

Deitmer H. - S.J.: Die Kölner Generalvikariatsprotokolle als personengeschichtliche Quelle, B. I-IV, Köln 1970 bis 1979.

Schleicher H. M.: Die genealogisch-heraldische Sammlung des Kanonikus Joh. Gabriel v.d. Ketten, Veröffentlichungen der WGfFK, Band 22, 24, 27, 32 und 33, Köln 1983-1986.

928. (VON) EICKEL PETER DERICK, Sohn von Dietrich von Eickel, Herr zu Ham bei Hommersum, und Margaretha von Aldenbockum. Als erstes Kind dieser Eheleute wurde er dort vermutlich um 1604 geboren. Er starb auf Haus Ham am 13-2-1670 und wurde beerdigt in der Kirche zu Hommersum, mit Wappenschild und 16 Quartieren. (van Spaen, Inv. Nr.75, S.39).

Im Jahre 1657 wurde er in die Klevische Ritterschaft aufgeschworen (Snouckaert, Inv.Nr.1331) Viktor Huyskens, Pfarrer von Hommersum, schreibt

dazu: "Wenn auch erst im Jahre 1529 ein Dietrich von Eickel urkundlich auf dem Hause Ham vorkommt, so dürfen wir doch vermuten, daß er nicht der erste dieses Namens daselbst gewesen ist. Dafür spricht ein großes Wappenschild, das über 200 Jahre in der hiesigen Kirche gehangen hat. Es ist ein Schild, wie sie beim Tode adeliger Herren auch wohl jetzt noch in den betroffenen Pfarrkirchen aufgehängt werden, und rührt unzweifelhaft her vom Absterben des Peter Dietrich von Eickel, des letzten Herrn dieses Namens auf Haus Ham, der in der Familiengruft unter dem Chore der Kirche, wohl an der Seite seiner ersten Frau, seine letzte Ruhestätte gefunden hat Die ganze Mitte des Schildes nimmt ein großes Wappen ein und zwar das der von Eickel, überragt von einer messingen, vergoldeten Krone. An beiden Seiten ziehen dann kleinere Wappen hinab mit den Unterschriften.

der entsprechenden Geschlechter. Sie enthalten rechts (vom Schilde) die Ahnen des P. D. von Eickel, und links wohl die von seiner verstorbenen Frau". Soweit V.Huyskens in: N.G. Jahrg. 1880, S. 69)). Huyskens läßt hier noch je 6 Quartiere männlicher- und fraulicherseits folgen,-so, wie diese uns heute bekannt sind. (Anmerkung des Verfassers: Das genannte Ahnenschild ist vermutlich bei dem großen Umbau der genannten Kirche im Jahre 1895 verloren gegangen!). Im Jahre 1656 wurde in der Bauerschaft Viller (in welcher auch das Haus Ham lag), die noch heute bestehende St. Antoniusgilde ins Leben gerufen, welche in früheren Jahren regelmäßig ihr Schützenfest feierte. Nach Huyskens (N.G. Jahrg. 1880, S.109) erfolgte diese Gründung sicherlich unter erheblichen Einfluß des Peter Derick von Eickel und vermutet, daß die Foundation von 6 Morgen Ackerland, welche noch heute in Besitz der Gilde sind, von ihm selber gestiftet bzw. die Stiftung aus Gemeindegründen durch seinen Einfluß veranlaßt wurde.

Am 21-2-1633 wurde Peter Derick von Eickel vom Kurfürsten Georg Wilhelm v. Preußen mit dem Hause Ham an der Niers bei Hommersum belehnt. Am selben Tag wurde er in Vormundschaft seines noch unmündigen Bruders Gerhard Johann mit dem Hause Isselburg belehnt Am 10-1-1669 verzichtet er "wegen hohen Alters und Leibesschwachheit" auf Haus Ham zugunsten seines Schwiegersohnes, Friedrich Wilhelm von Neukirchen gen. Nievenheim, sowie dessen Ehefrau, Gertrud Elisabeth von Eickel (Lehnsregister S. 227, 308 und 228).

1. Heirat: (kath.) Hommersum ? 1641 mit Hartlieb von Boenen, Tochter von Jürgen van Boenen zu Heijen und Galande Knipping. Sie starb auf Haus Ham am 30-9-1652 und wurde in der Kirche zu Hommersum beigesetzt. 2.Heirat: reform. in Gennep 3-12-1654 mit Maria Hoffcamp.

Am 18-8-1659 verglich er sich mit dieser 2. Frau, wobei auch die Rechte der beiden Töchter aus der 1 Ehe festgeschrieben wurden (Akte HstA Düsseldorf; ferner: van Spaen: E.).

Aus der 1. (adeligen!) Ehe gingen nur 2. Töchter hervor, Gertrud-Elisabeth und Henrica-Josina.

Gertr.-Elisabeth von Eickel war Erbtochter und heiratete um 1667 Friedrich Wilhelm von Neukirchen genannt Nievenheim, sie starb auf dem Hause Ham am 30.7.1708 als Witwe, und wurde in der ref. Kirche zu Gennep beigesetzt. Aus dieser Ehe wurden auf auf

dem Hause Ham durch den ref. Gocher Predikanten 4 Söhne und 4 Töchter getauft. (Taufreg. der ev. Gemeinde Goch).

Josina Henrica van Eickel lebte später als "Kostdame" im Kloster Graefental bei Asperden. (R. Scholten: Graefenthal; siehe auch: Huyskens: N. G. Jahrg. 1880, S.70.) Am 15-3-1726 war sie noch Taufpatin in Goch.

929. HOFFCAMP (auch HOSSKAM gent.) MARIA; * wahrscheinlich in Gennep, + vermutl. vor 1698. Vor der Heirat am 31-12-1654 war sie zunächst Haushälterin bei P.D. Eickel! Aus dieser (nicht adeligen!) Ehe gingen 3 Söhne hervor: Dietrich, oder Derck van Eickel; er wurde auch Hoffcamp genannt; Peter van Eickel und Gerhard-Johann van Eickel (siehe Ahnenl. 464-465).

Weitere Nachrichten über Haus Ham und seine Bewohner vom Verfasser, in: An Niers und Kendel, Heft Nr. 6, S. 18 bis 22, Goch, 1982.

XI.

1856. VON EICKEL DIETRICH, Sohn von Gerhard von Eickel, Herr zu Ham und Crange, und Hille von der Heiden genannt Rinsch. Geboren wurde er vermutlich auf dem Hause Crange bei Wanne-Eickel. Er starb auf Haus Ham am 20-4-1618, beerdigt wurde er in der Kirche zu Hommersum., ohne Quartiere. Am 15-4-1572 wird er vom Herzog von Kleve mit dem Hause Ham belehnt (Lehnsregister).

"Dietrich von Eickel zum Ham und sein Bruder Jost, Söhne des verstorbenen Gerhard von Eickel aus dessen 1. Ehe (mit Hille von der Heiden, genannt Rinsch) vertragen sich mit ihren Brüdern Hendrick und Gerhard von Eickel in Gegenwart ihres Onkels Bernard von der Heiden genannt Rinsch.- Demnach soll Dietrich das Haus Ham und Jost das Haus Crange erhalten. Actum aen gen Engeloven im Gericht zu Capellen am 3-2-1575. (Archiv Haus Groen; heute vermutl. im HStA. Düsseldorf).

Dietrich von Eickel wird 1581 klevischer Rat, 1587 Waldgraf von Nergena, am 25-10 1590 wird er Amtmann in der Hetter (Ilgen: II, S. 218), am 26-4-1603 wird er Drost des Amtes Goch (Ilgen II, S.216). Seine und seiner Frau's 8 Quartiere (= Familienwappen) befanden sich in einem Fenster im Kloster Sleedenhorst (v. Spaen, Inv. Nr.78, S.18). Im Jahre 1603 heiratet er Margarethe von Aldenbockum aus dem Hause Groin (van Spaen: E.). Aus dieser Ehe sind die folgenden Kinder bekannt:

Peter Derick, geb. um 1604., (siehe Ahnenliste Nr.928-929).

Elisabeth Helena; sie wurde 1616, zusammen mit ihrem Bruder Peter Derick von der Äbtissin des Klosters Graefental mit der Kreitschen Kate in Viller behandelt (Archiv Graefental: Lehnsverzeichnis der Busarie A. Poel). Später finden wir sie als Nonne im Kloster Graefental (Huyskens: N. G. S. 70, 1880). Sie starb 1634.

Maria Leonora, geb. um 1608; sie heiratete vor Sept. 1641 (in Holland) den Witwer Jacob von Wassenaar zu Warmond. Derselbe starb 1659. (Lehnsregister, Nr. 690).

Auf Ansuchen des Jacob von Wassenaar zu Warmond erhielt derselbe im Jahre 1652 eine kurbrandenburgi-

sche Bestätigung des uralten Adels der Geschlechter Aldenbockum, Eickel, Hönnepel und van der Heiden-Rinsch (Oidmann: Mapped 365, a).

Josina (Goswina)Henrica, geb. um 1612; sie verlobte sich mit dem reformierten Heinrich Wilhelm Münster von Bernsau zu Bellinghoven, Drost zu Drente, (+1681) und bekam am 3-8-1648 für die Abschließung dieser gemischten Ehe vom Weihbischof Johann von Sternenberg, Probst in Xanten und Dechant in Rees, Dispens. Die Heirat erfolgte dann am 17-11-1648. (E. v. Oidman, 1992, S.764). Im Jahre 1670 stiftete sie "aus ihrer Sparbüchse" dem Kloster Graefental 400 Reichstaler für eine wöchentliche Seelenmesse, welche am Tage ihres Absterbens beginnen sollte (Scholten: N. G. u.A. 1909, S. 3). "Am 1-2-1681 zahlen Goswina Henrica von Bernsau, geb. Baronin von Eickel und Herrin in Bellinghofen und Rhünen, Tochter des Dietrich v. Eickel und der Margaretha v. Aldenbockum, und ihre einzige Tochter Margaretha Gertrudis, Gräfin von Schellart, 400 Rtl. (an das Minoritenkloster zu Kleve) für eine Wochenmesse an den Montagen als Danksagung für alle Wohltaten, die sie durch die Fürbitte der seligsten Jungfrau von Gott erlangt hätten" (Scholten: Die Stadt Cleve, 1879, S.468f). Weitere Nachrichten in: N. G. Jahrg. 1880, S. 70).

Gerhard Johann, geb. ca 1616 auf Haus Ham, gest auf dem Rittergut Haus Eyll bei Huisberden am 28-10-1666. Er besuchte die Lateinschule zu Emmerich; später studierte er in Leiden Jura (laut Universitätsmatrikel wurde er dort am 23-9-1636 im Alter von 20 Jahre immatrikuliert!). Am 2-9-1642 wurde er in die Klevische Ritterschaft aufgeschworen. (A. Fahne: Denkmale, S. 39). 1664 war er klevisch-märkischer Geh. Regierungsrat und Hofgerichtspräsident.

Von seiner Mutter her fiel ihm das Haus Groin zu. Mit Urkunde v. 27-9-1652 belehnt Friedrich Wilhelm, Markgraf zu Brandenburg, ihn mit dem Haus Groin, sowie mit dem dazugehörigen Bürgerlichen- und dem Halsgericht (Urkunde gedruckt in: N. G. Nr. 34, S. 133, Jahrg. 1879). Im Jahre 1663 erwirbt er das Haus Eyll mit der Zivil- und Kriminaljurisdiktion.

Er war verheiratet mit Ermgard von Pallandt, Tochter von Elbert zu Zehlem und Johanna van Wylich zu Diersfort. Sie verstarb zu Eyll am 31-10-1690. Aus dieser Ehe ging nur ein Sohn Peter hervor; er wurde am 7-3-1654 geboren und am 1-12-1678 zu Wesel bei der Clevischen Ritterschaft aufgeschworen. (A. Fahne: Denkmale, S. 77). Er starb am 2-2-1715 unverheiratet als Colonel der preußischen Kavallerie (van Spaen, E.) Der prächtige Grabstein der Eheleute van Eickel - Palland wurde 1906 bei Arbeiten in der Kirche zu Huisberden, entdeckt und befindet sich dort noch heute. (von Spaen: E.; Huyskens: N. G. 1880, Nr.10, S. 73; Scholten: N.G.u.A. 1906, Nr. 5, S.20.; ferner, Lehnsregister, S. 146 und S. 212).

1857. VON ALDENBOCKUM MARGARETHE, Tochter von Peter v. A. zu Groin und Elisabeth v. Hoennepel gen. Impel; geb. auf Haus Groin, Gemeinde Empel ca 1579. Sie starb auf Haus Ham bei Hommersum am 5-11-1653, begraben in der Kirche zu Hommersum. Der (nicht mehr vorhandene) Grabstein trug 8 Quartiere (v. Spaen: Inv. Nr. 75; ferner, v. Spaen: E.).

(Wordt vervolgd)

DE OUD-GROOTMOEDER ELISABETH HAMERS EN HAAR VOORGESLACHT

N.A. Hamers

In de eerste aflevering van dit jaar wordt in de kwartierstaat van pastoor Dirix als kwartier 65 een Elisabeth Hamers vermeld, zonder doopdatum en ouders. Dankzij registratie van alle naamdragers Haemers en Hamers in Limburg en elders is Elisabeth thuis te brengen in een geslacht waarvan in het verleden een en ander is gepubliceerd. De laatste maal in een artikeltje in het Hamers Bulletin¹⁾ naar aanleiding van de publicatie van A.P.J. Paquaij. Ze is gedoopt te Breust-Eijsden op 2 mei 1702, als dochter van Petrus Hamers en Sibilla Blonden, welk echtpaar te Eijsden (Nederd. geref.) ondertrouwde op 20 januari 1697. Van Sibilla Blonden is bekend, dat zij te Breust-Eijsden overleed op 1 mei 1745 en te Oost werd begraven; ze was een dochter van Frans Blonden en Elisabeth (Martensdr) Swarten. Petrus Hamers was te Breust-Eijsden gedoopt 28 augustus 1671 en aldaar

(in de leeftijd van 84 jaar!) overleden 28 september 1757, als zoon van Petrus (Hamons) Hamers en Maria Houben. Wanneer en waar laatstgenoemde Petrus is gedoopt, kan niet met zekerheid gezegd worden. In ieder geval werd hij op 18 december 1703 te Breust-Eijsden begraven, dan vermeld als Petrus Hamels²⁾. Aan de gegeven akten e.d. van genoemde personen in eerdere publicaties, menen we te kunnen toevoegen dat deze Petrus identiek is met Peter Hamers die op 21 juli 1664 te Wijck bij Maastricht in het woonhuis van Nicolaas Houben aan de Hogebrugstraat voor notaris Nic. W. Caelhoff verscheen en verklaarde aan Maria Mor, jongedochter, 50 gl Maastr. Cours te hebben geleend tegen de penning 16, dus 6¼%. Eerst op 28 september 1669 laat Peter Hamers de akte in de gichtregisters van Breust registreren³⁾.

Petrus Hamers ∞ Maria Houben
† 1703 †

Petrus
1671-1757
∞ 1697
Sibilla
Blonden
1672-1745

∞ (1) 1700
Jan Henricks
(van der Linden)
† 1704

Barbara
† 1741

∞ (2) 1710
Jacobus Ilen
(Eelen)
† 1732

Catharina
† 1747
∞ 1696
Joannes Kersten
(Keerstiens)
† 1764

Maria *1697†	Franciscus *1698†	Barbara 1700-1782	Elisabeth 1702-1767 ∞ 1725 Lambertus Dirix 1700-1750	Petrus 1704-1778 ∞ 1748 Ida Nijsten †1778	Franciscus 1707-1714	Maria 1710-1751 ∞ 1739 Joannes Keersmaekers (Kertsemackers) 1730-1778	kind *1713†	Franciscus *1714†
-----------------	----------------------	----------------------	--	--	-------------------------	--	----------------	----------------------

o.a.
Theod. 1734 kind 1749

Joannes 1741
Petrus 1742
Joannes 1745
.....
Franc.Jos. 1749

Noten

1. Jrg 14 (1998) p.14/15.
2. Zie uitvoeriger: Hamers in Oost (Eijsden), in Hamers Bulletin, jrg 10 (1994), p. 23-25.
3. Door mij genoteerd 19 maart 1959, uit Gichten van Breust 1669-1674, f. 48 e.v.

verschijnt vier maal per jaar

Administratie, lidmaatschappen, losse nummers:

L.G.O.G., postbus 83, 6200 AB Maastricht

Postbank 1037880 t.n.v. L.G.O.G.

Redactie-adres: Koningsberg 17, 6129 AT Berg-Urmond, tel. 046 - 433 29 30

Het werk van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap wordt in belangrijke mate financieel ondersteund door de Provincie Limburg.

ISSN 0169-5177